

Numeri

Numeri 1

1. Voorts sprak de HEERE tot Mozes, in de woestijn van Sinai, in de tent der samenkomst, op den eersten der tweede maand, *Welke genaamd was Zin, en meest overeenkwam met onzen April, gelijk de eerste maand meest met onzen Maart. Zie 1 Kon. 6:1. in het tweede jaar, nadat zij uit Egypteland uitgetogen ware, zeggende:*
2. Neem op de som *Hebreeuws, het hoofd.* Alzo ook Exod. 30:12, en onder, Num. 1:49, en Num. 4:2. Versta, een kort begrip van een grote menigte van mensen. van de gehele vergadering der kinderen Israels, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, in het getal der namen, van al wat mannelijk is, hoofd voor hoofd. *Hebreeuws, naar hun hoofden, of koppen, of bekkenelen.*
3. Van twintig jaren oud en daarboven, *Hebreeuws, van een zoon van twintig jaar; alzo dikwijls in dit hoofdstuk.* allen, die ten heire in Israel uittrekken; die zult gij tellen naar hun heiren, *Het Hebreeuwse woord betekent niet alleen tellen, maar ook op de getelden acht en toezicht nemen, hetwelk wij bij ons noemen monsteren.* gij en Aaron.
4. En met ulieden zullen zijn van elken stam een man, die een hoofdman is *Hebreeuws, een man des hoofds; dat is, de voornaamste van iederen stam, die naar de geboorte de eerste was en alzo een hoofd daarvan. Zie onder, Num. 1:16.* over het huis zijner vaders.
5. Deze zijn nu de namen der mannen, die bij u staan zullen: van Ruben, *Dat is, van den stam Ruben, en zo in de volgende verzen.* Elizur, de zoon van Sedeur.
6. Van Simeon, Selumiel, de zoon van Zurisaddai.
7. Van Juda, Nahesson, de zoon van Amminadab.
8. Van Issaschar, Nethaneel, de zoon van Zuar.
9. Van Zebulon, Eliab, de zoon van Helon.
10. Van de kinderen van Jozef: van Efraim, Elisama, de zoon van Ammihud; van Manasse, Gamaliel, de zoon van Pedazur.
11. Van Benjamin, Abidan, de zoon van Gideoni.
12. Van Dan, Ahiezer, de zoon van Ammisaddai.
13. Van Aser, Pagiël, de zoon van Ocran.
14. Van Gad, Eljasaf, de zoon van Dehuel. *Anders genoemd, Rehuel; onder, Num. 2:14.*
15. Van Nafthali, Ahira, de zoon van Enan.
16. Dezen waren de geroepenen der vergadering, *Dat is, de samengeroepenen; te weten, de hoofden Zie de aantekeningen Job 12:24. en vorsten des volks van elken stam, die samengeroepen werden, als er enige gewichtige zaken te verhandelen waren. Vergelijk onder, Num. 16:2, en Num. 26:9. Anders, vermaarden.* de oversten der stammen hunner vaders; zij waren de hoofden *Zie de aantekeningen Job 12:24. der duizenden van Israel.*
17. Toen namen Mozes en Aaron die mannen, welken met namen uitgedrukt zijn.
18. En zij verzamelden de gehele vergadering, op den eersten dag der tweede maand; en die verklaarden hun afkomst, *Dat is, met hun geslachtsregister deden zij blijken van welke voorouders zij afkomstig waren. Anders, men schreef hen op, en men maakte van hen een*

register, of, zij werden getekend en geregistreerd. naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, in het getal der namen, van die twintig jaren oud was en daarboven, hoofd voor hoofd. *Zie boven, Num. 1:2.*

19. Gelijk als de HEERE Mozes geboden had, zo heeft hij hen geteld in de woestijn van Sinai.

20. Zo waren de zonen van Ruben, den eerstgeborene van Israel, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, in het getal der namen, hoofd voor hoofd, al wat mannelijk was, van twintig jaren oud en daarboven, allen, *Zie boven, Num. 1:3.* die ten heire uittrokken;

21. Hun getelden van den stam van Ruben waren zes en veertig duizend en vijfhonderd.

22. Van de zonen van Simeon, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, zijn getelden, in het getal der namen, hoofd voor hoofd, al wat mannelijk was, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken;

23. Hun getelden van den stam van Simeon waren negen en vijftig duizend en driehonderd.

24. Van de zonen van Gad, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken.

25. Waren hun getelden van den stam van Gad vijf en veertig duizend zeshonderd en vijftig.

26. Van de zonen van Juda, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, in het getal der namen, van twintig jaren

oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,

27. Waren hun getelden van den stam van Juda vier en zeventig duizend en zeshonderd.

28. Van de zonen van Issaschar, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, in het getal der namen van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,

29. Waren hun getelden van den stam van Issaschar vier en vijftig duizend en vierhonderd.

30. Van de zonen van Zebulon, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,

31. Waren hun getelden van den stam van Zebulon zeven en vijftig duizend en vierhonderd.

32. Van de zonen van Jozef: van de zonen van Efraim, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,

33. Waren hun getelden van den stam van Efraim veertig duizend en vijfhonderd;

34. Van de zonen van Manasse, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,

35. Waren hun getelden van den stam van Manasse twee en dertig duizend en tweehonderd.

36. Van de zonen van Benjamin, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, in het

- getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
37. Waren hun getelden van den stam van Benjamin vijf en dertig duizend en vierhonderd.
38. Van de zonen van Dan, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
39. Waren hun getelden van den stam van Dan twee en zestig duizend en zevenhonderd.
40. Van de zonen van Aser, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
41. Waren hun getelden van den stam van Aser een en veertig duizend en vijfhonderd.
42. Van de zonen van Nafthali, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
43. Waren hun getelden van den stam van Nafthali drie en vijftig duizend en vierhonderd.
44. Dezen zijn de getelden, welke Mozes geteld heeft, en Aaron, en de oversten van Israel; twaalf mannen waren zij, Namelijk, de twaalf oversten van Israëel. Zie boven, Num. 1:4,16. elk over het huis zijner vaderen.
45. Alzo waren al de getelden der zonen van Israel, naar het huis hunner vaderen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die in Israel ten heire uittrokken,
46. Al de getelden dan waren zeshonderd drie duizend vijfhonderd en vijftig.
47. Maar de Levieten, naar den stam hunner vaderen, Dat is, hoewel de Levieten mede een stam waren, zo is nochtans hun stam in deze telling niet gerekend, noch geteld geweest. werden onder hen niet geteld. Hebreeuws, *in het midden van hen.*
48. Want de HEERE had tot Mozes gesproken, zeggende:
49. Alleen de stam van Levi zult gij niet tellen, noch hun som opnemen, onder de zonen van Israel.
50. Maar gij, stel de Levieten over den tabernakel der getuigenis, Alzo werd ook onder, Num. 1:53, en Exod. 38:21, enz., de tabernakel genoemd, omdat in denzelven bewaard werd het getuigenis van Gods wil, dat is de wet, die in twee stenen tafelen geschreven was, liggende in de ark des verbonds. Zie Exod. 25:21, en Hebr. 9:4. en over al zijn gereedschap, en over alles, wat daartoe behoort; zij zullen den tabernakel dragen, en al zijn gereedschap; en zij zullen dien bedienen, en zij zullen zich rondom den tabernakel legeren.
51. En als de tabernakel zal optrekken, de Levieten zullen denzelven afnemen; en wanneer de tabernakel zich legeren zal, zullen de Levieten denzelven oprichten; en de vreemde, Versta, allen, die niet waren van den stam van Levi; zulk een mocht er niet bijkomen, dat hij de hand daaraan zou leggen, om die te helpen afdoen of verdragen, of oprichten, enz. die daarbij komt, zal gedood worden.
52. En de kinderen Israels zullen zich legeren, een iegelijk bij zijn leger, en een iegelijk bij zijn banier, naar hun heiren.
53. Maar de Levieten zullen zich legeren rondom den tabernakel der getuigenis, opdat geen

verbolgenheid Te weten, des rechtvaardigen en alvermogenden Gods, die niet ongestraft laat de overtreding zijner wetten, en voornamelijk dergenen, die den godsdienst raken. over de vergadering van de kinderen Israels zij; daarom zullen de Levieten de wacht van den tabernakel der getuigenis waarnemen.

54. Zo deden de kinderen Israels; naar alles, wat de HEERE Mozes geboden had, zo deden zij.

Numeri 2

1. En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende:

2. De kinderen Israels zullen zich legeren, een ieder onder zijn banier, Van deze zijn er vier geweest, gelijk blijkt uit Num. 2:3,10,18,25. Zij waren gedeeld tegen de vier hoeken der wereld. Onder elke banier waren drie stammen, van welke een de voornaamste was, als: Juda, Ruben, Efraïm en Dan. Juda was gelegerd tegen het oosten, met Issaschar en Zebulon; Ruben tegen het zuiden, met Simeon en Gad; Efraïm tegen het westen, met Manasse en Benjamin; Dan tegen het noorden, met Aser en Nafthali. Zie de grootte van ieders heir Num. 2:9,16,24,31. naar de tekenen van het huis hunner vaderen; Of, *vaandels*. Het schijnt hieruit dat onder de vier voornaamste banieren nog andere vaandels of tekenen geweest zijn, naar de grootte of veelheid der geslachten. rondom tegenover de tent der samenkomst Men meent dat de stammen zich rondom den tabernakel omtrent 2000 ellebogen er van verwijderd hebben, en dat wel uit hetgeen verhaald wordt Joz. 3:4. De priesters nu en Levieten waren op hun orde tussen de legers der stammen en den tabernakel; boven, Num. 1:53, en onder, Num. 2:17. Mozes en Aäron waren op de oostzijde, de Gersonieten op de westzijde, de Kehathieten op de zuidzijde, de Merarieten op de noordzijde des tabernakels. zullen zij zich legeren.

3. Die zich nu legeren zullen oostwaarts tegen den opgang, Of *oostwaarts*. zal zijn de banier des legers van Juda, naar hun heiren; en Nahesson, de zoon van Amminadab, zal de overste der zonen van Juda zijn.

4. Zijn heir nu, en zijn getelden waren vier en zeventig duizend en zeshonderd.

5. En nevens zal zich legeren de stam van Issaschar; en Nethaneel, de zoon van Zuar, zal de overste der zonen van Issaschar zijn.

6. Zijn heir nu, en zijn getelden waren vier en vijftig duizend en vierhonderd.

7. *Daartoe* Dit woordje wordt hierbij gedaan uit de volgende, Num. 2:14,22,29. de stam van Zebulon; Te weten, zal zich er nevens legeren. Gelijk in het voorgaande Num. 2:5 en in het volgende Num. 2:12, enz. en Eliab, de zoon van Helon, zal de overste der zonen van Zebulon zijn.

8. Zijn heir nu, en zijn getelden waren zeven en vijftig duizend en vierhonderd.

9. Al de getelden des legers van Juda Zijnde daaronder begrepen de stammen van Issaschar en Zebulon, waarvan Juda de voornaamste was. Alzo voortaan van de anderen, als: van het leger van Ruben, Num. 2:16; Efraïm, Num. 2:24; Dan, Num. 2:31. waren honderd zes en tachtig duizend en vierhonderd, *Hebreeuws, tachtig duizend en zes duizend*. naar hun heiren. Zij zullen vooraan optrekken. Dat is, in het reizen den voortocht hebben.

10. De banier des legers van Ruben, naar hun heiren, zal tegen het zuiden zijn; en Elizur, de zoon van Sedeur, zal de overste der zonen van Ruben zijn.

11. Zijn heir nu, en zijn getelden waren zes en veertig duizend en vijfhonderd.

12. En nevens hem zal zich legeren de stam van Simeon; en Selumiel, de zoon van Zurisaddai, zal de overste der zonen van Simeon zijn.
13. Zijn heir nu, en zijn getelden waren negen en vijftig duizend en driehonderd.
14. Daartoe de stam van Gad; en Eljasaf, de zoon van Rehuel, Boven, Num. 1:14, wordt hij genoemd *Dehuel*. zal de overste der zonen van Gad zijn.
15. Zijn heir nu, en zijn getelden waren vijf en veertig duizend zeshonderd en vijftig.
16. Al de getelden in het leger van Ruben waren honderd een en vijftig duizend vierhonderd en vijftig; naar hun heiren. En zij zullen de tweede optrekken. Dat is, in het reizen den tweeden tocht hebben.
17. Daarna zal de tent der samenkomst optrekken, met het leger der Levieten, in het midden van de legers; gelijk als zij zich legeren zullen, also zullen zij optrekken, een iegelijk aan zijn plaats, Hebreeuws, *aan zijn hand*; dat is, aan zijn plaats of zijde. Versta de zijden van de tent der samenkomst, welke vier waren, zijnde in elkeen drie stammen, rondom den tabernakel en tussen beiden de Levieten. Zie boven, Num. 2:2. naar hun banieren.
18. De banier des legers van Efraim, naar hun heiren, zal tegen het westen zijn; Hebreeuws, *ter zeewaarts*. Zie Gen. 12:8, en onder, Num. 3:23. en Elisama, de zoon van Ammihud, zal de overste der zonen van Efraim zijn.
19. Zijn heir nu, en zijn getelden waren veertig duizend en vijfhonderd.
20. En nevens hem de stam van Manasse; Te weten, zal zich legeren; gelijk boven, Num. 2:7, en onder, Num. 2:22. en Gamaliel, de zoon van Pedazur, zal de overste der zonen van Manasse zijn.
21. Zijn heir nu, en zijn getelden waren twee en dertig duizend en tweehonderd.
22. Daartoe de stam van Benjamin; Zie boven, Num. 2:7. en Abidan, de zoon van Gideoni, zal de overste der zonen van Benjamin zijn.
23. Zijn heir nu, en zijn getelden waren vijf en dertig duizend en vierhonderd.
24. Al de getelden in het leger van Efraim waren honderd acht duizend en eenhonderd, Hebreeuws, *honderd duizend en acht duizend*. Vergelijk boven, Num. 2:9. naar hun heiren. En zij zullen de derde optrekken. Dat is, in het reizen den derden tocht hebben.
25. De banier des legers van Dan zal tegen het noorden zijn, naar hun heiren; en Ahiezer, de zoon van Ammisaddai, zal de overste der zonen van Dan zijn.
26. Zijn heir nu, en zijn getelden waren twee en zestig duizend en zevenhonderd.
27. En nevens hem zal zich legeren de stam van Aser; en Pagiël, de zoon van Ochran, zal de overste der zonen van Aser zijn.
28. Zijn heir nu, en zijn getelden waren een en veertig duizend en vijfhonderd.
29. Daartoe de stam van Nafthali; en Ahira, de zoon van Enan, zal de overste der zonen van Nafthali zijn.
30. Zijn heir nu, en zijn getelden waren drie en vijftig duizend en vierhonderd.
31. Al de getelden in het leger van Dan waren honderd zeven en vijftig duizend en zeshonderd. In het achterste Dat is, in het verreizen zullen zij den achtertocht hebben. zullen zij optrekken, naar hun banieren.

32. Dezen zijn de getelden van de kinderen Israels, naar het huis hunner vaders; al de getelden der legers, naar hun heiren waren, zeshonderd drie duizend vijfhonderd en vijftig.
33. Maar de Levieten werden niet geteld onder de zonen van Israel, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
34. En de kinderen Israels deden naar alles, wat de HEERE Mozes geboden had, zo legerden zij zich naar hun banieren, en zo trokken zij op, een iegelijk naar zijn geslachten, naar het huis zijner vaders.

Numeri 3

1. Dit nu zijn de geboorten van Aaron en Mozes; ten dage *als* de HEERE met Mozes gesproken heeft op den berg Sinai.
2. En dit zijn de namen der zonen van Aaron: de eerstgeborene, Nadab, daarna Abihu, Eleazar, en Ithamar.
3. Dit zijn de namen der zonen van Aaron, der priesteren, die gezalft waren, *welker hand men Dat is, die men gewijd had tot de bediening des priesterdoms. Zie de verklaring van deze manier van spreken Lev. 7:37, idem zie Exod. 28:41, en Exod. 29:9. gevuld had, om het priesterambt te bedienen.*
4. Maar Nadab en Abihu stierven voor het aangezicht des HEEREN, *Zie Lev. 10:2. als zij vreemd vuur Zie Lev. 10:1. voor het aangezicht des HEEREN in de woestijn van Sinai brachten, en hadden geen kinderen, doch Eleazar en Ithamar bedienden het priesterambt voor het aangezicht van hun vader Aaron.*
5. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
6. Doe den stam van Levi naderen, en stel hem voor het aangezicht van den priester Aaron, opdat zij hem dienen;
7. En dat zij waarnemen zijn wacht, *Of, zijn bevel en last onderhouden. Hebreeuws, onderhouden zijn onderhouding. Zie dezelfde manier van spreken, onder, Num. 2:8,28,32,38, en Num. 9:19, idem, zie Lev. 8:35. en de wacht der gehele vergadering, Dat is, die de gehele vergadering moesten waarnemen, in wier naam de eerstgeborenen der Israëlieten tevoren de bezorging hadden, gelijk Exod. 19:22 te zien is. Maar nu voortaan wordt dit ambt den Levieten opgelegd. Zie boven, Num. 1:53, en vergelijk onder, Num. 3:38, en Num. 16:9. voor de tent der samenkomst, om den dienst des tabernakels te bedienen;*
8. En dat zij al het gereedschap van de tent der samenkomst, en de wacht der kinderen Israels waarnemen, om den dienst des tabernakels te bedienen.
9. Gij zult dan, aan Aaron en aan zijn zonen, de Levieten geven; zij zijn gegeven, zij zijn hem gegeven uit de kinderen Israels.
10. Maar Aaron en zijn zonen zult gij stellen, dat zij hun priesterambt waarnemen; en de vreemde, die nadert, *Dat is, die niet is van het priesterlijke huis, denwelken het niet geoorloofd was het priesterambt te bedienen. Zie ook onder, Num. 3:38, en Num. 16:40, idem, vergelijk Lev. 22:10. zal gedood worden.*
11. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
12. En Ik, zie, Ik heb de Levieten uit het midden van de kinderen Israels genomen, in plaats van allen eerstgeborene, die de baarmoeder opent, *Hebreeuws, opening der baarmoeder; zo worden genaamd de mensen en beesten, die het eerst uit hunne moeder geboren worden; Exod. 13:2, en Exod. 34:19, en onder, Num. 18:15. uit de kinderen*

- Israels; en de Levieten zullen Mijne zijn.
13. Want alle eerstgeborene is Mijn; van den dag, dat Ik alle eerstgeborenen in Egypteland sloeg, heb Ik Mij geheiligd alle eerstgeborenen in Israel, van de mensen tot de beesten; zij zullen Mijn zijn; Ik ben de HEERE!
14. En de HEERE sprak tot Mozes in de woestijn van Sinai, zeggende:
15. Tel de zonen van Levi naar het huis hunner vaders, naar hun geslachten, al wat mannelijk is, van een maand oud en daarboven, Hebreeuws, *van een zoon der maand*. De telling der Levieten was drieërlei: I. Van een maand oud en daarboven, wanneer zij den Heere toegeheiligd werden, van welke gesproken wordt Num. 3:15, en onder Num. 3:40; II. Van vijf en twintig jaren oud en daarboven, toen zij gesteld werden om het gemene werk des tabernakels als nieuwe aankomelingen te bedienen; zie van dezen onder, Num. 8:24; III. Van dertig jaren oud en daarboven, welke waren de voornaamsten, niet alleen in de bediening des tabernakels, maar ook in het verdragen van denzelfden en zijn gereedschap. Zie van dezen onder, Num. 4:3, welke, tot vijftig jaren gekomen zijnde, vrij waren van hun dienst, hoewel zij de anderen met hun autoriteit, opzicht, beleid en raad moesten bijstand doen; onder, Num. 8:25,26. die zult gij tellen.
16. En Mozes telde hen naar het bevel des HEEREN, Hebreeuws, *mond*. Zie Gen. 41:40; Exod. 17:1, en onder, Num. 3:39. gelijk hem geboden was.
17. Dit nu waren de zonen van Levi met hun namen: Gerson, en Kahath, Hebreeuws, *Kehath*. Anders ook genoemd *Kohath*, gelijk in het volgende Num. 3:29, enz. en Merari.
18. En dit zijn de namen der zonen van Gerson, naar hun geslachten: Libni en Simei.
19. En de zonen van Kahath, naar hun geslachten; Amram en Izhar, Hebron en Uzziel.
20. En de zonen van Merari, naar hun geslachten: Maheli en Musi; dit zijn de geslachten der Levieten, naar het huis hunner vaders.
21. Van Gerson was het geslacht der Libnieten, en het geslacht der Simeieten; dit zijn de geslachten der Gersonieten.
22. Hun getelden in getal waren van al wat mannelijk was, van een maand oud en daarboven; Hebreeuws, *van een zoon der maand*, en zo in het volgende. hun getelden waren zeven duizend en vijfhonderd.
23. De geslachten der Gersonieten zullen zich legeren achter den tabernakel, westwaarts. Hebreeuws, *ter zeewaarts*. Zie boven, Num. 2:18.
24. De overste nu van het vaderlijke huis der Gersonieten zal zijn Eljasaf, de zoon van Lael.
25. En de wacht Hebreeuws, *bewaring*, of *waarneming*; dat is, hetgeen zij bewaren of waarnemen moesten. der zonen van Gerson De last van deze en der andere Levieten wordt in Num. 3: kortelijk aangewezen, maar in het volgende breder beschreven. in de tent der samenkomst zal zijn de tabernakel en de tent, Versta door den namen *tabernakel* en *tent* al de gordijnen, behangselen en bedekselen, tot denzelfden beneden en boven behorende, die van de Gersonieten gedragen moesten worden. haar deksel, en het deksel aan de deur van de tent der samenkomst;
26. En de behangselen des voorhofs, en het deksel van de deur des voorhofs, welke bij den tabernakel en bij het altaar rondom zijn; mitsgaders de zelen, tot zijn gansen dienst.

27. En van Kahath is het geslacht der Amramieten, en het geslacht der Izharieten, en het geslacht der Hebronieten, en het geslacht der Uzzielieten; dit zijn de geslachten der Kahathieten.

28. In getal van al wat mannelijk was, van een maand oud en daarboven, waren acht duizend en zeshonderd, waarnemende de wacht Zie boven, Num. 3:17. des heiligdoms.

29. De geslachten der zonen van Kahath zullen zich legeren aan de zijde des tabernakels, zuidwaarts. Het zuiden heeft bij de Hebreëen zijn naam van de rechterhand, omdat degenen, die zich met het aangezicht wenden naar het oosten, het zuiden aan de rechterhand hebben.

30. De overste nu van het vaderlijke huis der geslachten van de Kahathieten, zal zijn Elisafan, de zoon van Uzziel.

31. Hun wacht nu zal zijn de ark, en de tafel, en de kandelaar, en de altaren Versta, het reukaltaar en het brandofferaltaar, gelijk te zien is onder, Num. 4:11,13, waarvan het ene in den voorhof en het andere in het heilige stond. en het gereedschap des heiligdoms, met hetwelk zij dienst doen, Namelijk, de priesters. en het deksel, Versta hiermede het voorhangsel, onderscheidende het *heilige* van het *allerheiligste*, mitsgaders de dekselen van welke wij lezen onder, Num. 4:5,6,7, enz. en al wat tot zijn dienst behoort. Hebreeuws, *zijn dienst*; dat is, zijn gereedschap, tuig, vaten en wat er toe behoort. Vergelijk onder, Num. 4:26.

32. De overste Deze was gesteld over de oversten der Levieten, en was de voornaamste naast den hogepriester, die in tijd van nood zijn plaats bewaarde. Zie 1 Kon. 4:4; zijnde hierom genaamd de tweede priester; 2 Kon. 25:18. nu der oversten van Levi Van dezen waren er drie, uit elk geslacht van Levi een: namelijk, Eljasaf, uit het geslacht van Gerson, boven, Num. 3:24, en

Elisafan uit het geslacht van Kohath, Num. 3:30, en Zuriël, uit het geslacht van Merari, Num. 3:35. zal zijn Eleazar, de zoon van Aaron, den priester; *zijn* opzicht Namelijk, van Eleazar, die de overste der oversten van de Levieten was. Anders, *dit is het ambt dergenen, die de wacht des heiligdoms waarnemen*; houdende deze woorden een besluit te zijn van het verhaal des ambts der Kohathieten. zal zijn over degenen, die de wacht des heiligdoms Dat is, die in den godsdienst enig ambt of last hebben. waarnemen.

33. Van Merari is het geslacht der Mahelieten, en het geslacht der Musieten; dit zijn de geslachten van Merari.

34. En hun getelden in getal van al wat mannelijk was, van een maand oud en daarboven, waren zes duizend en tweehonderd.

35. De overste nu van het vaderlijke huis der geslachten van Merari zal zijn Zuriel, de zoon van Abihail; zij zullen zich legeren aan de zijde des tabernakels, noordwaarts.

36. En het opzicht der wachten van de zonen van Merari zal zijn over de berderen des tabernakels, Dewijl de Merarieten meerder last te dragen hadden dan de Gersonieten, gelijk af te nemen is uit de vergelijking van Num. 3:36, en Num. 3:37 met Num. 3:25,26, zo zijn aan de Merarieten tot uitvoering van hun dienst vier wagens en acht runderen gegeven, maar den Gersonieten niet meer dan twee wagens met vier runderen. Zie onder, Num. 7:7,8. en zijn richelen, en zijn pilaren, en zijn voeten, en al zijn gereedschap, en al wat tot zijn dienst behoort;

37. En de pilaren des voorhofs rondom, en hun voeten, en hun pennen, en hun zelen.

38. Die nu zich legeren zullen voor den tabernakel oostwaarts, voor de tent der samenkomst, tegen den opgang, zullen zijn Mozes, en Aaron

met zijn zonen, waarnemende de wacht des heiligdoms, voor de wacht der kinderen Israels; en de vreemde die nadert, Zie boven, Num. 3:10. zal gedood worden.

39. Alle getelden der Levieten, welke Mozes en Aaron, op het bevel des HEEREN, naar hun geslachten, geteld hebben, al wat mannelijk was, van een maand oud en daarboven, waren twee en twintig duizend. Zo men Num. 3:22,28,34 inziet, zal men bevinden dat het getal der Gersonieten is geweest 7500, der Kohathieten 8600, en der Merarieten 6200, makende samen het getal van 22.300, even 300 meer dan hier in Num. 3:39 vermeld worden; maar men moet weten dat bij het getal van 22.000 de priesters, zijnde uit het geslacht van Kohath, en daarna de eerstgeborenen der Levieten mede bijgevoegd moeten worden, die, overmits zij *samen 300 zijnde* den priesters niet gegeven waren, als Gode op een bijzondere wijze eigen blijvende, Exod. 13:2; en de andere eerstgeborenen niet kunnende lossen dewijl zij zelf eerstgeborenen waren, zo worden terecht maar 22.000 hier in rekening gebracht, als niet meer den priesters gegeven zijnde.
40. En de HEERE zeide tot Mozes: Tel alle eerstgeborenen, wat mannelijk is onder de kinderen Israels, van een maand oud en daarboven; en neem het getal hunner namen op.
41. En gij zult voor Mij de Levieten nemen (Ik ben de HEERE!), in plaats van alle eerstgeborenen onder de kinderen Israels, en de beesten der Levieten, in plaats van alle eerstgeborenen onder de beesten der kinderen Israels.
42. Mozes dan telde, gelijk als de HEERE hem geboden had, alle eerstgeborenen onder de kinderen Israels.
43. En alle eerstgeborenen, die mannelijk waren, in het getal der

namen, van een maand oud en daarboven, naar hun getelden, waren twee en twintig duizend tweehonderd en drie en zeventig.

44. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
45. Neem de Levieten, Namelijk, die 22.000 getelden, van welke men zie boven, Num. 3:39. in plaats van alle eerstgeborene onder de kinderen Israels, en de beesten der Levieten, Namelijk, die 22.000 getelden, van welke men zie boven, Num. 3:39. in plaats van hun beesten; want de Levieten zullen Mij zijn; Ik ben de HEERE!
46. Aangaande de tweehonderd drie en zeventig, die gelost zullen worden, die overschieten, Want het getal der Levieten was maar 22.000, Num. 3:39, en der eerstgeborenen was twee en twintig duizend, twee honderd drie en zeventig, Num. 3:43. boven de Levieten, van de eerstgeborenen van de kinderen Israels;
47. Gij zult voor elk hoofd Hebreeuws, *vijf vijf sikkelen*; naar den kop, of het *bekkeneel*. vijf sikkels nemen; naar den sikkel des heiligdoms Zie Gen. 20:16, en Gen. 23:15. zult gij ze nemen; die sikkel is twintig gera. Zie Lev. 27:25.
48. En gij zult dat geld aan Aaron en zijn zonen geven, *het geld* der gelosten die onder hen overschieten.
49. Toen nam Mozes dat losgeld van degenen, die overschoten Welke waren in getal twee honderd drie en zeventig, gelijk in het voorgaande gemeld wordt, en dienvolgens moesten zoveel eerstgeborenen met geld gelost worden. Vergelijk de aantekeningen Num. 3:46. boven de gelosten door de Levieten.
50. Van de eerstgeborenen Te weten, die overig waren boven het getal der Levieten. van de kinderen Israels nam hij dat geld, duizend driehonderd vijf

en zestig *sikkelen*, Elk hoofd der twee honderd drie en zeventig eerstgeborenen, die boven de Levieten overig waren, moest tot zijn lossing vijf sikkelen geven, boven, Num. 3:47, waarom het voorgemelde getal, met vijf vermenigvuldigd zijnde, deze som uitbrengt. naar den sikkel des heiligdoms.

51. En Mozes gaf dat geld der gelosten aan Aaron en aan zijn zonen, naar het bevel des HEEREN, Hebreeuws, *mond*. gelijk als de HEERE Mozes geboden had.

Numeri 4

1. En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
2. Neemt op de som der zonen van Kahath, Hebreeuws, *het hoofd*. Zie boven, Num. 1:2. uit het midden der zonen van Levi, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen.
3. Van dertig jaren oud en daarboven, Hebreeuws, *van een zoon van dertig jaar*. Alzo in het volgende. Zie boven, Num. 3:15. tot vijftig jaren oud; al wie tot dezen Versta, een heiligen en kerkelijken strijd, waarin men den dienst des tabernakels naar de gestelde orde moest waarnemen. Gelijk de soldaten in den krijgshandel elk hun last naar orde moesten uitrichten, alzo wordt de kerkedienst *een strijd of krijg* genaamd, Num. 4:3, en onder, Num. 4:23,30,25, en Num. 8:24, omdat de bedienaars derzelve goede orde moesten houden, om geduriglijk te werken, te waken en te strijden tegen de vijanden van de zaligheid der mensen. Zie 1 Cor. 9:7; 2 Cor. 10:3; 1 Tim. 1:18; 2 Tim. 2:3,4. **strijd inkomt**, Anders, *heir, heirschaar*. Alzo in het volgende, Num. 4:30,43. om het werk in de tent der samenkomst te doen.
4. Dit zal de dienst zijn der zonen van Kahath, in de tent der samenkomst, **te weten de heiligheid der heiligheden**. Versta hierdoor de ark des verbonds, de tafel tot de toonbroden, den kandelaar, het reukaltaar, de vaten en het

gereedschap des heiligdoms en het brandofferaltaar. Van welke stukken hier tevoren, Num. 3:31, iets gezegd is, maar nu breder verklaring wordt gedaan. Deze dingen moesten door de Kohathieten in het verreizen gedragen worden. Zie onder, Num. 4:15.

5. In het optrekken des legers, zo zullen Aaron en zijn zonen komen, en den voorhang des deksels Zie Exod. 26:31,32,33; Lev. 4:6, en Hebr. 9:3, waar hij genoemd wordt de *tweede voorhang*. afnemen, en zullen daarmede de ark der getuigenis bedekken.
6. En zij zullen een deksel van dassenvellen Zie van dezen Exod. 25:5. daarop leggen, en een geheel kleed van hemelsblauw daar bovenop uitspreiden; en zij zullen derzelve handbomen aanleggen. Dat is, recht toeschikken en passen, opdat zij bekwamelijk gedragen mochten worden, want de handbomen moesten altijd in de ringen der ark blijven, Exod. 25:15. Vergelijk 1 Kon. 8:8.
7. Zij zullen ook op de toontafel Hebreeuws, *de tafel der aangezichten*; te weten, *de broden der aangezichten*; anders genoemd *toonbroden*, die op deze tafel lagen. Zij worden zo geheten omdat zij altijd op deze tafel voor het aangezicht des Heeren als tentoongesteld werden, en van hier is de naam *toontafel*. een kleed van hemelsblauw uitspreiden, en zullen daarop zetten de schotels, In welke de toonbroden gelegd werden, *zie van deze Exod. 25:29*, en bleven daar de gehele week, totdat wederom andere nieuwe gemaakt en in de plaats der oude gelegd werden; Lev. 24:8. en de reukschalen, Welke met reukwerk boven op de toonbroden gesteld werden; Lev. 24:7. en de kroezen, Waaruit gesprengd en geschonken werd. Anders, *bezems*, waarmede de tafel afgeveegd en gereinigd werd. en de dekschotels; Hebreeuws, *de schotels der bedekking*; waarmede de toonbroden bedekt werden. Deze waren twaalf, naar het getal van de toonbroden. Zie Exod. 25:29. Anders, *de schotels der besprenging*. ook zal het

- gedurig brood daarop zijn. Versta, de twaalf toonbroden, die op elken sabbatdag vernieuwd moesten worden; Lev. 24:8.
8. Daarna zullen zij een scharlaken kleed daarover uitspreiden, en zullen dat met een deksel van dassenvellen bedekken; en zij zullen derzelver handbomen aanleggen.
9. Dan zullen zij een kleed van hemelsblauw nemen, en bedekken den kandelaar des luchters, en zijn lampen, en zijn snuiters, en zijn blusvaten, en al zijn olievaten, met welke zij Zie van dit gereedschap tot den kandelaar en de lampen Exod. 25:38, en Exod. 35:14. aan denzelfden dienen. Te weten, den kandelaar.
10. Zij zullen ook denzelfden, en al zijn gereedschap, in een deksel van dassenvellen doen, en zullen hem op den draagboom leggen. Versta, een instrument van stokken, waaraan iets gehangen werd, om van de ene plaats naar de andere verdragen te worden. Vergelijk onder, Num. 4:12, en Num. 13:23. Anders, *planken*, of *draagburriën*.
11. En over het gouden altaar Versta, het reukaltaar, dat in het *heilige* stond en met goud overtrokken was. Zie Exod. 30:3,4. zullen zij een kleed van hemelsblauw uitspreiden, en zullen dat met een deksel van dassenvellen bedekken; en zij zullen deszelfs handbomen aanleggen.
12. Zij zullen ook nemen alle gereedschap van den dienst, Versta hierdoor, alle heilige klederen, met welke de priesters hun dienst doen moesten. Van welke zie Exod. 31:10, en Exod. 35:19, en Exod. 39:1,41, waar zij ook *klederen van den dienst* genoemd worden. Hieronder begrijpen ook enigen allerlei vaten en diensttuig van den tabernakel. Van welke zie Exod. 25:29, en Exod. 27:3; 2 Kon. 15:14,15. met hetwelk zij in het heiligdom dienen, en zullen het leggen in een kleed van hemelsblauw, en zullen hetzelfde met een deksel van dassenvellen bedekken; en zij zullen het op den draagboom leggen.
13. En zij zullen de as van het altaar vegen, Te weten, van het altaar des brandoffers. en zij zullen daarover een kleed van purper uitspreiden.
14. En zij zullen daarop leggen al zijn gereedschap, Zie van dit Exod. 27:3, enz. waarmede zij aan hetzelfde dienen, de koolpannen, de krauwelen, en de schoffelen, en de sprengbekkens, al het gereedschap des altaars; en zij zullen daarover een deksel van dassenvellen uitspreiden, en zullen deszelfs handbomen aanleggen.
15. Als nu Aaron en zijn zonen, het dekken van het heiligdom, en van alle gereedschap des heiligdoms, in het optrekken des legers, zullen voleind hebben, zo zullen daarna de zonen van Kahath Naderhand hebben de priesters, vermenigvuldigd zijnde, deze dingen ook gedragen. Zie Deut. 31:9; Joz. 3:6, en Joz. 8:33; 1 Sam. 4:4; 1 Kron. 15:11,12. Hoewel het schijnt dat de Levieten niet geheel uitgesloten waren; 2 Kron. 5:5. **komen om te dragen;** Te weten, op hun eigen schouders. Zie onder, Num. 7:9, en niet op wagens; welke orde de Israëlieten niet onderhouden hebben; 2 Sam. 6:3,6,7; 1 Kron. 13:7, en 1 Kron. 15:12,13,14,15. **maar zij zullen dat heilige niet aanroeren,** Zie onder, Num. 4:20. dat zij niet sterven. Zie 1 Sam. 6:19 welke straf den Bethsemieten wedervaren is, omdat zij in de ark des Heeren gezien hadden, en 2 Sam. 6:6,7, wat Uzza overkomen is, toen hij de ark des Heeren aanroerde. **Dit is de last der zonen van Kahath,** Dat is, hetgeen zij bezorgen en dragen moesten. in de tent der samenkomst.
16. Het opzicht nu van Eleazar, den zoon van Aaron, den priester, zal zijn over de olie des luchters, en het reukwerk der welriekende

- specerijen, en het gedurig spijsoffer, Hetwelk iederen morgen en avond geofferd werd. Zie hiervan Exod. 29:38,39. en de zalfolie; het opzicht des gansen tabernakels, en alles wat daarin is, aan het heiligdom en aan zijn gereedschap.
17. En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
18. Gij zult den stam van de geslachten der Kahathieten niet laten uitgeroeid worden, Te weten, door mijn rechtvaardige straf, wanneer gij door onachtzaamheid en zorgeloosheid oorzaak zoudt zijn, dat de heilige dingen zouden ontdekt bevonden worden van de Kohathieten, die dezelve alzo ziende en aanroerende, door de hand des HEEREN zouden sterven. uit het midden der Levieten;
19. Maar dit zult gij hun doen, opdat zij leven en niet sterven, als zij tot de heiligheid der heiligheden toetreden zullen: Aaron en zijn zonen zullen komen, en stellen hen Te weten, ieder hunner aanwijzende en verordinerende wat hij dragen moest. een ieder over zijn dienst Hebreeuws, *man man*; alzo onder, Num. 4:49. Zie Lev. 15:2. en aan zijn last.
20. Doch zij zullen niet inkomen om te zien, als men het heiligdom inwindt, opdat zij niet sterven. Gelijk in een ander geval twee zonen van Aäron, Nadab en Abihu, wedervaren was, Lev. 10:1, en in een ander, Korach met zijn rot, onder, Num. 16:32,33, enz.
21. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
22. Neem ook op de som der zonen van Gerson, naar het huis hunner vaders, naar hun geslachten.
23. Gij zult hen tellen van dertig jaren oud en daarboven, Hebreeuws, *van een zoon van dertig jaar*; zo in het volgende; zie ook van deze telling boven, Num. 3:15. tot vijftig jaren oud, al wie inkomt om den strijd te strijden, Zie boven, de aantekeningen Num. 4:3. Anders, *om in de heirscharen te verzamelen*. Vergelijk Exod. 38:8. opdat hij den dienst bediene in de tent der samenkomst.
24. Dit zal zijn de dienst der geslachten van de Gersonieten, in het dienen en in den last. Zie boven, Num. 4:15.
25. Zij zullen dan dragen de gordijnen des tabernakels, en de tent der samenkomst; Versta, de gordijnen, die van geitenhaar gemaakt waren en de gehele tent bedekten. Want haar berderen en pilaren, enz. moesten de Merarieten dragen, onder, Num. 4:31. *te weten* haar deksel, en het dassendeksel, Hebreeuws, *het deksel van den das*; dat is, der dassenvellen. dat er bovenop is, en het deksel der deur Versta, het tapijt of behangsel, hetwelk hing aan de deur des tabernakels, tussen den voorhof en het heilige. van de tent der samenkomst,
26. En de behangselen des voorhofs, en het deksel der deur van de poort des voorhofs, hetwelk is bij den tabernakel en bij het altaar rondom; en hun zelen, en al het gereedschap van hun dienst, mitsgaders al wat daarvoor bereid wordt, opdat zij dienen.
27. De gehele dienst van de zonen der Gersonieten, in al hun last, en in al hun dienst, zal zijn naar het bevel van Aaron en van zijn zonen; en gijlieden zult hun ter bewaring al hun last bevelen.
28. Dit is de dienst van de geslachten der zonen van de Gersonieten, in de tent der samenkomst; en hun wacht zal zijn Dat is, hun ambt en bediening, waarop zij wel achtgeven moeten, ten einde zij alle delen daarvan getrouwelijk uitvoeren. onder de hand van Ithamar, Dat is, onder het beleid, opzicht en de regering van Ithamar, welke moest toezien dat een iegelijk zijn ambt recht bediende. Alzo ook onder,

- Num. 4:33; idem Num. 31:49, en Lev. 8:36. den zoon van Aaron, den priester.
29. Aangaande de zonen van Merari, die zult gij naar hun geslachten, en naar het huis hunner vaders tellen.
30. Gij zult hen tellen van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkomt tot dezen strijd, Zie boven, Num. 4:3. om te bedienen den dienst van de tent der samenkomst.
31. Dit zal nu zijn de onderhouding van hun last, naar al hun dienst, in de tent der samenkomst: de berderen des tabernakels, en zijn richelen, en zijn pilaren, en zijn voeten; Te weten, op welke de pilaren stonden, en waren honderd in getal gemaakt, elk van een talent zilvers. Zie Exod. 38:27.
32. Mitsgaders de pilaren des voorhofs rondom, hun voeten, en hun pennen, en hun zelen, Versta, de koorden van de pilaren des voorhofs. Gelijk de Gersonieten de zelen droegen, en de touwen van de behangselen des voorhofs, en het deksel der deur van de poort des voorhofs. Zie boven, Num. 4:26, en Num. 3:26. met al hun gereedschap, en met al hun dienst; en het gereedschap van de waarneming van hun last zult gij bij namen tellen. Dat is, gij zult dat stuk voor stuk tellen en overleveren, met een register van hetzelfde, opdat niets daarvan verloren worde.
33. Dit is de dienst van de geslachten der zonen van Merari, naar hun gansen dienst, in de tent der samenkomst, onder de hand van Ithamar, den zoon van Aaron, den priester.
34. Mozes dan en Aaron, en de oversten der vergadering telden de zonen der Kahathieten, naar hun geslachten, en naar het huis hunner vaders:
35. Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkwam tot dezen strijd, tot den dienst in de tent der samenkomst;
36. Hun getelden nu waren, naar hun geslachten, twee duizend zeventienhonderd en vijftig.
37. Dit zijn de getelden van de geslachten der Kahathieten, van al wie in de tent der samenkomst diende, welke Mozes en Aaron geteld hebben, naar het bevel des HEEREN, door de hand van Mozes. Zie boven, Num. 4:28, en alzo in het volgende.
38. Insgelijks de getelden der zonen van Gerson, naar hun geslachten, en naar het huis hunner vaders;
39. Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkwam tot dezen strijd, tot den dienst in de tent der samenkomst;
40. Hun getelden waren, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, twee duizend zeshonderd en dertig.
41. Dezen zijn de getelden van de geslachten der zonen van Gerson, van al wie in de tent der samenkomst diende, welke Mozes en Aaron telden, naar het bevel des HEEREN.
42. En de getelden van de geslachten der zonen van Merari, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders,
43. Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkwam tot dezen strijd, tot den dienst in de tent der samenkomst;
44. Hun getelden nu waren, naar hun geslachten, drie duizend en tweehonderd. Als men dit Num. 4:44 vergelijkt met de voorgaande Num. 4:36,40, dan ziet men dat onder de Levieten, die tot den dienst des tabernakels bekwaam waren, de Merarieten in getal de meesten geweest

zijn, hoewel zij de minsten waren in hun algemeen en vol getal. Zie boven de aantekeningen, Num. 3:39, hetwelk alzo geschied is door de alwijze voorzichtigheid Gods, omdat de Merarieten de zwaarste lasten te dragen hadden, en daartoe meer sterke en middeljarige mannen behoeften dan de Kohathieten en Gersonieten. Vergelijk boven de aantekeningen Num. 3:36.

45. Dezen zijn de getelden van de geslachten der zonen van Merari, welke Mozes en Aaron geteld hebben, naar het bevel des HEEREN, door de hand van Mozes.
46. Al de getelden, welke Mozes en Aaron, en de oversten van Israel geteld hebben van de Levieten, naar hun geslachten, en naar het huis hunner vaders,
47. Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkwam, om den dienst der bediening Dat is, om dienst en hulp te bewijzen aan de priesters, die den dienst des tabernakels bedienden. Want de gemene Levieten moesten den priesters in hun ambt de hand bieden. en den dienst van den last, in de tent der samenkomst, te bedienen;
48. Hun getelden waren acht duizend vijfhonderd en tachtig.
49. Men telde hen, naar het bevel des HEEREN, door de hand van Mozes, een ieder naar zijn dienst, en naar zijn last; en zijn getelden waren, die de HEERE Mozes geboden had. *Of, gelijk de HEERE Mozes geboden had.*

Numeri 5

1. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
2. Gebied den kinderen Israels, dat zij uit het leger wegzenden alle melaatsen, en alle vloeienden, Vergelijk Lev. 15:2. en allen, die onrein

zijn van een dode. Hebreeuws, *ziel*. Zie Lev. 19:28.

3. Van het mannelijke tot het vrouwelijke zult gij hen wegzenden; tot buiten het leger zult gij hen wegzenden; opdat zij niet Te weten, de andere Israëlieten. **verontreinigen** Te weten, door enigen van zulke onreinen onder hen te laten wonen. **hun legers**, Er waren *naar de mening van sommigen* drie legers: het leger des Heeren, hetwelk was de tabernakel; het leger der Levieten; het leger der Israëlieten. De melaatsen werden uit allen gesloten, de vloeienden uit de twee eersten. **in welker midden Ik wone**. Dat is, wie Ik door mijn genade bijblijve, door mijn speciale voorzienigheid bewaar en bescherm, mitsgaders door mijn Geest en woord regeer en ter eeuwige zaligheid geleid. Vergelijk Lev. 26:11,12, met de aantekeningen en Ezech. 37:28; 2 Cor. 6:16.
4. En de kinderen Israels deden alzo, en zonden hen tot buiten het leger; gelijk de HEERE tot Mozes gesproken had, alzo deden de kinderen Israels.
5. Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
6. Spreek tot de kinderen Israels: wanneer een man of een vrouw iets van enige menselijke zonden Hebreeuws, *zonden des mensen*. Versta, de zonde, die de mensen begaan uit menselijke zwakheid, voortkomende uit de aanklevende verdorvenheid der natuur. Vergelijk Lev. 5:2,3; en wordt dit vergrijp gesteld tegen de zonde, die uit moedwil geschiedt en met opgeheven hand, onder, Num. 15:30; of, versta, de zonde, die geschiedt naar de wijze der mensen, die van nature zeer tot de zonde genegen zijn. Anders, *zonden des mensen*; dat is, tegen enig mens of den naaste begaan. **gedaan zullen hebben, overtreden hebbende door overtreding tegen den HEERE**, zo is diezelfde ziel schuldig. Dat is, persoon. Zie Gen. 12:5.
7. En zij zullen hun zonde, welke zij gedaan hebben, belijden; Te weten, voor den priester, als die de offerande doen

moest en het goed van des Heeren wege mocht tot zich trekken, geen lossen voorhanden zijnde, Num. 5:8, en vergelijk Lev. 5:5,6,10,11,12,13. daarna zal hij Te weten, de schuldige. zijn schuld weder uitkeren, Dat is, hetgeen hij zijn naaste onvreemd heeft, waarmede hij zich schuldig heeft gemaakt. naar de hoofdsom daarvan, en derzelve vijfde deel Te weten, om daarmede te vergelden de schade, die de eigenaar geleden heeft, zijnde beroofd geweest van het gebruik van zijn goed. zal hij Te weten, de schuldige. daarboven toedoen, en zal het dien geven, aan wien hij Te weten, de schuldige. zich verschuldigd heeft.

8. Maar zo die man geen lossen zal hebben, Te weten, aan welken het onrecht geschied is, zijnde dood, of geen bloedvriend, noch erfgenaam, noch iemand anders hebbende, die het goed zou mogen aanslaan, en wien men hetzelfde zou wedergeven. In zulk een geval kwam het goed den Heere en in zijn plaats den priester toe. om de schuld aan hem weder uit te keren, zal die schuld, welken den HEERE weder uitgekeerd wordt, des priesters zijn; behalve den ram der verzoening, met welken hij voor hem verzoening doen zal.

9. Desgelijks zal alle heffing van alle geheiligde dingen Dit woord is hier niet in het bijzonder genomen, gesteld zijnde tegen *beweeoffer*, gelijk Exod. 29:27, maar in het algemeen voor de dingen, die door iemand den priester gegeven en also Gode toegeheiligd worden, en daarna niet tot enig ander gebruik mogen besteed worden dan gelijk bevolen is. Alzo Exod. 25:2; Num. 15:19; Neh. 10:39. der kinderen Israels, welke zij tot den priester brengen, zijne zijn. Namelijk, van den priester; alzo in Num. 5:10. Zie Lev. 6:16.

10. En een ieders geheiligde dingen zullen zijne zijn; wat iemand den priester zal gegeven hebben, zal zijne zijn.

11. Wijders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:

12. Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer van iemand zijn huisvrouw Hebreeuws, *man man*; boven Num. 4:19, enz. zal afgeweken zijn, Te weten, naar het vermoeden en nadenken van haar man, die haar beschuldigt den band des huwelijks door overspel gebroken te hebben, en daarover met jaloesheid zo bevangen is, dat hij zich niet in zijn gemoed kan geruststellen. en door overtreding tegen hem overtreden zal hebben;

13. Dat een man bij haar door bijligging des zaads Zie deze zelfde manier van spreken Lev. 15:18, en Lev. 19:20. zal gelegen hebben, en het voor de ogen haars mans zal verborgen zijn, en zij zich verheeld zal hebben, zijnde nochtans onrein geworden; Te weten, door overspel. en geen getuige tegen haar is, en zij niet betrapt is;

14. En de ijvergeest over hem gekomen is, Hebreeuws, *de geest der ijvering*; en zo in het volgende. Versta, de beweging der jaloezie van een man, over de eerbaarheid van zijn vrouw, hebbende kwaad vermoeden van dezelve. Het woordje *geest* betekent dikwijls de affecten en bewegingen, waardoor de mensen tot enige, òf zonden en zwakheden, òf deugden en goede werken, inwendiglijk genegen zijn, of ook uiterlijk gedreven worden. Zie Jes. 19:14; Hos. 4:12; 1 Cor. 4:21; Gal. 6:1; 2 Tim. 1:7. dat hij ijvert over zijn huisvrouw, dewijl zij onrein geworden is; of dat over hem de ijvergeest gekomen is, dat hij over zijn huisvrouw ijvert, hoewel zij niet onrein geworden is;

15. Dan zal die man zijn huisvrouw tot den priester brengen, en zal haar offerande voor haar medebrengen, een tiende deel van een efa gerstemeel; Zie Exod. 16:36. hij zal geen olie daarop gieten, De reden is, naar sommiger mening, omdat de olie een teken

was der genade en geestelijke gaven, en de wierook een teken van den aangenamen en lieflijken reuk, welke beiden in deze gelegenheid niet pasten. noch wierook daarop leggen, dewijl het een spijsoffer der ijveringen is, een spijsoffer der gedachtenis, dat de ongerechtigheid in gedachtenis brengt.

16. En de priester zal haar doen naderen; hij zal haar stellen voor het aangezicht des HEEREN. Dat is, voor den tabernakel, in welken was de ark, als een teken van Gods tegenwoordigheid. Zie Lev. 1:3.

17. En de priester zal heilig water in een aarden vat nemen; Te weten, wat uit het heilige wasvat genomen werd, staande bij het brandofferaltair, waarin het water was, hetwelk in den heiligen godsdienst gebruikt moest worden. Zie Exod. 30:18, en Exod. 40:30. en van het stof, hetwelk op den vloer des tabernakels is, zal de priester nemen, en in het water doen.

18. Daarna zal de priester de vrouw voor het aangezicht des HEEREN stellen, en zal het hoofd van de vrouw ontbloten, Dit geschiedde: I. om te verklaren, dat de vrouw vrij en haar zelve was, hebbende de macht om een eed te doen; gelijk daarentegen de dekking haars hoofds een teken is, dat zij staat onder de macht van haar man, 1 Cor. 11:5,10; II. omdat zij bekwamelijk gezien en onderkend mocht worden, en alzo haar woorden en gebaren door de gehele vergadering te beter mochten waargenomen worden; III. opdat zij te meer schaamte en vrees zou hebben iets anders dan de rechte waarheid te verklaren, als staande ontdekt voor het aanschijn van God en de ganse vergadering. en zal het spijsoffer der gedachtenis op haar handen leggen, hetwelk het spijsoffer der ijveringen is; en in de hand des priesters zal dat bitter water zijn, Het wordt zo genaamd, omdat de vrouw zichzelf, zich veel bittere smarten

toebracht, indien zij schuldig was. Zie Num. 5:24,27. Vergelijk Exod. 32:20. **hetwelk den vloek medebrengt.** Dat is, de straf van God, gemeld Num. 5:22. Zie ook onder, Num. 5:24.

19. En de priester zal haar beedigen, en zal tot die vrouw zeggen: Indien iemand bij u gelegen heeft, en indien gij, onder uw man zijnde, *Anders, in stede uws mans;* dat is, met hem in de plaats uws mans gelegen hebbende, alzo Num. 5:20,29. niet afgeweken zijt tot onreinigheid, wees vrij van dit bitter water, Dat is, onschuldig en onstrafbaar, zodat dit water u niet zal beschadigen. **hetwelk den vloek medebrengt!**

20. Maar zo gij, onder uw man zijnde, afgeweken zijt, en zo gij onrein geworden zijt, dat een man bij u gelegen heeft, Zie van de Hebreeuwse manier van spreken Lev. 18:20,23, en Lev. 20:15. behalve uw man:

21. (Dan zal de priester die vrouw met den eed der vervloeking beedigen, en de priester zal tot die vrouw zeggen:) De HEERE zette u tot een vloek, Dat is, tot een formulier van den vloek en van den valschen eed, opdat andere mensen u zullen nemen tot een exempel van een vervloekt persoon, die niet alleen zulk een zonde begaan heeft, maar ook met een plechtigen eed stoutelijk heeft geloochend. en tot een eed, in het midden uws volks, mits dat de HEERE uw heup vervallende, en uw buik zwellende make;

22. Dat ditzelve water, hetwelk de vervloeking medebrengt, in uw ingewand inga, om den buik te doen zwellen, en de heup te doen vervallen! Dan zal die vrouw zeggen: Amen, amen! *Amen* is een woord, hetwelk de Hebreëen gebruiken: I. In het toestemmen van enige zaken, Deut. 27:15,16; Neh. 8:7; Openb. 5:14; II. In het bevestigen en verzekeren van enig verhaal, Matth. 5:18, en Matth. 6:2, enz.; III. In het wensen van enig

goed, Jer. 11:5, en Jer. 28:6; Openb. 22:20; IV. In het aannemen en verwachten van enig kwaad, wat bedreigd wordt, gelijk hier. Het wordt somtijds verdubbeld om de betekenis te vermeerderen en te versterken, gelijk Num. 5:22 en Ps. 89:53; Joh. 3:3,11, en Joh. 5:19, enz. Het woord betekent eigenlijk: *het zij waar, of, het is waar of, het geschiede alzo.*

23. Daarna zal de priester deze zelfde vloeken op een cedeltje schrijven, Of, *briefje.* en hij zal het met het bitter water uitdoen. Of, *uitwissen, afwissen.*

24. En hij zal die vrouw dat bitter water, hetwelk de vervloeking medebrenkt, Zie boven, Num. 5:18. te drinken geven, dat het water, hetwelk de vervloeking medebrenkt, Zie boven, Num. 5:18. in haar tot bitterheden inga. Dat is, opdat zij de bittere straf van God krije, zo zij schuldig is.

25. En de priester zal uit de hand van die vrouw het spijsoffer der ijveringen nemen, en hij zal datzelve spijsoffer voor het aangezicht des HEEREN bewegen, en zal dat op het altaar offeren.

26. De priester zal ook van dat spijsoffer, deszelfs gedenkoffer, Versta, een deel van dat offer, hetwelk moest aangestoken worden; vergelijk Lev. 2:2, en de aantekeningen. een handvol grijpen, en zal het op het altaar aansteken; en daarna zal hij dat water die vrouw te drinken geven.

27. Als hij haar nu dat water zal te drinken gegeven hebben, het zal geschieden, indien zij onrein geworden is, en tegen haar man door overtreding zal overtreden hebben, dat het water, Dit water had deze werking niet uit zijn natuurlijke kracht, maar uit de ordinantie des Heeren, die door hetzelfde, als door een teken, of zijn rechtvaardig oordeel uitvoerde tegen de schuldige, of zijn belofenis aan de onschuldige. **hetwelk vervloeking medebrenkt, tot bitterheid in haar**

ingaan zal, en haar buik zwellen, en haar heup vervallen zal; en die vrouw zal in het midden van haar volk tot een vloek zijn. Zie boven, Num. 5:21.

28. Doch indien de vrouw niet onrein geworden is, maar rein is, zo zal zij vrij zijn, en zal met zaad bezadigd worden. Dat is, zal vruchtbaar zijn.

29. Dit is de wet der ijveringen, als een vrouw, onder haar man zijnde, zal afgeweken en onrein geworden zijn;

30. Of als over en man die ijvergeest zal gekomen zijn, en hij over zijn huisvrouw zal geijverd hebben, dat hij de vrouw voor het aangezicht des HEEREN stelle, Zie boven, Num. 5:16. en de priester aan haar deze ganse wet volbrengt.

31. En de man zal van de ongerechtigheid onschuldig zijn; Dat is, ofschoon de man op een kwaad vermoeden zijn huisvrouw beschuldigd heeft, zo zal hij nochtans daarom niet gestraft worden; of, de man dit gedaan hebbende, zal onschuldig zijn aan het overspel zijner huisvrouw, daar hij anders zou schuldig zijn indien hij het door de vingers zag. **maar diezelfde vrouw zal haar ongerechtigheid dragen.** Zie Lev. 5:1.

Numeri 6

1. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:

2. Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer een man of een vrouw zich afgescheiden zal hebben, belovende de gelofte eens Nazireers, Het Hebreeuwse woord *Nazir*, geschreven met de letter *zain*, betekent *een afgezonderde*, te weten, van de wereld, om zich ganselijk tot de overdenking van goddelijke dingen en de waarneming van den heiligen godsdienst over te geven. De nazireers waren een figuur, die in *Christus* niet letterlijk, maar geestelijk vervuld is. Zie

ook van deze Richt. 13:5; Klaagl. 4:7; Amos 2:11. Zij zijn te onderscheiden van degenen, die met de letter *Tsade* geschreven worden, en genaamd *Natsareën*, van de stad *Natsareth*, alzo ook de Heere *Christus* een *Nazarener* genoemd wordt, Matth. 2:23, en de Christenen *Nazareën*, Hand. 24:5. De nazireërs nu waren tweeërlei: I. Die God daartoe expresselijk verkoos, gelijk Simson, Richt. 13:5, en *zoals enigen houden* Johannes de Doper, Luk. 1:15. II. Die door vrijwillige gelofte zodanige werden, van welken hier gesproken wordt. om zich den HEERE af te zonderen;

3. Van wijn en sterken drank zal hij zich afzonderen; wijnedik, en edik van sterken drank zal hij niet drinken, Zie Lev. 10:9. noch enige vochtigheid van druiven Of, *sap*. zal hij drinken, noch verse of gedroogde druiven eten.
4. Al de dagen van zijn Nazireerschap zal hij niet eten van iets, dat van den wijnstok des wijns gemaakt is, Alzo Richt. 13:14; dat is, die wijndruiven draagt en wijn voortbrengt. Het tegendeel is een wijnstok, die dat niet doet; Hag. 2:20. van de kernen af tot de basten toe. Of, *pelletjes*.
5. Al de dagen der gelofte van zijn Nazireerschap zal het scheermes over zijn hoofd niet gaan; totdat die dagen vervuld zullen zijn, die hij zich den HEERE zal afgezonderd hebben, zal hij heilig zijn, Dat is, den Heere geheiligd en toegeëigend. latende de lokken van het haar zijns hoofds wassen.
6. Al de dagen, die hij zich de HEERE zal afgezonderd hebben, zal hij tot het lichaam eens doden niet gaan. Hebreeuws, *ziel*. Zie Lev. 19:28, en hieronder, Num. 6:11.
7. Om zijn vader of om zijn moeder, om zijn broeder of om zijn zuster, om hen zal hij zich niet verontreinigen, als zij dood zijn; want het Nazireerschap zijns Gods Dat is, het

teken zijns nazireërscaps of afzondering; te weten, het lange haar, hetwelk hij, zolang zijn belofte duurde, moest ongeschoren laten. Vergelijk onder, Num. 6:9,19. is op zijn hoofd.

8. Al de dagen van zijn Nazireerschap is hij den HEERE heilig.
9. En zo de gestorvene bij hem onvoorziens haastelijk gestorven ware, dat hij het hoofd van zijn Nazireerschap Zie boven, Num. 6:7. zou verontreinigd hebben, zo zal hij op den dag zijner reiniging zijn hoofd beschermen; Dat is, zijn haar tot de huid toe met een scheermes afnemen. op den zevenden dag Zolang moest een mens, die een dode aangerood had, voor onrein gehouden worden. Zie Lev. 15:13. Vergelijk onder, Num. 12:14. zal hij het beschermen.
10. En op den achtsten dag zal hij twee tortelduiven, of twee jonge duiven Hebreeuws, *zonen der duiven*. brengen tot den priester, tot de deur van de tent der samenkomst.
11. De priester nu zal een bereiden ten zondoffer, en een ten brandoffer, en zal voor hem verzoening doen, van dat hij aan het Of, *bij, omtrent*. dode lichaam Hebreeuws, *ziel*. gezondigd heeft; Versta, deze zonde van de ceremoniëele onreinheid, welke hij verkregen had door aangerood te zijn van het dode lichaam of er bij geweest te zijn, hoewel tegen zijn weten en wil. alzo zal hij zijn hoofd op dienzelfden dag heiligen. Zie Lev. 8:30.
12. Daarna zal hij de dagen van zijn Nazireerschap den HEERE afzonderen, Te weten, opnieuw zich onthoudende van de dingen, welke vermeld zijn boven, Num. 6:3,4,5,6,7, wederom aanvangende zijn nazireërscap, alsof hij tevoren niets gedaan had, om daarin zoveel dagen, als hij beloofd had, te volharden. en zal een lam, Hebreeuws, *een zoon zijns jaars*. dat eenjarig is, brengen ten

schuldoffer; en de vorige dagen zullen vallen, Dat is, voor niet en tevergeefs zijn en in geen rekening komen. omdat zijn Nazireerschap verontreinigd was.

13. En dit is de wet des Nazireers: Dat is, van het offer des nazireërs. op den dag, als de dagen van zijn Nazireerschap zullen vervuld zijn, zal hij dit brengen Te weten, dit offer, hetwelk gemeld wordt in Num. 6:14,15. tot de deur van de tent der samenkomst.

14. Hij dan zal tot zijn offerande den HEERE offeren een volkomen eenjarig lam Hebreeuws, *een zoon zijns jaars.* ten brandoffer, en een volkomen eenjarig oilam Hebreeuws, *een dochter van haar jaar.* ten zondoffer, en een volkomen ram ten dankoffer.

15. En een korf ongezuurde *koeken*, koeken van meelbloem, met olie gemengd, en ongezuurde vladen, met olie bestreken, mitsgaders hun spijsoffer, *Spijsoffer* en *drankoffer* worden zo onderscheiden, dat het eerste is geweest van droge, het andere van vochtige dingen. Zie van het spijsoffer Lev. 2:1, en van het drankoffer, lev. 23:37, en van beide onderscheidenlijk genoemd, gelijk hier; Joël. 1:9,13. en hun drankofferen;

16. En de priester zal het voor het aangezicht des HEEREN brengen, *Of, offeren.* en zal zijn zondoffer en zijn brandoffer bereiden.

17. Hij zal ook den ram ten dankoffer den HEERE bereiden, met den korf der ongezuurde *koeken*; en de priester zal zijn spijsoffer en zijn drankoffer bereiden. Vergelijk den aantekeningen op Gen. 35:14.

18. Alsdan zal de Nazireer, aan de deur van de tent der samenkomst, het hoofd van zijn Nazireerschap Zie boven, Num. 6:9. beschermen; en hij zal het hoofdhaar van zijn Nazireerschap nemen, en hij zal het

leggen op het vuur, dat onder het dankoffer is.

19. Daarna zal de priester een gezoden schouder nemen van den ram, en een ongezuurden koek uit den korf, en een ongezuurde vlade; en hij zal ze op de handen des Nazireers leggen, nadat hij zijn Nazireerschap afgeschoren heeft. Dat is, het haar, hetwelk hem in zijn nazireerschap gewassen is.

20. En de priester zal die bewegen ten beweegoffer, *Hoe het beweegoffer van het heffer te onderscheiden is, zie Lev. 7:30.* voor het aangezicht des HEEREN; het is een heilig ding voor den priester, met de borst des beweegoffers, en met den schouder des heffers; *Of, achterbout.* en daarna zal die Nazireer wijn drinken.

21. Dit is de wet des Nazireers, die zijn offerande den HEERE voor zijn Nazireerschap zal beloofd hebben, behalve wat zijn hand bekomen zal; Dat is, uitgenomen hetgeen hij boven de voorgemelde offerande nog vrijwilliglijk, naar zijn vermogen, beloven en offeren wilde. Meer mocht hij wel doen, maar niet minder, zijnde de offerande, die in deze wet voorgeschreven wordt, zowel den armen als den rijken opgelegd. naar zijn gelofte, welke hij beloofd zal hebben, also zal hij doen, naar de wet van zijn Nazireerschap. *Anders, boven, of behalve.*

22. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:

23. Spreek tot Aaron en zijn zonen, zeggende: Alzo zult gijlieden de kinderen Israels zegenen, Dat is, als priesters en dienaars Gods in de algemene bijeenkomst, alles goeds, welvaren en zaligheid aan de gemeente van God toewensen. zeggende tot hen:

24. De HEERE zegene u, en behoede u! Zie Gen. 12:2.

25. De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten, Het aangezicht Gods

betekent zijn voorzienigheid en tegenwoordigheid, om te straffen of te zegenen. Van het aangezicht der straf, of wraak, zie Lev. 17:10; Ps. 34:17, en Ps. 51:11. Van het aangezicht der gunst en zegening is hier gesproken, als ook 2 Kron. 30:9; Ps. 13:2, enz. God wordt gezegd *zijn aangezicht te doen lichten*, als Hij zijn genade, zegen en weldadigheid dadelijk bewijst, Ps. 31:17, en Ps. 80:4,8,20, en Ps. 119:135, en Dan. 9:17. # Ps 119.135 Da 9.17 en zij u genadig!

26. De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u, Dat is, hebbe geduriglijk de ogen zijner genadige voorzienigheid over u, om uw ingang en uitgang te bewaren, tot uw best, hetwelk God niet doet wanneer Hij gezegd wordt zijn aangezicht *te verbergen*, of *af te keren*; Deut. 32:20; Ezech. 7:22. en geve u Hebreeuws, *zette*; dat is, voege u vrede toe of geve u vrede. **vrede!** Zie Gen. 37:14.

27. Alzo zullen zij Mijn Naam op de kinderen Israels leggen; en Ik zal hen zegenen.

Numeri 7

1. En het geschiedde ten dage, Versta, den eersten dag van de eerste maand des tweeden jaars, nadat zij uit Egypte getogen waren. Zie Exod. 40:17,18. als Mozes geeindigd had den tabernakel op te richten, en dat hij dien gezalfd, en dien geheiligd had, en al zijn gereedschap, mitsgaders het altaar en al zijn gereedschap, en hij ze gezalfd, en dezelve geheiligd had;

2. Dat de oversten van Israel, de hoofden van het huis hunner vaderen, offerden; deze waren de oversten der stammen, die over de getelden stonden.

3. En zij brachten hun offerande voor het aangezicht des HEEREN, zes overdekte wagens, Dat is, die boogachtig, overwelfd en alzo toegedekt waren, tot bewaring van hetgeen er in was. en twaalf runderen; een wagen voor twee oversten, en een os voor elk

een; en brachten ze voor den tabernakel. Anders, *offerden dezelve*.

4. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:

5. Neem ze van hen, opdat zij zijn mogen om te bedienen den dienst van de tent der samenkomst; en gij zult dezelve den Levieten geven, een ieder naar zijn dienst. Te weten, elk geslacht der Levieten; dat is, den Gersonieten, Kohathieten en Merarieten, wier ambten en lasten hier boven beschreven, Num. 3, Num. 4.

6. Alzo nam Mozes die wagens, en die runderen, en gaf dezelve den Levieten.

7. Twee wagens en vier runderen gaf hij den zonen van Gerson, naar hun dienst;

8. En vier wagens en acht runderen De reden, waarom hij den Merarieten meer wagens en runderen heeft gegeven dan den Gersonieten, zie boven, Num. 3:36. gaf hij den zonen van Merari, naar hun dienst; onder de hand van Ithamar, Dat is, onder het beleid en opzicht van Ithamar. Zie Gen. 41:35. den zoon van Aaron, den priester.

9. Maar de zonen van Kohath gaf hij niet; want de dienst der heilige dingen Deze worden uitgedrukt boven, Num. 4:4,5,6, enz. was op hen, *die* zij op de schouderen droegen. Zie boven, Num. 4:15.

10. En de oversten offerden ter inwijding des altaars, Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk het werk, waardoor iets door zekere ceremoniën tot een bijzonder gebruik den Heere toegeheiligd wordt; 2 Kron. 7:9; Ezra 6:16, en hier in het volgende. op den dag als hetzelfde gezalfd werd; de oversten dan offerden hun offeranden voor het altaar. Te weten, het brandofferaltaar.

11. En de HEERE zeide tot Mozes: Elke overste Hebreeuws, *een overste op een dag, een overste op een dag*, zullen

hunne, enz. Zie van deze manier van spreken, Gen. 7:2. zal, een iegelijk op zijn dag, zijn offerande offeren, ter inwijding des altaars.

12. Die nu op den eersten dag zijn offerande offerde, was Nahesson, de zoon van Amminadab, voor den stam van Juda. Dat is, hij offerde niet particulierlijk voor zichzelf, maar in den naam en vanwege den gehelen stam van Juda. En alzo is het ook te verstaan van de volgende oversten, dat zij voor hun stam geofferd hebben.

13. En zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeventig *sikkelen*, naar den sikkel des heiligdoms; Welke deed een halven rijksdaalder, dat is, dubbel zoveel als de gemene of burgerlijke sikkel. Zie Gen. 20:16, en Gen. 23:15. zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer; Van spijsoffer; zie Lev. 2:1.

14. Een reukschaal Anders, *kookpan, kop of lepel*. van tien gouden *sikkelen*, Zie van de waarde van een gouden sikkel Gen. 24:22. vol reukwerks;

15. Een var, een jong rund, Hebreeuws, *de zoon eens runds*; en zo in het volgende. een ram, een lam, dat eenjarig was, Hebreeuws, *zoon zijns jaars*; en zo in het volgende. ten brandoffer; Zie Gen. 8:20, en Lev. 6:9.

16. Een geitenbok, ten zondoffer; Zie Lev. 4:3.

17. En ten dankoffer: Lev. 3:1. twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Hebreeuws, *zonen eens jaars*; en zo in het volgende, dat is, die een jaar oud waren. Dit was de offerande van Nahesson, den zoon van Amminadab.

18. Op den tweeden dag offerde Nethaneel, de zoon van Zuar, Hebreeuws, *Tsuar*. de overste van Issaschar.

19. Hij offerde zijn offerande: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeventig *sikkelen*, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;

20. En een reukschaal Te weten, gouden. Zie Num. 7:84. van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks;

21. Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;

22. Een geitenbok, ten zondoffer;

23. En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Nethaneel, den zoon van Zuar.

24. Op den derden dag *offerde* de overste Dit woord is hier ingevoegd uit Num. 7:18. Alzo ook in de volgende verzen. der zonen van Zebulon, Eliab, de zoon van Helon.

25. Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeventig *sikkelen*, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;

26. Een reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks;

27. Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;

28. Een geitenbok, ten zondoffer;

29. En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Eliab, den zoon van Helon.

30. Op den vierden dag *offerde* de overste der kinderen van Ruben,

- Elizur, *Hebreeuws, Elitsur*. de zoon van Sedor.
31. Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
32. Een reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks;
33. Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
34. Een geitenbok, ten zondoffer;
35. En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Elizur, den zoon van Sedor.
36. Op den vijfden dag *offerde* de overste der kinderen van Simeon, Selumiel, de zoon van Zurisaddai. *Hebreeuws, Tsurischaddai*.
37. Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
38. Een reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks;
39. Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
40. Een geitenbok, ten zondoffer;
41. En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Selumiel, den zoon van Zurisaddai.
42. Op den zesden dag *offerde* de overste der kinderen van Gad, Eljasaf, den zoon van Dehuel.
43. Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
44. Een reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks;
45. Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
46. Een geitenbok, ten zondoffer;
47. En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Eljasaf, den zoon van Dehuel.
48. Op den zevenden dag *offerde* de overste der kinderen van Efraim, Elisama, den zoon van Ammihud.
49. Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
50. Een reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks;
51. Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
52. Een geitenbok, ten zondoffer;
53. En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Elisama, den zoon van Ammihud.
54. Op den achtsten dag *offerde* de overste der kinderen van Manasse, Gamaliel, *Hebreeuws, Gamliël*. de zoon van Pedazur. *Hebreeuws, Pedatsur*.
55. Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd

- dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeventig *sikkelen*, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
56. Een reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks;
57. Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
58. Een geitenbok, ten zondoffer;
59. En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Gamaliel, den zoon van Pedazur.
60. Op den negenden dag *offerde* de overste der kinderen van Benjamin, Abidan, de zoon van Gideoni.
61. Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeventig *sikkelen*, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
62. Een reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks;
63. Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
64. Een geitenbok, ten zondoffer;
65. En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Abidan, den zoon van Gideoni.
66. Op den tienden dag *offerde* de overste der kinderen van Dan, Ahiezer, de zoon van Ammisaddai.
67. Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeventig *sikkelen*, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
68. Een reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks;
69. Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
70. Een geitenbok, ten zondoffer;
71. En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Ahiezer, den zoon van Ammisaddai.
72. Op den elfden dag *Hebreeuws, op den dag der elf dagen; alsoz onder, Num. 7:78. offerde* de overste der kinderen van Aser, Pagiël, de zoon van Ochran.
73. Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeventig *sikkelen*, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
74. Een reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks;
75. Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
76. Een geitenbok, ten zondoffer;
77. En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Pagiël, den zoon van Ochran.
78. Op den twaalfden dag *Hebreeuws, op den dag der twaalf dagen. offerde* de overste der kinderen van Nafthali, Ahira, de zoon van Enan.
79. Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeventig *sikkelen*, naar den sikkel des heiligdoms; zij

- waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
80. Een reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks;
81. Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
82. Een geitenbok, ten zondoffer;
83. En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Ahira, den zoon van Enan.
84. Dit was de inwijding des altaars van de oversten van Israel, op den dag als hetzelfde gezalfd werd: twaalf zilveren schotels, twaalf zilveren sprengbekkens, twaalf gouden reukschalen.
85. Een zilveren schotel was van honderd dertig *sikkelen*, en een sprengbekken van zeventig; al het zilver van de vaten was twee duizend en vierhonderd *sikkelen*, naar den sikkkel des heiligdoms.
86. Twaalf gouden reukschalen van reukwerks; elke reukschaal was van tien *sikkelen*, naar den sikkkel des heiligdoms; al het goud der reukschalen was honderd en twintig *sikkelen*.
87. Al de runderen ten brandoffer waren twaalf varren, twaalf rammen, twaalf eenjarige lammeren, met hun spijsoffer; en twaalf geitenbokken ten zondoffer.
88. En al de runderen ten dankoffer waren vier en twintig varren, de rammen zestig, de bokken zestig, de eenjarige lammeren zestig. Dit is de inwijding des altaars, nadat hetzelfde gezalfd was.
89. En als Mozes in de tent der samenkomst ging, Versta, toen die gewijd en ten dienste des Heeren geheiligd was. Tevoren had God met Mozes op den

berg Sinaï en elders ook gesproken. om met Hem te spreken, Namelijk, met den Heere. zo hoorde hij een stem tot hem sprekende, van boven het verzoendeksel, hetwelk is op de ark der getuigenis, van tussen de twee cherubim. Hierom wordt God gezegd *op, of tussen de cherubim te zitten, of te wonen*; 1 Sam. 4:4; 2 Kon. 19:15; Ps. 80:2. Alzo sprak Hij tot hem. Te weten, gelijk Hij beloofd had; Exod. 25:22.

Numeri 8

1. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
2. Spreek tot Aaron, en zeg tot hem: Als gij de lampen aansteken zult, Hebreeuws, *doen opgaan*. recht tegenover Hebreeuws, *tegenover het aangezicht des kandelaars*; dat is, aan de beide zijden van de schacht des kandelaars, welke was als het lichaam deszelfs, want de kandelaar had aan zijn schacht zes rieten met zoveel lampen en een aan den schacht, welke aangestoken zijnde, aan de zijden des kandelaars licht gaven. Zie Exod. 25:37. den kandelaar zullen de zeven lampen lichten.
3. En Aaron deed alzo: tegenover vooraan den kandelaar stak hij deszelfs lampen aan;
4. Dit werk nu des kandelaars was van dicht goud, Dat is, van geheel een massief goud, of van één massa en klomp van goud samen uitgewrocht en niet van verscheidene stukken en delen aaneen gehecht. Zie Exod. 25:31. tot zijn schacht, tot zijn bloemen was het dicht; naar de gedaante, Hebreeuws, *aanzien, of gezicht*; dat is, *patroon*. die de HEERE Mozes vertoond had, Te weten, op den berg; Exod. 25:40. alzo had hij den kandelaar gemaakt.
5. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:

6. Neem de Levieten uit het midden van de kinderen Israels, en reinig hen. Hetwelk geschiedde toen de Levieten openlijk tot den dienst des Heeren, van de andere stammen afgezonderd zijnde, met het zondwater besprengd, geschoren en hun klederen gewassen en offeranden voor hen gedaan werden. Zie de volgende verzen.
7. En aldus zult gij hun doen, om hen te reinigen: spreng op hen water der ontzondiging; Dat is, water om te ontzondigen en naar de wet der ceremoniën van zonden te reinigen. Zie van dit water onder, Num. 19:9, waar het een *water der afzondering* genaamd werd. en zij zullen het scheermes over hun ganse vlees doen gaan, en zij zullen hun klederen wassen, en zich reinigen.
8. Daarna zullen zij nemen een var, een jong rund, Hebreeuws, *de zoon eens runds*; en zo in het volgende. met zijn spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd; en een anderen var, een jong rund, Hebreeuws, *de zoon eens runds*; en zo in het volgende. zult gij nemen ten zondoffer.
9. En gij zult de Levieten voor de tent der samenkomst doen naderen; en gij zult de gehele vergadering der kinderen Israels doen verzamelen.
10. Ja, gij zult de Levieten voor het aangezicht des HEEREN doen naderen; en de kinderen Israels zullen hun handen op de Levieten leggen.
11. En Aaron zal de Levieten bewegen Dat is, *offereren, schenken, of toeëigenen*. ten beweegoffer Zie van het beweegoffer, also eigenlijk en bijzonder genoemd, Lev. 7:30; maar hier schijnt het Hebreeuwse woord in het algemeen genomen te zijn, voor hetgeen aan God geofferd en toegeëigend wordt; in welken zin het staat Exod. 35:22, en Exod. 38:24,29; en hier in Num. 8:13,15,21, hoewel de eerste betekenis *naar sommiger gevoelen* hier ook plaats zou mogen hebben, te weten, dat zij naar de vier hoeken der wereld bewogen worden. voor het aangezicht des HEEREN, vanwege de kinderen Israels; opdat zij zijn, om den dienst des HEEREN te bedienen.
12. En de Levieten zullen hun handen op het hoofd der varren leggen; daarna bereidt gij een ten zondoffer, en een ten brandoffer den HEERE, om over de Levieten verzoening te doen.
13. En gij zult de Levieten stellen voor het aangezicht van Aaron, en voor het aangezicht van zijn zonen, en gij zult hen bewegen ten beweegoffer den HEERE.
14. En gij zult de Levieten uit het midden van de kinderen Israels uitscheiden, opdat de Levieten Mijn zijn.
15. En daarna zullen de Levieten inkomen, om de tent der samenkomst te bedienen; en gij zult hen reinigen, *Anders, als gij hen gereinigt zult hebben*, enz. en zult hen ten beweegoffer bewegen.
16. Want zij zijn gegeven, *Alzo boven*, Num. 3:9. zij zijn Mij gegeven uit het midden van de kinderen Israels; voor de opening van alle baarmoeder, *Zie boven*, Num. 3:12. *voor* de eerstgeborenen van een ieder uit de kinderen Israels, heb Ik ze Mij genomen.
17. Want alle eerstgeborene onder de kinderen Israels is Mijn, onder de mensen en onder de beesten; ten dage dat Ik alle eerstgeboorte in Egypteland sloeg, heb Ik dezelve Mij geheiligd.
18. En Ik heb de Levieten genomen voor alle eerstgeborenen onder de kinderen Israels.
19. En Ik heb de Levieten aan Aaron en aan zijn zonen tot een gift gegeven, Hebreeuws, *gegevene gegeven*.

uit het midden van de kinderen Israels, om den dienst van de kinderen Israels in de tent der samenkomst te bedienen, en om voor de kinderen Israels verzoening te doen, dat er geen plage zij Gelijk den koning Uzzia wedervaren is; 2 Kron. 26:18. onder de kinderen Israels, als de kinderen Israels tot het heiligdom naderen zouden. Hetwelk de Levieten daarom in hun naam doen moesten.

20. En Mozes deed, en Aaron, en de ganse vergadering der kinderen Israels, aan de Levieten, naar alles, wat de HEERE Mozes geboden had van de Levieten, zo deden de kinderen Israels aan hen.

21. En de Levieten ontzondigden zich, Hetwelk naar de wet der ceremoniën geschiedde door wassingen, besprengingen en offeranden; Lev. 15:13,14,15; onder, Num. 19:11,12, enz. en wiesen hun klederen, en Aaron bewoog hen ten beweegoffer Zie boven, Num. 8:11. voor het aangezicht des HEEREN; en Aaron deed verzoening over hen, om hen te reinigen.

22. En daarna kwamen de Levieten, om hun dienst te bedienen in de tent der samenkomst, voor het aangezicht van Aaron, en voor het aangezicht zijner zonen; gelijk als de HEERE Mozes van de Levieten geboden had, alzo deden zij aan hen.

23. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:

24. Dit is het, wat de Levieten aangaat: van vijf en twintig jaren oud De Levieten waren, ten aanzien van hun ouderdom onderscheiden in vier hopen. De I. waren van hun kindsheid tot hun vijf en twintigste jaar als leerlingen onderwezen in de dingen, die de wet en haar dienst aangingen; II. Die vijf en twintig jaren oud waren, tot dertig toe, begonnen de handen aan het werk te slaan en tot de praktijk te komen, van hetgeen zij geleerd hadden; III.

Die van dertig jaren tot vijftig jaren oud waren, bedienden den gehelen en vollen dienst van het Levietische ambt; IV. Die, oude zijnde vijftig jaren en daarboven, waren vrij van het werk van den dienst, hebbende evenwel opzicht over degenen, die dat dadelijk bedienden. Vergelijk boven de aantekeningen Num. 3:15. en daarboven, zullen zij inkomen, om den strijd te strijden, Zie boven, Num. 4:3. in den dienst van de tent der samenkomst.

25. Maar van dat hij vijftig jaren oud is, zal hij van den strijd van dezen dienst afgaan, en hij zal niet meer dienen.

26. Doch hij zal met zijn broederen dienen Dat is, de andere Levieten, die in den tabernakel dienden en nog geen vijftig jaren oud waren. in de tent der samenkomst, om de wacht waar te nemen; Dat is, om opzicht te nemen over degenen, die in den tabernakel dienden, teneinde dat alles met orde en stichting naar de wetten Gods, die daarvan waren, door hen uitgericht werd. Anders, om hun in hun dienst behulpzaam te wezen. maar den dienst zal hij niet bedienen. Alzo zult gij aan de Levieten doen in hun wachten.

Numeri 9

1. En de HEERE sprak tot Mozes Anders, had gesproken; en alzo voorts in het vervolg van dezen tekst tot Num. 9:7 toe, te weten, voor de telling der Israëlieten, boven, Num. 1:1 beschreven; welke geschiedde op de tweede maand des tweeden jaars: maar dit verhaal wordt nu hier achter ingevoegd uit oorzaak van de onreine en reizende lieden, die het pascha in de eerste maand niet konden houden, en daarom tot de tweede maand uitgesteld werden. Zie onder, Num. 9:11. in de woestijn van Sinai, in het tweede jaar, nadat zij uit Egypteland uitgetogen waren, in de eerste maand, Genaamd bij de Hebreëen *Nisan*, Neh. 2:1; Esth. 3:7. Anders, *Abib*. Zie Exod. 13:4, en Exod. 23:15, en kwam meest overeen met onzen Maart. zeggende:

2. Dat de kinderen Israels het pascha houden zouden, Zie van dit woord Exod. 12:11, en Lev. 23:5. op zijn gezetten tijd. Zie Exod. 12:6.
3. Op den veertienden dag in deze maand, tussen twee avonden Zie van deze manier van spreken Exod. 12:6. zult gij dat houden, op zijn gezetten tijd; naar al zijn inzettingen, Zie van deze Exod. 12, Exod. 13, en Lev. 23. en naar al zijn rechten zult gij dat houden.
4. Mozes dan sprak tot de kinderen Israels, dat zij het pascha zouden houden.
5. En zij hielden het pascha op den veertienden dag der eerste maand, tussen de twee avonden, in de woestijn van Sinai; naar alles wat de HEERE Mozes geboden had, also deden de kinderen Israels.
6. Toen waren er lieden geweest, Onder het Hebreeuwse woord, eigenlijk betekende mannen, zijn hier ook vrouwen begrepen, gelijk Gen. 39:11,14. die over het dode lichaam eens mensen Hebreeuws, *ziel*. Zie Lev. 19:28, en alzo in Num. 9:7. onrein waren, Te weten, naar de wet der ceremoniën betekende de geestelijke onreinheid. Versta dan die onrein waren, omdat zij een dood lichaam aangerod hadden, of in het huis, waarin een dode was, waren ingegaan of het lijk ten grave vergezelschap hadden. Zie Lev. 21:1,11. en op denzelven dag Dat is, op den ordinair en gezetten dag. het pascha niet hadden kunnen houden; Zie Lev. 7:20, waar den onreinen verboden wordt van de dankoffers te eten. daarom naderden zij voor het aangezicht van Mozes, en voor het aangezicht van Aaron op dienzelven dag.
7. En diezelve lieden zeiden tot hem: Wij zijn onrein over het dode lichaam eens mensen; waarom zouden wij verkort worden, Of, *achtergehouden, of afgehouden worden.* dat wij de offerande des HEEREN Versta, het paaslam, hetwelk zo genoemd wordt Num. 9:7 en onder, Num. 9:13, en Exod. 12:27, eensdeels omdat het slachten daarvan naar het bevel Gods geschiedde, om de gedachtenis van hun verlossing uit Egypte te onderhouden, en daarvoor Gode dankzegging te offeren; Exod. 12:27; anderdeels, omdat die slachting een voorbeeld is geweest van de offerande onzes Heeren *Jezus Christus*; 1 Cor. 5:7. op zijn gezetten tijd niet zouden offeren, in het midden van de kinderen Israels?
8. En Mozes zeide tot hen: Blijft staande, dat ik hoor, wat de HEERE u gebieden zal.
9. Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
10. Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Wanneer iemand onder u, of onder uw geslachten, over een dood lichaam onrein, of op een verren weg zal zijn, hij zal dan nog den HEERE het pascha houden.
11. In de tweede maand, op den veertienden dag, tussen de twee avonden, zullen zij dat houden; met ongezuurde *broden* en bittere saus Hebreeuws, *bitterheden*. zullen zij dat eten. Te weten, het pascha; dat is, voorbijgang. Zie ook deze manier van spreken Deut. 16:7; 2 Kron. 30:18; Joh. 18:28, en versta het paaslam, hetwelk een *voorbijgang* genoemd wordt, om de reden vermeld Lev. 23:5; dezelfde wijze van spreken is: *het pascha slachten*, Exod. 12:21; Deut. 16:2,6; *het pascha koken*; Deut. 16:7.
12. Zij zullen daarvan niet overlaten tot den morgen, en zullen daaraan geen been breken; naar alle inzetting van het pascha zullen zij dat houden.
13. Als een man, die rein is, en op den weg niet is, en nalaten zal het pascha te houden, zo zal diezelve ziel uit haar volken uitgeroeid worden; Zie Gen. 17:14. want hij heeft

- de offerande des HEEREN op zijn gezetten tijd niet geofferd, diezelve man zal zijn zonde dragen.
14. En wanneer een vreemdeling bij u als vreemdeling verkeert, en hij het pascha den HEERE ook houden zal, naar de inzetting van het pascha, en naar zijn wijze, Zie Lev. 5:10. also zal hij het houden; het zal enerlei inzetting voor ulieden zijn, beiden den vreemdeling en den inboorling des lands.
15. En op den dag van het oprichten des tabernakels bedekte de wolk den tabernakel, Zie van deze Exod. 13:21. op de tent Dat is, niet eigenlijk over den voorhof maar enigszins over het heilige, doch voornamelijk over het allerheiligste, waar de ark der getuigenis was. der getuigenis; Zie boven, Num. 1:50. en in den avond was over den tabernakel als een gedaante des vuurs, tot aan den morgen.
16. Alzo geschiedde het geduriglijk; de wolk bedekte Te weten, op den dag, gelijk te zien is Exod. 13:21, en af te nemen uit Num. 9:15. denzelven, Te weten, tabernakel. en des nachts was er een gedaante des vuurs.
17. Maar nadat de wolk opgeheven werd van boven de tent, zo verreiden ook daarna de kinderen Israels; en in de plaats, waar de wolk bleef, daar legerden zich de kinderen Israels.
18. Naar den mond des HEEREN, Dat is, naar het bevel of voorschrift des Heeren. Versta, naardat God door de wolk, die een teken zijner tegenwoordigheid was, te kennen gaf, hetzij zij verheven werd of stilstond. Want dat was den Israëlieten als een bevel des Heeren, hetwelk zij in het verreizen en in het blijven volgen moesten. verreiden de kinderen Israels, en naar des HEEREN mond legerden zij zich; al de

- dagen, in dewelke de wolk over den tabernakel bleef, legerden zij zich.
19. En als de wolk vele dagen over den tabernakel verbleef, Hebreeuws, *verlengde*. zo namen de kinderen Israels de wacht des HEEREN waar, en verreiden niet.
20. Als het nu was, dat de wolk weinige dagen op den tabernakel was, Hebreeuws, *dagen des getals*; dat is, *weinige*. Zie deze manier van spreken Gen. 34:30, en de aantekeningen. naar den mond des HEEREN legerden zij zich, en naar den mond des HEEREN verreiden zij.
21. Maar was het, dat de wolk van den avond tot den morgen daar was, en de wolk in den morgen opgeheven werd, zo verreiden zij; of des daags, of des nachts, als de wolk opgeheven werd, zo verreiden zij.
22. Of als de wolk twee dagen, of een maand, of *vele* dagen Hebreeuws, *dagen*. Dit woord alleen gesteld zijnde, betekent somtijds enige of vele dagen. Zie Gen. 4:3, of een geheel jaar. Zie Lev. 25:29. verhoog op den tabernakel, blijvende daarop, zo legerden zich de kinderen Israels, en verreiden niet; en als zij verheven werd, verreiden zij.
23. Naar den mond des HEEREN legerden zij zich, en naar den mond des HEEREN verreiden zij; zij namen de wacht des HEEREN waar, naar den mond des HEEREN, door de hand van Mozes. Dat is, door den dienst van Mozes. Zie Exod. 4:13, en Lev. 8:36.

Numeri 10

1. Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2. Maak u twee zilveren trompetten; Welker gebruik drieërlei was: I. Om de vergadering samen te roepen, Num. 10:2; te weten, *de kerkelijke*, Num. 10:3,7,10; en de

burgerlijke, Num. 10:4; II. Om het leger te doen verreizen, Num. 10:2,5,6; III. Om de krijgslieden te doen wapenen en op te maken ten strijde tegen de vijanden, Num. 10:9. **van dicht werk zult gij ze maken; Of, geslagen werk.** Zie boven, Num. 8:4, waar gesproken wordt van den kandelaar, die van dicht goud gemaakt was. **en zij zullen u zijn tot de samenroeping der vergadering,** Dat is, om de vergadering samen te roepen, en de legers te doen optrekken. **en tot den optocht der legers.**

3. **Als zij** Te weten, de priesters, wien dat te doen toekwam. Zie onder, Num. 10:8. **met dezelve** Dat is, met beiden, gelijk blijkt uit de vergelijking met Num. 10:4. **blazen zullen,** Te weten, niet met een gebroken toon, gelijk onder, Num. 10:5,6,7, maar met een effen en gelijk doorgaand geluid; gelijk uit de tegenstelling in dezelfde verzen af te nemen is. **dan zal de gehele vergadering tot u vergaderd worden, aan de deur van de tent der samenkomst.**
4. **Maar als zij met de ene zullen blazen, dan zullen tot u vergaderd worden de oversten, de hoofden der duizenden van Israel.**
5. **Als gij met een gebroken geklank blazen zult,** Te weten, op de eerste reis, gelijk af te nemen is uit de tegenstelling van Num. 10:6. **dan zullen de legers, die tegen het oosten gelegerd zijn, optrekken.**
6. **Maar als gij ten tweeden male met een gebroken klank blazen zult, zullen de legers, die tegen het zuiden legeren, optrekken; met een gebroken klank zullen zij blazen tot hun optochten.**
7. **Maar in het verzamelen van de gemeente, zult gij blazen, doch geen gebroken geklank maken.**
8. **En de zonen van Aaron, de priesters, zullen met die trompetten blazen;**

en zij zullen ulieden zijn tot een eeuwige inzetting Hebreeuws, *inzetting der eeuwigheid*. Zie Gen. 13:15. **bij uw geslachten.**

9. **En wanneer gijlieden in uw land ten strijde zult trekken tegen den vijand, die u benauwt, zult gij ook met die trompetten een gebroken klank maken; zo zal uwer gedacht worden** Versta, niet dat de verlossing en het welvaren des volks aan het blazen der trompetten hing, maar dat zij deze niet moesten laten luiden, en ten strijde trekken dan naar Gods bevel en op zijn hulp steunende; in welk geval het geklank der trompetten hun een teken werd van Gods bijstand. Hoe de *gedachtenis* aan God toegeschreven wordt, zie Gen. 8:1. **voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, en gij zult van uw vijanden verlost worden.**
10. **Desgelijks ten dage uwer vrolijkheid,** Dat is, wanneer de HEERE nu een merkelijke straf afgenomen, of zonderlinge weldaad bewezen zal hebben; waarover zij dan vrolijk waren en God openlijk in de vergadering dankten. Zie Ps. 48, en Ps. 118. **en in uw gezette hoogtijden,** In welke hun de eerlijke vreugde niet alleen toegelaten, maar ook bevolen was; Deut. 16:14. **en in de beginselen uwer maanden,** Hebreeuws, *hoofden*; alzo onder, Num. 28:11. Zie hiervan een exempel Neh. 8, vergelijk vers 1 met vers 10 en 11. **zult gij ook met de trompetten blazen over uw brandofferen, en over uw dankofferen; en zij zullen u ter gedachtenis zijn** De zin is, dat de Heere hun genadig zou wezen en goeddoen, wanneer zij naar zijn bevel samen zouden komen, om Hem voor zijn weldaden te loven en te danken. Vergelijk hiermede Num. 10:9 en de aantekeningen. **voor het aangezicht uws Gods; Ik ben de HEERE, uw God!**
11. **En het geschiedde in het tweede jaar, in de tweede maand,** Zie van deze maand boven, Num. 1:1. **op den**

- twintigsten van de maand, dat de wolk verheven werd Van welke gesproken is boven, Num. 9:15. van boven den tabernakel der getuigenis. Zie boven, Num. 1:50.
12. En de kinderen Israels togen op, naar hun tochten, Dat is, in zulke orde, gelijk God hun te reizen bevolen en voorgeschreven had; boven, Num. 2. uit de woestijn Sinai; en de wolk bleef in de woestijn Hebreuws, *woonde*, dat is, *rustte*. Paran. Zie Gen. 14:6. Eer de kinderen Israëls tenvolle in deze woestijn kwamen, hadden zij tevoren nog een legerplaats gehad, genaamd Tabera, onder, Num. 11:3. Daarna nog een andere, genaamd Kibroth-Taäva, onder, #Num.11:34, en nog een derde, genaamd Hazeroth, onder, Num. 11:35. Vandaar zijn zij eindelijk gekomen in de woestijn Paran, onder Num. 12:16.
13. Alzo togen zij vooreerst op, naar den mond des HEEREN, door de hand van Mozes. Dat is, dienst of beleid. Zie Exod. 4:13.
14. Want vooreerst toog Dat is, naar de orde, die in het leger van Juda gesteld was, zijnde daarin oversten van duizenden en van honderden. Alzo in het volgende. op de banier van het leger der kinderen van Juda, naar hun heiren; en over zijn heir was Nahesson, de zoon van Amminadab.
15. En over het heir van den stam der kinderen van Issaschar was Nethaneel, den zoon van Zuar.
16. En over het heir van den stam der kinderen van Zebulon was Eliab, de zoon van Helon.
17. Toen werd de tabernakel afgenomen, en de zonen van Gerson, en de zonen van Merari togen op, Dezen vertrokken straks na de banier der kinderen van Juda, opdat zij ondertussen den tabernakel zouden oprichten, tegen dat de Kohathieten zouden komen, die het heiligdom of de heilige vaten met het lijf moesten dragen. Zie Num. 10:21. dragende den tabernakel.
18. Daarna toog de banier van het leger van Ruben, naar hun heiren; en over zijn heir was Elizur, de zoon van Sedeur.
19. En over het heir van den stam der kinderen van Simeon was Selumiel, de zoon van Zurisaddai.
20. En over het heir van den stam der kinderen van Gad was Eljasaf, de zoon van Dehuel.
21. Toen togen op de Kohathieten, dragende het heiligdom; en *de anderen* richtten den tabernakel op, tegen dat dezen kwamen. Namelijk, de Kohathieten.
22. Daarna toog op de banier van het leger der kinderen van Efraim, naar hun heiren; en over het heir was Elisama, de zoon van Ammihud.
23. En over het heir van den stam der kinderen van Manasse was Gamaliel, de zoon van Pedazur.
24. En over het heir van den stam der kinderen van Benjamin was Abidan, de zoon van Gideoni.
25. Toen toog op de banier van het leger der kinderen van Dan, samensluitende al de legers, Hebreuws, *vergaderende al de legers*. Dit werd aldus gesteld, omdat de stam Dan met de twee anderen hem bijgevoegd, den achtertocht maakten, en alzo al de voorgaanden gelijk besloten heeft, opdat niemand zou achterblijven. Aldus werd ook van den achtertocht gesproken Joz. 6:13. naar hun heiren; en over zijn heir was Ahiezer de zoon van Ammisaddai.
26. En over het heir van den stam der kinderen van Aser was Pagiel, de zoon van Ochran.
27. En over het heir van den stam der kinderen van Nafthali was Ahira, de zoon van Enan.

28. Dit waren de tochten der kinderen Israels, naar hun heiren, als zij reisden.
29. Mozes nu zeide *Of, had gezegd*; want sommigen menen dat dit geschied is toen hij eerst tot hem in de woestijn gekomen was; Exod. 18:27. **tot Hobab**, Men houdt dezen geweest te zijn dezelfde, die, Exod. 18:1, Jethro werd genaamd. **den zoon van Rehuel**, Hebreeuws, *Reüel*, of *Rehuel*. **den Midianiet**, den schoonvader van Mozes: Wij reizen naar die plaats, van welke de HEERE gezegd heeft: Ik zal u die geven; ga met ons, en wij zullen u weldoen, want de HEERE heeft over Israel het goede gesproken. Vergelijk Gen. 18:19.
30. Doch hij zeide tot hem: Ik zal niet gaan; Enigen menen dat hij dit absoluutelijk weigert alleen voor dien tijd, en dat hij eerst wilde naar huis gaan, doch daarna zou wedergekeerd zijn tot de Israëlieten, omdat de Schrift vermeldt dat zijn nakomelingen onder hen gewoond hebben; Richt. 1:16, en Richt. 4:11,17; 1 Sam. 15:6; 2 Kron. 10:15; 1 Kron. 2:55; Jer. 35:2. maar ik zal naar mijn land en naar mijn maagschap gaan.
31. En hij zeide: Verlaat ons toch niet; want dewijl gij weet, dat wij ons legeren in de woestijn, zo zult gij ons tot ogen zijn. Hebreeuws, *tot twee ogen*; dat is, tot een bekwaam leidsman of wegwijzer, om ons door dezen ongebaanden, onbekenden en woesten weg, die u beter dan ons bekend is, ten beste te geleiden. Anders, *en gij zijt onze ogen geweest*.
32. En het zal geschieden, als gij met ons zult gaan, en het goede geschieden zal, waarmede de HEERE bij ons weldoen zal, dat wij u ook weldoen zullen.
33. Zo togen zij drie dagreizen van den berg des HEEREN; Versta, het gebergte van Sinaï en Horeb, genaamd *de berg des Heeren*, omdat zich God daar geopenbaard en zijn wet gegeven had. Zie

Exod. 3:1, en Exod. 33:6; Deut. 1:2; 1 Kon. 19:8. en de ark des verbonds des HEEREN Zo genoemd, omdat in dezelve waren de twee stenen tafelen, die Mozes er in gelegd had toen de Heere een verbond maakte met de kinderen Israëls uit Egypte trekkende naar het land Kanaän, Exod. 25:16; 1 Kon. 8:9; 2 Kron. 5:10. **reisde voor hun aangezicht** Te weten, gedragen zijnde door de priesters; Deut. 31:9. **drie dagreizen**, om voor hen een rustplaats uit te speuren.

34. En de wolk des HEEREN was des daags over hen, als zij uit het leger verreisden.
35. Het geschiedde nu in het optrekken van de ark, dat Mozes zeide: Sta op, HEERE! en laat Uw vijanden verstrooid worden, Anders, *uw vijanden zullen verstrooid worden*, enz. en Uw haters van Uw aangezicht vlieden!
36. En als zij rustte, zeide hij: Kom weder, HEERE! Anders, *rust Heere bij de tien*, enz. *tot de tien duizenden der duizenden van Israel!*

Numeri 11

1. En het geschiedde, als het volk zich was beklagende, Anders, *en het volk was als zich beklagende*; dat is, zeer klagend; of, zich treurig, moeilijk, ongezind, met veel tegenspreken aanstellende. De oorzaak hiervan schijnt geweest te zijn het ongemak en de moeilijkheid der reis. **dat het kwaad was** Dat is, mishaagde den Heere. Alzo wordt iemand gezegd *kwaad te zijn in des Heeren ogen*, voor degenen, die Hem mishaagt. Zie Gen. 38:7. Vergelijk onder, Num. 11:10, en de aantekeningen. **in de oren des HEEREN**; want de HEERE hoorde het, zodat Zijn toorn ontstak, en het vuur des HEEREN onder hen ontbrandde, Hetwelk de Heere uit den hemel over hen wonderbaarlijk had doen vallen, hetzij door den bliksem of anderszins, zodat zij wel bemerkten dat het van den Heere

- voortkwam, om hen over hun boos en verkeerd klagen te straffen. Vergelijk 2 Kon. 1:10, en zie de aantekeningen. en verteerde, in het uiterste des legers.
2. Toen riep het volk tot Mozes; en Mozes bad tot den HEERE; en het vuur werd gedempt.
  3. Daarom noemde hij den naam dier plaats Thab-era, Dit woord betekent *aansteking*, of *brand*. Hier is geweest een legerplaats der kinderen Israëls, anders genoemd *Kibroth-Taäva*; onder, #Num. 11:34,35, en Num. 33:16. De verscheidenheid der namen geeft ons te kennen de verscheidene gelegenheden der legerplaatsen, zijnde *Tab-era* bij Egypte, en *Kibroth-Taäva* bij Kanaän gelegen. In de telling der legerplaatsen wordt *Tab-era* verzwegen en *Kibroth-Taäva* alleen genoemd; onder, Num. 33:16. omdat het vuur des HEEREN onder hen gebrand had.
  4. En het gemene volk, Of, *de samenroepende*, of *bijeen rottende menigte*. Versta door dezen, die met de Israëlieten uit Egypte gekomen en aan het voedsel van dat land gewoon waren, en nu aan de Israëlieten oorzaak tot murmuring gaven. Zie van dezen Exod. 12:38. dat in het midden van hen was, werd met lust bevangen; Hebreeuws, *zij waren met lust belust*, of *belustten den lust*; dat is, zij waren zeer belust om vlees te eten. Zie 2 Kron. 36:14. daarom zo weenden ook de kinderen Israels wederom, en zeiden: Wie zal ons vlees te eten geven?
  5. Wij gedenken aan de vissen, die wij in Egypte om niet aten; aan de komkommers, en aan de pompoenen, en aan het look, en aan de ajuinen, en aan het knoflook.
  6. Maar nu is onze ziel Dat is, leven. Zie Gen. 19:17. dor, Dat is versmacht door gebrek aan verversing en vernieuwing van spijs. er is niet met al, behalve dit Man voor onze ogen! Hebreeuws, *behalve onze ogen tot het man*; dat is, onze ogen zien niets dan het man.
  7. Het Man nu was als korianderzaad, en zijn verf was als de verf van den bedolah. Hebreeuws, *oog*; want de verf wordt met het oog gezien. De zin is, dat het man in zijn uiterlijke gedaante de kleur had van bedolah; zie daarvan Gen. 2:12. Het is gelooflijk, dat de naam bedolah hier betekent de gom, die uit den boom van dezen naam droop en zeer doorzichtig was.
  8. Het volk liep hier en daar, en verzamelde *het*, en maalde het met molens, of stiet het in mortieren, en zood het in potten, Of, *ketels*. en maakte daarvan koeken; Zie Gen. 18:6. en zijn smaak was als de smaak van de beste vochtigheid der olie. Dat is, het bovenste der olie, hetwelk van den droesem vrij was en zekere zoetigheid had. Zie Exod. 16:31.
  9. En wanneer de dauw des nachts op het leger nederviel, viel het Man op hetzelfde neder.
  10. Toen hoorde Mozes het volk wenen door hun huisgezinnen, een ieder aan de deur zijner hut; en de toorn des HEEREN ontstak zeer; ook was het kwaad in de ogen van Mozes. Dat is, het mishaagde hem. Zie van de manier van spreken Gen. 21:11, en vergelijk boven de aantekeningen Num. 11:1.
  11. En Mozes zeide tot de HEERE: Waarom hebt Gij aan Uw knecht kwalijk gedaan, en waarom heb ik geen genade in Uw ogen gevonden, Zie Gen. 6:8; also onder, Num. 11:15. dat Gij den last van dit ganse volk op mij legt?
  12. Heb ik dan al dit volk ontvangen? heb ik het gebaard? Of, *gegenereerd*. dat Gij tot mij zoudt zeggen: Draag het in uw schoot, gelijk als een voedstervader den zuigeling draagt, tot dat land, hetwelk Gij hun vaders gezworen hebt?

13. Van waar zou ik het vlees hebben, om al dit volk te geven? Want zij wenen tegen mij, zeggende: Geef ons vlees, dat wij eten!
14. Ik alleen kan al dit volk niet dragen; Dat is, al den last van dit volk. Zie Num. 11:11. want het is mij te zwaar!
15. En indien Gij alzo aan mij doet, dood mij toch slechts, Hebreeuws, *dood mij toch dodende*; dat is, laat mij maar ten eerste sterven, opdat ik van dezen last ontslagen zij. indien ik genade in Uw ogen gevonden heb; en laat mij mijn ongeluk niet aanzien! Hebreeuws, *mijn kwaad*; dat is, mijn verdriet en kwalijk varen. Vergelijk de aantekeningen Gen. 19:19.
16. En de HEERE zeide tot Mozes: Verzamel Mij zeventig mannen uit de oudsten van Israel, dewelke gij weet, dat zij de oudsten des volks Dat is, die in hun beroeping niet alleen den naam, maar ook de daad hebben. en deszelfs ambtlieden zijn; Versta, officieren en bevelhebbers. Vergelijk Exod. 5:6; Deut. 16:18. en gij zult hen brengen voor de tent der samenkomst, Hebreeuws, *nemen*; dat is, *genomen, of uitgekoren hebbende, brengen*. en zij zullen zich daar bij u stellen.
17. Zo zal Ik afkomen Menselijkerwijze van God gesproken; zie Gen. 11:5, en Gen. 35:13, met de aantekeningen; alzo onder, Num. 11:25, en Num. 12:5. en met u aldaar spreken; en van den Geest, Dat is, van dezelfde gaven des Geestes, en dat zonder verkorting van de gaven van Mozes. Het woord *Geest* wordt dikwijls voor de *gaven des Geestes* gebruikt; gelijk onder, Num. 27:18; Ps. 51:14; Joël. 2:28; Joh. 7:39, enz. die op u is, zal Ik afzonderen, en op hen leggen; en zij zullen met u den last van dit volk dragen, opdat gij *dien* alleen niet draagt.
18. En tot het volk zult gij zeggen: Heiligt u tegen morgen, Zie Lev. 11:44. en gij zult vlees eten; want gij hebt voor de oren des HEEREN geweend, zeggende: Wie zal ons vlees te eten geven? want het ging ons wel in Egypte! Hebreeuws, *ons was wel, of goed*. Daarom zal de HEERE u vlees geven, en gij zult eten.
19. Gij zult niet een dag, noch twee dagen eten, noch vijf dagen, noch tien dagen, noch twintig dagen;
20. Tot een gehele maand toe, Hebreeuws, *maand der dagen*; dat is, een volle maand, hebbende al haar dagen. Zie Gen. 29:14, en alzo in Num. 11:21. totdat het uit uw neus uitga, en u tot walging zij; overmits gij den HEERE, Die in het midden van u is, verworpen hebt, en hebt voor Zijn aangezicht geweend, zeggende: Waarom nu zijn wij uit Egypte getogen? Anders, *dus, of herwaarts*.
21. En Mozes zeide: Zeshonderd duizend te voet Boven, Num. 1:46, worden bij dit getal nog gevoegd drie duizend vijf honderd en vijftig. Waaruit het schijnt, dat van die telling af het getal nu verminderd was, of dat het Mozes hier genoeg is geweest, het even getal voor het oneven te gebruiken; gelijk men hetzelfde ook vindt Exod. 12:37. Vergelijk Gen. 15:13, en zie de aantekeningen. is dit volk, in welks midden ik ben; en Gij hebt gezegd: Ik zal hun vlees geven, en zij zullen een gehele maand eten!
22. Zullen dan voor hen schapen en runderen geslacht worden, dat voor hen genoeg zij? Hebreeuws, *opdat het voor hen vinde*; te weten vlees, waarmede het verzaligd worde. Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk *vinden* , maar voor *genoeg zijn* wordt het hier genomen, als ook Joz. 17:16; Richt. 21:14. zullen al de vissen der zee voor hen verzameld worden, dat voor hen genoeg zij? Hebreeuws, *opdat het voor hen vinde*; te weten vlees, waarmede het verzaligd worde. Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk *vinden* , maar voor *genoeg zijn* wordt het hier genomen, als ook Joz. 17:16; Richt. 21:14.

23. Doch de HEERE zeide tot Mozes: Zou dan des HEEREN hand verkort zijn? Dat is, zijn vermogen te klein, dat Hij niet zou kunnen volbrengen hetgeen Hij gesproken heeft. Gij zult nu zien, of Mijn woord u wedervaren zal, of niet.
24. En Mozes ging uit, en sprak de woorden des HEEREN tot het volk; en hij verzamelde zeventig mannen. Gelijk God bevolen had boven, Num. 11:16, hoewel twee hunner achterbleven; onder, Num. 11:26. uit de oudsten des volks, en stelde hen rondom de tent. Te weten, der samenkomst. Zie boven, Num. 11:16.
25. Toen kwam de HEERE af in de wolk, Te weten, die den tabernakel bedekte; Exod. 40:38. Anders, *in een wolk*. Deze was een teken van Gods majesteit en tegenwoordige verschijning. Alzo onder, Num. 12:5. en sprak tot hem, en afzonderende van den Geest, die op hem was, Zie boven, Num. 11:17. legde *Hem* op de zeventig mannen, die oudsten; en het geschiedde, als de Geest op hen rustte, dat zij profeteerden, Dit woord betekent hier, door de ingeving des Heiligen Geestes, de grote deugden en daden Gods uitspreken en verkondigen. Zie dit woord in zulk een zin 1 Sam. 10:5,6; Joël. 2:28; Hand. 2:17. maar daarna niet meer. Te weten, profeteerden zij niet meer, zijnde dit zichtbaar teken voor eens genoeg, om in den dienst, waartoe zij geroepen waren, in zichzelf verzekerd en voor het volk bevestigd te worden: gelijk ook daarna aan Saul geschied is; 1 Sam. 10:6,10,13. Anderen: *en hielden niet op*, te weten, te profeteren; dat is, van dien dag aan begaf hun de Geest de profetie niet.
26. Maar twee mannen waren in het leger overgebleven; des enen naam was Eldad, en des anderen naam Medad; en die Geest rustte op hen (want zij waren onder de aangeschrevenen, Dat is, uit het getal der zeventig, die Mozes tot zich samengeroepen had; gelijk te zien is boven, Num. 11:24,25. hoewel zij tot de tent niet uitgegaan waren), en zij profeteerden in het leger.
27. Toen liep een jongen heen, en boodschapte aan Mozes, en zeide: Eldad en Medad profeteren in het leger.
28. En Jozua, de zoon van Nun, de dienaar van Mozes, een van zijn uitgelezen jongelingen, Anders, *van zijn jeugd op*. antwoordde en zeide: Mijn heer Mozes, verbied hun!
29. Doch Mozes zeide tot hem: Zijt gij voor mij ijverende? Dat is, zijt gij met nijdigheid bevangen of misgunt gij iemand, dat hij de gaven des Heiligen Geestes heeft gelijk ik? Vergelijk hiermede de jaloezie der discipelen van Johannes de Doper, Joh. 3:26. Och of al dat volk des HEEREN profeten waren, dat de HEERE Zijn Geest over hen gawe!
30. Daarna verzamelde zich Mozes tot het leger, hij en de oudsten van Israel.
31. Toen voer een wind uit van den HEERE, en raapte kwakkelen van de zee, en strooide ze bij het leger, omtrent een dagreize, en omtrent een dagreize derwaarts, rondom het leger; en zij waren omtrent twee ellen boven de aarde.
32. Toen maakte zich het volk op, dien gehelen dag, en dien gansen nacht, en den gansen anderen dag, en verzamelden de kwakkelen; die het minst had, had tien homers verzameld; Van het woord homer, betekenende een maat, zie Lev. 27:16. Anders, *hopen*. en zij spreidden ze voor zich Hebreeuws, *spreidende spreidden zij*. van elkander rondom het leger.
33. Dat vlees was nog tussen hun tanden, eer het gekauwd was, Uit

Num. 11:20 wordt afgenomen, dat dit geschied is ten einde van den maand. Zolang hebben zij hun lust geboet met vlees te eten. zo ontstak de toorn des HEEREN tegen het volk, en de HEERE sloeg het volk met een zeer grote plaag.

34. Daarom heet men den naam derzelve plaats Kibroth Thaava; want daar begroeven zij het volk, dat belust was geweest.

35. Van Kibroth Thaava verreisde het volk naar Hazeroth; Een andere legerplaats der Israëlieten in de woestijn. Zie van deze ook Num. 33:17, en Deut. 1:1. en zij bleven in Hazeroth. Hebreeuws, *zij waren*.

Numeri 12

1. Mirjam nu sprak, Deze wordt vóór Aäron genoemd, omdat zij schijnt de eerste oorsprong van deze murmuring geweest te zijn, waarom zij ook zonderling gestraft werd; onder, Num. 12:10. en Aaron, tegen Mozes, ter oorzaak der vrouw, der Cuschietische, Haar eigen naam, naar veler gevoelen, was Zippora; Exod. 2:21. Maar zij werd een Cuschietische genaamd van het volk, waaruit zij gesproten was, wel verstaande niet van de Cuschieten die van Cham afkomstig waren, Gen. 10:6, maar van de Midianieten; het schijnt dat de Heilige Schrift onder den naam van Cuschieten niet alleen begrijpt de Moren, maar ook de Egyptenaars, Arabieren, Midianieten en de volken die zuidwaarts woonden. Zie Gen. 2:13, en Gen. 10:6. Anders, *Morin*. die hij genomen had; want hij had een Cuschietische ter vrouw genomen.

2. En zij zeiden: Heeft dan de HEERE maar alleen door Mozes gesproken? Heeft Hij ook niet door ons gesproken? Mirjam wordt een profetes genaamd, Exod. 15:20, en met Aärons mond beloofde God te zijn, opdat hij zijn broeder Mozes tot een mond zou wezen; Exod. 4:15,16. En de HEERE hoorde het!

3. Doch de man Mozes was zeer zachtmoedig, Of, *geduldig, traag tot toorn, goedertieren*; alsof hij wilde zeggen: Hij verdroeg dit onrecht geduldig, wat hem zijn zuster en zijn broeder aandeden, gelijk hij anders ook zeer geduldig was om onrecht van allen te kunnen lijden. meer dan alle mensen, die op den aardbodem waren.

4. Toen sprak de HEERE haastelijk tot Mozes, en tot Aaron, en tot Mirjam: Gij drie, komt uit tot de tent der samenkomst! En zij drie kwamen uit.

5. Toen kwam de HEERE af Zie boven, Num. 11:17. in de wolkkolom, Zie boven, Num. 11:25. en stond aan de deur der tent; daarna riep Hij Aaron en Mirjam; en zij beiden kwamen uit.

6. En Hij zeide: Hoort nu Mijn woorden! Zo er een profeet *onder u* is, Ik, de HEERE, zal door een gezicht Mij aan hem bekend maken, Zie van het profetische gezicht Gen. 15:1, en Gen. 46:2. door een droom zal Ik met hem spreken. Zie van de verschijning Gods in den droom Gen. 20:3, en Gen. 28:12.

7. Alzo is Mijn knecht Mozes niet, die in Mijn ganse huis getrouw is.

8. *Van mond tot mond spreek Ik met hem*, Dat is, in tegenwoordigheid, gemeenzaam, zonder tussenspraak, zeer klaarlijk, met uitgedrukte stem; vergelijk Jer. 32:4; 2 Joh.:12. In gelijken zin wordt gezegd: *aangezicht aan aangezicht met iemand spreken*. Zie Exod. 33:11, en Deut. 5:4, en de aantekeningen. en *door aanzien*, Te weten, niet door het aanzien van het goddelijke wezen, *hetwelk onzienlijk is*, Exod. 33:20,23; Joh. 1:18, en 1 Tim. 6:16, maar enig bijzonder teken van zijn heerlijkheid. En hoewel Hij zich ook den anderen profeten op verscheidene wijzen vertoond heeft, zo zijn nochtans die, in welke Hij aan Mozes verscheen, klaarder geweest dan de andere; ten welken aanzien Mozes boven de andere profeten hier verheven wordt. Vergelijk Exod. 33:11,20,22,23, en Deut. 34:10. Anders aldus: *En bij aangezicht, en niet door duistere*

woorden of gelijkenis des Heeren ziet hij. en niet door duistere woorden; en de gelijkenis des HEEREN aanschouwt hij; waarom dan hebt gijlieden niet gevreesd tegen Mijn knecht, tegen Mozes, te spreken?

9. Zo ontstak des HEEREN toorn tegen hen, en Hij ging weg.

10. En de wolk week van boven de tent; en ziet, Mirjam was melaats, Dit is niet een gemene en alom bekende, maar een bijzondere melaatsheid geweest, die in Egypte regeerde en die den Israëlieten om der zonden wil aanhing, waarvan men veel lezen kan Lev. 13, en die er mede geslagen werden, werden geheel als zonder bloed en bleek gelijk de doden, omdat het gehele bloed verdorven werd. Zie ook van de manier van spreken, die hier gebruikt wordt, Exod. 4:6, en 2 Kon. 5:27. *wit als de sneeuw.* En Aaron zag Mirjam aan, en ziet, zij was melaats.

11. Daarom zeide Aaron tot Mozes: Och, mijn heer! leg toch niet op ons de zonde, waarmede wij zottelijk gedaan, en waarmede wij gezondigd hebben!

12. Laat zij toch niet zijn als een dode, Versta, een misdraacht, welks vlees half verrot is als het uit het lichaam van de moeder voortkomt. Hebreeuws, *wien in zijn uitkomen uit zijns moeders lijf de helft van zijn vlees wel verteerd is.* van wiens vlees, als hij uit zijns moeders lijf uitgaat, de helft wel verteerd is!

13. Mozes dan riep tot den HEERE, zeggende: O God! heel haar toch!

14. En de HEERE zeide tot Mozes: Zo haar vader smadelijk Hebreeuws, *spuwende gespuwd had;* de zin is: Gelijk een dochter, vanwege enige grote misdaad door haar vader in haar aangezicht gespuwd zijnde, waardig is tenminste zeven dagen uit zijn tegenwoordigheid te blijven, alzo is nog veel meer een dochter, uit oorzaak ener grotere zonde, waarover haar aangezicht met melaatsheid van Mij beklad is, waardig van

Mij, die haar hemelse Vader ben, zeven dagen uit het leger, waarin Ik woon, afgezonderd te worden, tot een exempel van anderen. in haar aangezicht gespogen had, zou zij niet zeven dagen beschaamd zijn? Laat haar zeven dagen buiten het leger gesloten, en daarna aangenomen worden! Hebreeuws, *bijgezameld worden;* te weten, tot het leger, van hetwelk zij om haar melaatsheid afgezonderd moest worden, Lev. 13:46, en boven, Num. 5:2, en daarna aangenomen, genezen zijnde; Lev. 14:8. Alzo in Num. 12:15. Vergelijk 2 kon. 5:3 en de aantekeningen.

15. Zo werd Mirjam buiten het leger zeven dagen gesloten; en het volk verreide niet, Hieruit kan verstaan worden de oorzaak, waarom de Israëlieten te Hazeroth gebleven zijn, gelijk Num. 11:35 gemeld wordt. **totdat Mirjam aangenomen werd.**

16. Maar daarna verreide het volk van Hazeroth, en zij legerden zich in de woestijn van Paran. Namelijk in Rithma, hetwelk was in de woestijn Paran. Zie onder, Num. 33:18, en van Paran, zie Gen. 14:6.

Numeri 13

1. En de HEERE sprak tot Mozes, Te weten, toen zij zolang in de woestijn Paran gereisd hadden, dat zij gekomen waren tot Kades-Barnea, een stad, gelegen aan het noordeinde der woestijn, dicht bij het zuidelijke gebergte van het land Kanaän. zeggende:

2. Zend u mannen uit: Dit bevel heeft God de Heere gegeven, nadat het volk van Mozes verzocht had, dat dit geschieden zou, gelijk te zien is Deut. 1:22. die het land Kanaän verspieden, hetwelk Ik den kinderen Israels geven zal; van elken stam zijner vadersen zult gijlieden een man zenden, Hebreeuws, *een man een man;* dat is, van elken stam een. Zie Gen. 7:2. zijnde ieder een overste onder hen.

3. Mozes dan zond hen uit de woestijn van Paran, naar den mond des HEEREN; *Dat is, naar het bevel des Heeren.* Alzo boven, Num. 9:18. al die mannen waren hoofden der kinderen Israels.
4. En dit zijn hun namen: van den stam van Ruben, Sammua, *Hebreeuws, Schammuah;* en alzo wordt de letter *Schin,* om de lichtere uitspraak, met een simpele S vertaald, in *Simeon, Saphat, Issaschar, Hosea, Aser,* en andere meer. de zoon van Zaccur.
5. Van de stam van Simeon, Safat, de zoon van Hori.
6. Van de stam van Juda, Kaleb, de zoon van Jefunne.
7. Van de stam van Issaschar, Jigeal, de zoon van Jozef.
8. Van de stam van Efraim, Hosea, *Anders, Jozua* Num. 13:16, met welken naam hij meest altijd genoemd wordt. de zoon van Nun.
9. Van de stam van Benjamin, Palti, de zoon van Rafu.
10. Van de stam van Zebulon, Gaddiel, de zoon van Sodi.
11. Van de stam van Jozef, voor den stam van Manasse, Gaddi, de zoon van Susi.
12. Van de stam van Dan, Ammiel, de zoon van Gemalli.
13. Van de stam van Aser, Sethur, de zoon van Michael.
14. Van de stam van Nafthali, Nachbi, de zoon van Wofsi.
15. Van de stam van Gad, Guel, *Hebreeuws, Geuel.* de zoon van Machi.
16. Dit zijn de namen der mannen, *Welke waren in getal twaalf, naar het getal der twaalf stammen.* die Mozes zond, om dat land te verspieden; *Dat is, om te bevinden en te onderkennen niet alleen hoedanig het land was, maar ook de inwoners.* Zie Num. 13:18,19, enz. en Mozes noemde Hosea, den zoon van Nun, Jozua.
17. Mozes dan zond hen, om het land Kanaan te verspieden; en hij zeide tot hen: Trekt dit henen op tegen het zuiden, *Welverstaande, ten aanzien niet van het leger der Israëlieten, die te KadesBarnea lagen, en het land Kanaän noordwaarts hadden, maar ten aanzien van de gelegenheid des lands Kanaän.* en klimt op het gebergte;
18. En beziet het land, hoedanig het zij, en het volk, dat daarin woont, of het sterk zij of zwak, of het weinig zij of veel;
19. En hoedanig het land zij, waarin hetzelfde woont, of het goed zij of kwaad; en hoedanig de steden zijn, in dewelke hetzelfde woont, of in legers, *Dat is, in open en onbemaarde velden, in welke de legers zich plachten te onthouden. En versta dit naar de manier van doen der Arabieren, die geen vaste noch zekere woonplaatsen hebben, maar hier of daar, nu en dan, zich nederslaan.* of in sterkten;
20. Ook hoedanig het land zij, of het vet zij of mager, of er bomen in zijn of niet; en versterkt u, *Dat is, zijt goedsmoeds en onversaagd.* en neemt van de vrucht des lands. Die dagen nu waren de dagen der eerste vruchten *Versta hierdoor, den tijd, in welchen de eerste wijnbeziën voortkwamen.* van de wijndruiven.
21. Alzo trokken zij op, en verspieden het land, van de woestijn Zin af *Hebreeuws, Tsin;* de naam van een woestijn, anders *Kadesch* genoemd, gelegen aan de grenzen van Palestina; onder, Num. 33:36. tot Rechob toe, Een stad, gelegen aan de noordgrens van het erfdeel, dat naderhand bij het lot van den stam van Aser toegevallen is, Joz. 19:28. waar men gaat naar Hamath. De naam van een stad, mede aan de noordgrens naar het oosten van Kanaän gelegen, welke daarna den stam Nafthali te lote gevallen is; Joz.

19:35 waar het Hammath genoemd wordt; 2 Kon. 14:25, en 2 Kon. 17:24.

22. En zij trokken op in het zuiden, en kwamen tot Hebron toe De naam ener stad, van welke zie Gen. 23:2. en daar waren Ahiman, Sesai en Talmai, kinderen van Enak; De naam van een groten en wijdvermaarden reus, welke naam anderen gemeen is, gelijk Num. 13:22 *zoals sommigen menen* en onder, Num. 13:28,33. Zie Deut. 1:28. Hebron nu was zeven jaren gebouwd voor Zoan in Egypte. Hebreeuws, *Tsoan*. De naam van een zeer oude stad, welke men meent te zijn de stad, die *Tanis* genoemd wordt, een der voornaamste steden van Egypte, in welke de koningen en vorsten hun woning plachten te hebben. Zie Ps. 78:12.
23. Daarna kwamen zij tot het dal of, *beek*. Het Hebreeuwse woord betekent beiden. *Eskol*, Zie de reden dezer benaming in Num. 13:24, en vergelijk Deut. 1:24. en sneden van daar een rank af met een tros wijndruiven, dien zij droegen met tweeen, op een draagstok; ook van de granaatappelen en van de vijgen.
24. Diezelve plaats noemde men het dal *Eskol*, ter oorzake van den tros, Want het Hebreeuwse woord *Eskol* betekent een *druif*, of een *tros druiven*. dien de kinderen Israels van daar afgesneden hadden.
25. Daarna keerden zij weder van het verspieden des lands, ten einde van veertig dagen.
26. En zij gingen heen, en kwamen tot Mozes en tot Aaron, en tot de gehele vergadering der kinderen Israels, in de woestijn Paran, Zie Gen. 14:6. naar Kades; Versta, *Kades-Barnea*, gelegen in de woestijn *Paran*, bij de legerplaats *Rithma*, en onderscheiden van *Kades* in de woestijn *Zin*, waarvan zie Gen. 14:7. en brachten bescheid weder aan hen, en aan de gehele

vergadering, en lieten hen de vrucht des lands zien.

27. En zij vertelden hem, Namelijk, Mozes, als de voornaamste der vergadering, doch in het bijwezen en aanhoren, niet alleen van Aäron, maar ook der gehele gemeente, waaruit dan het oproer gesproten is, dat hierna beschreven wordt. en zeiden: Wij zijn gekomen tot dat land, waarheen gij ons gezonden hebt; en voorwaar, het is van melk en honig vloeierende, Zie Exod. 3:8. en dit is zijn vrucht.
28. Behalve dat het een sterk volk is, Te weten, in lichaam, middelen en menigte. hetwelk in dat land woont, en de steden zijn vast, *en* zeer groot; en ook hebben wij daar kinderen van Enak gezien. Zie boven, Num. 13:22.
29. De Amalekieten Zie van dit volk Gen. 14:7. wonen in het land van het zuiden; maar de Hethieten, Zie van dezen Gen. 10:15, en samen van de volgenden Gen. 15:19. en de Jebusieten, en de Amoriëten wonen op het gebergte; en de Kanaaniëten wonen aan de zee, en aan den oever van de Jordaan. Hebreeuws, *de hand*.
30. Toen stilde Kaleb het volk Dat is, hij deed het volk zwijgen, opdat hij gehoord mocht worden. Van Jozua wordt hier geen gewag gemaakt, niet omdat hij door vrees bezweek of met Kaleb de zaak niet behartigde, maar omdat hij òf absent was gedurende dit oproer, òf *alzo hij een dienaar van Mozes was* om enige aanmerkelijke reden heeft stilgezwegen. Van zijn trouw in dezen handel zie onder, Num. 14:6,7, enz., van zijn beloning daarvoor in hetzelfde Num. 14:30. voor Mozes, Anders, *tot*, of, *tegen Mozes*,; te weten, roepende, of murmurerende. en zeide: Laat ons vrijmoedig optrekken, Hebreeuws, *optrekkende optrekken*. en dat erfelijk bezitten; Namelijk, het land Kanaän. want wij zullen dat voorzeker overweldigen! Hebreeuws, *overweldigende overweldigen*.

31. Maar de mannen, die met hem opgetrokken waren, Te weten, de andere tien, die met Jozua en Kaleb het land verspied hadden. zeiden: Wij zullen tot dat volk niet kunnen optrekken, want het is sterker dan wij.
32. Alzo brachten zij een kwaad gerucht voort van het land, dat zij verspied hadden, aan de kinderen Israels, zeggende: Dat land, door hetwelk wij doorgedaan zijn, om het te verspieden, is een land, dat zijn inwoners verteert; Zij willen zeggen dat het een ruw land was, waaraan men zich afarbeiden moest om vruchten er van te krijgen, also dat men zijn lijfskrachten er aan verdeed; of dat de vrucht des lands hard was, die de lichamen der inwoners opat en verteerde, hetwelk toch onwaarachtig was. Sommigen verstaan het van de onderlinge oorlogen, die tussen de inwoners van Kanaän waren; vergelijk Ezech. 36:12,13. en al het volk, hetwelk wij in het midden van hetzelfde gezien hebben, zijn mannen van grote lengte. Hebreeuws, *van maten*; gelijk 1 Kron. 11:23, en 1 Kron. 20:6; Jes. 45:14.
33. Wij hebben ook daar de reuzen gezien, Hebreeuws, *Nephilim*. Zie van dit woord Gen. 6:4. en de kinderen van Enak, van de reuzen; Te weten, *afkomstig*. en wij waren als sprinkhanen in onze ogen, also waren wij ook in hun ogen.

Numeri 14

1. Toen verhief zich de gehele vergadering, Hebreeuws, *toen verhief de ganse vergadering, en gaven hare stem*. en zij hieven hun stem op, en het volk weende in dienzelfen nacht.
2. En al de kinderen Israels murmureerden tegen Mozes en tegen Aaron; en de gehele vergadering zeide tot hen: Och, of wij in Egypteland gestorven waren!
- of, och, of wij in deze woestijn gestorven waren!
3. En waarom brengt ons de HEERE naar dat land, Het schijnt dat zij God beschuldigen willen van onbedachtzaamheid, alsof Hij niet verzon wat Hij voorgenomen had, òf van ontrouw, alsof Hij niet wilde doen wat Hij voorgenomen had, òf van onvermogen, alsof Hij niet kon. dat wij door het zwaard vallen, Zie Lev. 26:7. *en onze vrouwen, en onze kinderkens ten roof worden?* Te weten, aan onze vijanden, de Kanaänieten. Zou het ons niet goed zijn naar Egypte weder te keren?
4. En zij zeiden de een tot den ander: Hebreeuws, *de man tot zijn broeder*. Laat ons een hoofd opwerpen, Hebreeuws, *zetten, stellen, maken*. en wederkeren naar Egypte!
5. Toen vielen Mozes en Aaron op hun aangezichten, voor het aangezicht van de ganse gemeente der vergadering van de kinderen Israels.
6. En Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefunne, zijnde van degenen, die dat land verspied hadden, scheurden hun klederen. Zie van de verscheuring der klederen, in tijd van grote droefenis en verslagenheid; Gen. 37:29.
7. En zij spraken tot de ganse vergadering der kinderen Israels, zeggende: Het land, door hetwelk wij getrokken zijn, om hetzelfde te verspieden, is een uitermate goed land. Hebreeuws, *zeer zeer goed*. Zie de verdubbeling van het woord *zeer* ook Gen. 17:2,6,20; Ezech. 16:13.
8. Indien de HEERE een welgevallen aan ons heeft, Dat is, zo wij de gunst des HEEREN door een goddeloos en wederspanning wezen van ons niet afkeren. Zie het begin van Num. 14:9. zo zal Hij ons in dat land brengen, en zal ons dat geven; een land, hetwelk van melk en honig is vloeiende.

9. Alleen zijt tegen den HEERE niet wederspanning! en vreest gij niet het volk dezès lands; want zij zijn ons brood! Dat is, zo lichtelijk zullen zij door ons verdaan worden, als het brood door een gezond mens in den mond gekauwd en in de maag verteerd wordt. Vergelijk Deut. 31:17. hun schaduw is van hen geweken, Dat is, beschutting. Alzo Ps. 91:1; Jes. 25:4; Jer. 48:45, enz. en de HEERE is met ons; Te weten, met zijn vaderlijke gunst, vlijtige voorzienigheid en krachtigen bijstand. Zie Gen. 21:22, en Gen. 26:24. vreest hen niet!

10. Toen zeide de ganse vergadering, dat men hen met stenen stenigen zoude. Maar de heerlijkheid des HEEREN verscheen Te weten, door het teken van de wolk, in welke God gewoon was den Israëlieten zeer heerlijk te verschijnen; Exod. 16:7,10, en Exod. 24:15,16, en Exod. 40:34, en Lev. 9:6; 2 Kron. 5:14. in de tent der samenkomst, voor al de kinderen Israels.

11. En de HEERE zeide tot Mozes: Hoe lang zal mij dit volk tergen? En hoe lang zullen zij aan Mij niet geloven, Dat is, op Mij niet vertrouwen, geen acht gevende op al de wonderwerken, met welke Ik mijn kracht en weldadigheid onder hen overvloediglijk bewezen heb. door alle tekenen, die Ik in het midden van hen gedaan heb?

12. Ik zal het met pestilentie slaan, en Ik zal het verstoten; Versta dit niet als een volle besloten sententie maar als een conditioneel dreigement hetwelk de Heere zijnen knecht Mozes heeft willen voorhouden, om zijn ijver en zijn voorbidding, tot het welvaren des volks, te ontsteken; zodat deze woorden niet betekenen wat God in zijn onveranderlijken raad besloten had, maar de straf, die de Israëlieten verdiend hadden. en Ik zal u tot een groter en sterker volk maken, dan dit is.

13. En Mozes zeide tot den HEERE: Zo zullen het de Egyptenaars horen; De

redenen, die Mozes gebruikt om voor het volk te bidden, zijn drie. De eerste is genomen van de vijanden Gods en zijns volks, die de ere Gods, zo Hij zijn volk uitroeide, zouden schenden, in Num. 14:13,14,15,16. De tweede van de natuur en het genadige verbond Gods, Num. 14:17,18. De derde van de voorgaande weldaden en exempelen der goddelijke genade, aan dit volk zeer dikwijls bewezen, Num. 14:19. want Gij hebt door Uw kracht dit volk uit het midden van hen doen optrekken;

14. En zij zullen zeggen tot de inwoners van dit land, *die* gehoord hebben, Dit woordje wordt hier ingevoegd uit Num. 14:15. dat Gij, HEERE! in het midden van dit volk zijt; dat Gij HEERE! oog aan oog gezien wordt, Dat is, ogenschijnlijk en zeer gemeenzaam. Vergelijk Gen. 32:30; Exod. 33:11; boven, Num. 12:8; Deut. 5:4; 1 Kon. 22:19. dat Uw wolk over hen staat, en Gij in een wolkkolom voor hun aangezicht gaat des daags, en in een vuurkolom des nachts.

15. En zoudt Gij dit volk als een enigen man doden, Dat is, het gehele volk, alsof het slechts één mens ware. Alzo Richt. 6:16. zo zouden de heidenen, die Uw gerucht gehoord hebben, Hebreeuws, *uw gehoor gehoord hebben*. spreken, zeggende:

16. Omdat de HEERE dit volk niet kon brengen in dat land, hetwelk Hij hun gezworen had, zo heeft Hij hen geslacht in de woestijn!

17. Nu dan, laat toch de kracht des HEEREN groot worden, Om bij zijn gerechtigheid ook zijn barmhartigheid te voegen. gelijk als Gij gesproken hebt, zeggende:

18. De HEERE is lankmoedig en groot van weldadigheid, Hebreeuws, *lang van toornigheden*. Zie Exod. 34:6. vergevende de ongerechtigheid en overtreding, die *den schuldige* geenszins onschuldig houdt, bezoekende de

ongerechtigheid der vaders aan de kinderen, Zie Gen. 21:1, en Exod. 20:5. in het derde en in het vierde *lid*. Hebreeuws, *aan de derde en aan de vierde*; te weten, nakomelingen van den stam af gerekend zijnde.

19. Vergeef toch de ongerechtigheid dezes volks, naar de grootte Uwer goedertierenheid, en gelijk Gij ze aan dit volk, van Egypteland af tot hiertoe, vergeven hebt!

20. En de HEERE zeide: Ik heb hun vergeven naar uw woord.

21. Doch zekerlijk, *zo waarachtig als* Ik leef, zo zal de ganse aarde met de heerlijkheid des HEEREN Versta, de gerechtigheid en kracht des HEEREN, die tot zijn eer op den gansen aardbodem voor alle mensen zouden bekend gemaakt worden. vervuld worden!

22. Want al de mannen, die gezien hebben Mijn heerlijkheid, en Mijn tekenen, die Ik in Egypte en in de woestijn gedaan heb, en Mij nu tienmaal verzocht hebben, Dat is, *dikwijls*; een zeker getal voor een onzeker. Zie Gen. 21:7, en Lev. 26:8. en Mijner stem niet zijn gehoorzaam geweest;

23. Zo zij het land, Dat is, zij zullen het niet zien, gelijk de laatste woorden van Num. 14:23 uitdrukkelijk verklaren; versta dan hierbij, om den zin aan te vullen: *Ik zal niet leven*, of iets anders. Want hier wordt door God menselijker wijze gesproken, omdat het bij de Hebreëen gebruikelijk was, in het eedzweren de uitkomst of den wens, zo men kwalijk zwoer, te verzwijgen. Vergelijk Gen. 14:23. Zulk een manier van zweren wordt elders ook Gode toegeschreven, gelijk onder, Num. 14:28,35, en Num. 32:11,12; Deut. 1:35; 2 Kon. 9:26; Ps. 89:36. # Ps 89.35 hetwelk Ik aan hun vaders gezworen heb, zien zullen. Ja, geen van die Mij getergd hebben, zullen dat zien!

24. Doch Mijn knecht Kaleb, omdat een andere geest met hem geweest is, en hij volhard heeft Mij na te

volgen, Hebreeuws, *en heeft vervuld achter Mij te gaan*, dat is, heeft Mij gestadiglijk, trouwelijk en met een oprecht hart gehoorzaamheid bewezen. Alzo Deut. 1:36; 1 Kon. 11:6. zo zal Ik hem brengen tot het land, in hetwelk hij gekomen was, en zijn zaad zal het erfelijk bezitten.

25. De Amalekieten nu en de Kanaanieten wonen in het dal; Te weten, op de andere zijde van dat gebergte in de laagte. Hiermede werden de Israëlieten gewaarschuwd voor het gevaar, dat hun aanstaande was, zo zij voorttrokken, omdat zij aan de grenzen van hun vijanden gekomen waren, die op hen wachtten, en die zij niet zouden kunnen overwinnen, omdat God met hen niet was. Zie onder, Num. 14:43. **wendt u morgen, en maakt uw reize naar de woestijn, op den weg naar de Schelfzee.** Anders, *biezenzee, of rietzee*. Versta, de Rode zee, die alzo genoemd wordt om de menigte der biezen, die daarin en voornamelijk aan den oever derzelve wiessen. Zie van deze zee ook onder, Num. 21:4; Ps. 106:7,9,22, en Ps. 136:13. Hebreeuws, *der Schelfzee*.

26. Daarna sprak de HEERE tot Mozes en tot Aaron, zeggende:

27. Hoe lang zal *Ik* Zie gelijke manier van spreken Matth. 17:17. Anders, *hoelang zal Ik deze boze vergadering verdragen of vergeven die tegen Mij*, enz. Of, *hoelang zal Ik deze boze vergadering die tegen Mij is murmurerende, en de murmuring der kinderen Israëls, waarmede, enz. horen?* bij deze boze vergadering zijn, die tegen Mij zijn murmurerende? Ik heb gehoord de murmuringen van de kinderen Israëls, waarmede zij tegen Mij zijn murmurerende.

28. Zeg tot hen: *Zo waarachtig als* Ik leef, spreekt de HEERE, indien Ik ulieden zo niet doe, Zie boven, Num. 14:23. gelijk als gij in Mijn oren gesproken hebt! Wat zij gesproken hebben, toen zij murmureerden; zie boven, Num. 14:2.

29. Uw dode lichamen zullen in deze woestijn vallen; en al uw getelden, Zie van dezen, boven, Num. 1:1,2, enz. naar uw gehele getal, van twintig jaren oud en daarboven, gij, die tegen Mij gemurmureerd hebt.

30. Zo gij in dat land komt, over hetwelk Ik Mijn hand opgeheven heb, De manier van zweren, die de mensen gebruiken, God tot getuige nemende, naar wien zij de hand opsteken, wordt Gode menselijker wijze toegeschreven. Zie van deze manier van zweren Gen. 14:22. dat Ik u daarin zou doen wonen, behalve Kaleb, de zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun.

31. En uw kinderkens, waarvan gij zeidet: Zij zullen ten roof worden! die zal Ik daarin brengen, en die zullen bekennen dat land, hetwelk gij smadelijk verworpen hebt.

32. Maar u aangaande, uw dode lichamen zullen in deze woestijn vallen!

33. En uw kinderen zullen gaan weiden in deze woestijn, Hebreeuws, *zullen zijn weidende*. Het Hebreeuwse woord betekent *schaapherders te zijn, of als schaapherders met de kudde herwaarts en derwaarts om te zweven om goede weiden te zoeken*. Waarmede verstaan wordt een onzeker en ongestadig leven op de aarde. Vergelijk Jes. 38:12. **veertig jaren**, Te weten, hierin begrepen zijnde den tijd van hun uittocht uit Egypte, gelijk blijkt onder, Num. 33:38, en Deut. 1:3, en Deut. 2:14. **en zullen uw hoererijen dragen**, Dat is, de straffen, die gij door uw velerlei geestelijke hoererij en afvalligheid verdiend hebt. De geestelijke hoererij is afgodendienst, van welken zie Exod. 34:15,16; en alhoewel deze kinderen de straf hunner ouders leden, aldus vele jaren door de woestijn dwalende, nochtans was God niet onrechtvaardig, overmits zij ook hun menigvuldige zonden hadden, die straf verdienden. **totdat uw**

dode lichamen verteerd zijn in deze woestijn.

34. Naar het getal der dagen, in welke gij dat land verspied hebt, veertig dagen, elken dag voor elk jaar, zult gij uw ongerechtigheden dragen, Dat is, de straf uwer ongerechtigheden. Zie Gen. 4:13. **veertig jaren**, Zijnde er onder begrepen de tijd, die nu voorbij was, sedert zij uit Egypte getogen waren. Zie boven, Num. 14:33. **en gij zult gewaar worden Mijn afbreking**. Dit kan men verstaan ten aanzien van God, die om hun langdurige wederspanningheid van hen zou wijken, of ten aanzien van het volk, dat, van God afwijkende, dezelfde straf verdiend had.

35. Ik, de HEERE, heb gesproken: zo Ik dit aan deze ganse boze vergadering Zie boven, Num. 14:23. dergenen, die zich tegen Mij verzameld hebben, niet doe, zij zullen in deze woestijn te niet worden, en zullen daar sterven!

36. En die mannen, die Mozes gezonden had, om het land te verspieden, en wedergekomen zijnde, de ganse vergadering tegen hem hadden doen murmureren, een kwaad gerucht over dat land voortbrengende;

37. Diezelfde mannen, die een kwaad gerucht van dat land voortgebracht hadden, stierven *Anders, zullen sterven*. door een plaag, Sommigen verstaan deze plaag van de pestilentie, bedreigd boven, Num. 14:12; anderen van een haastigen en snellen dood, uit de tegenstelling van Jozua en Kaleb, welke levend bleven, onder, Num. 14:38. **voor het aangezicht des HEEREN**. Dat is, God de Heere had op een zeldzame manier zijn oordeel tegen hen uitgevoerd, alsof Hij tot dit einde openlijk op den rechterstoel gezeten had.

38. Maar Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefunne, bleven levende van de mannen, die

heengegaan waren, om het land te verspieden.

39. En Mozes sprak deze woorden tot al de kinderen Israels. Toen treurde het volk zeer.

40. En zij stonden des morgens vroeg op, en klommen op de hoogte des bergs, *Hebreeuws, hoofd.* zeggende: Ziet, hier zijn wij, en wij zullen optrekken tot de plaats, die de HEERE gezegd heeft; want wij hebben gezondigd! Dit is geen oprechte belijdenis noch berouw geweest, dewijl die zich niet recht bekeren, welke van één kwaad ophoudende, in een ander vervallen, gelijk deze Israëlieten deden, want zij hielden wel op van murmureren, maar wilden daarna, tegen het bevel des HEEREN, het land Kanaän innemen.

41. Maar Mozes zeide: Waarom overtreedt gij also het bevel des HEEREN? *Hebreeuws, mond.* Versta, het bevel Gods, van hetwelk zie boven, Num. 14:25. Want dat zal geen voorspoed hebben.

42. Trekt niet op, want de HEERE zal in het midden van u niet zijn; Te weten, met zijn hulp en bijstand. opdat gij niet geslagen wordt, voor het aangezicht uwer vijanden.

43. Want de Amalekieten, en de Kanaanieten zijn daar voor uw aangezicht, en gij zult door het zwaard vallen; want, omdat gij u afgekeerd hebt van den HEERE, zo zal de HEERE met u niet zijn.

44. Nochtans poogden zij vermetel, *Het Hebreeuwse woord betekent met een stouten moed en grote woeling iets lichtvaardiglijk aan te gaan, en bijzonderlijk in het trachten naar enige hoogte.* om op de hoogte des bergs te klimmen; maar de ark des verbonds des HEEREN en Mozes scheidden niet uit het midden des legers.

45. Toen kwamen af de Amalekieten en de Kanaanieten, die in dat gebergte woonden, en sloegen hen, en versmeten hen, tot Horma toe. De naam van een plaats, naderhand zo genoemd vanwege deze nederlaag. Zie Num. 21:3.

Numeri 15

1. Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2. Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer gij gekomen zult zijn in het land uwer woningen, Het land Kanaän, waarin gij uwe woningen hebben zult. dat Ik u geven zal;
3. En gij een vuuroffer den HEERE zult doen, een brandoffer, of slachtoffer, om af te zonderen een gelofte, Nadat gij dan iets zult hebben afgezonderd, wat gij den HEERE ter dankbaarheid beloofd hebt, of, enz. of in een vrijwillig offer, of in uw gezette hoogtijden, In de offeranden, die op de feesten naar Gods wet geofferd moesten worden. om den HEERE een liefelijken reuk te maken, van runderen of van klein vee;
4. Zo zal hij, die zijn offerande den HEERE offert, een spijsoffer offeren van een tiende meelbloem, Zie Lev. 14:10. gemengd met een vierendeel van een hin olie. Zie Lev. 19:36.
5. En wijn ten drankoffer, een vierendeel van een hin, zult gij bereiden tot een brandoffer of tot een slachtoffer, voor een lam.
6. Of voor een ram zult gij een spijsoffer bereiden, van twee tienden meelbloem, gemengd met olie, een derde deel van een hin.
7. En wijn ten drankoffer, een derde deel van een hin, zult gij offeren tot een liefelijken reuk den HEERE.
8. En wanneer gij een jong rund zult bereiden *Hebreeuws, een zoon van een rund.* Alzo in het volgende. tot een brandoffer of een slachtoffer, om

- een gelofte af te zonderen, of ten dankoffer den HEERE;
9. Zo zal hij tot een jong rund offeren Die de offerande wil offeren; de pesoon wordt hier veranderd gij in hij. een spijsoffer van drie tienden meelbloem, gemengd met olie, de helft van een hin.
10. En wijn zult gij offeren ten drankoffer, de helft van een hin, tot een vuuroffer van liefelijken reuk den HEERE.
11. Alzo zal gedaan worden met den enen os, of met den enen ram, of met het klein vee, van de lammeren, of van de geiten.
12. Naar het getal, dat gij bereiden zult, zult gij alzo doen met elkeen, naar hun getal.
13. Alle inboorling zal deze dingen alzo doen, offerende een vuuroffer tot een liefelijken reuk den HEERE.
14. Wanneer ook een vreemdeling bij u als vreemdeling verkeert, Hebbende zijn vaste woonplaats buiten uw land, slechts voor zekeren tijd onder u verkerende, en tot de ware religie bekeerd zijnde, gelijk de zaak zelve uitwijst. of die in het midden van u is, Die wel een uitlander is, maar onder u is komen wonen. in uw geslachten, en hij een vuuroffer zal bereiden tot een liefelijken reuk den HEERE; gelijk als gij zult doen, alzo zal hij doen.
15. Gij, gemeente, het zij ulieden en den vreemdeling, die als vreemdeling *bij u* verkeert, enerlei inzetting: ter eeuwige inzetting bij uw geslachten, Hebreeuws, *een inzetting der eeuwigheid*; Gen. 17:7. gelijk gijlieden, De zin is, dat de Israëlieten en de bekeerde vreemdelingen in den godsdienst voor God evenveel zullen gelden en enerlei recht genieten. alzo zal de vreemdeling voor des HEEREN aangezicht zijn.
16. Enerlei wet en enerlei recht zal ulieden zijn, en den vreemdeling, die bij ulieden als vreemdeling verkeert.
17. Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
18. Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Als gij zult gekomen zijn in het land, waarheen Ik u inbrengen zal,
19. Zo zal het geschieden, als gij van het brood des lands zult eten, dan zult gij den HEERE een hefoffer offeren.
20. De eerstelingen uws deegs, een koek zult gij tot een hefoffer offeren; gelijk het hefoffer Dat is, naardat uw deeg groot of klein zal zijn, en op gelijke wijze, gelijk u geboden is te doen met de eerste vruchten, die daarna op den dorsvloer worden uitgedorst, gelijk tarwe, rogge, gerst. Zie Lev. 2:14,15,16. des dorsvloers zult gij dat offeren.
21. Van de eerstelingen uws deegs zult gij den HEERE een hefoffer geven, bij uw geslachten.
22. Voorts wanneer gijlieden afgedwaald zult zijn, en niet gedaan hebben al deze geboden, die de HEERE tot Mozes gesproken heeft;
23. Alles, wat u de HEERE door de hand van Mozes geboden heeft; van dien dag af, Dat is, van den tijd af, dat u deze wet gegeven is. dat het de HEERE geboden heeft, en voortaan bij uw geslachten;
24. Zo zal het geschieden, indien iets bij dwaling gedaan, Te weten, van de ganse vergadering Dit verstaan sommigen van bijzondere vergaderingen of gemeenten, die in het land Kanaän in steden en dorpen alsdan zouden zijn, en dat, Lev. 4:13, enz. van de ganse vergadering, daar zij buiten Kanaän in het leger bijeen was, gesproken is, met bevel van alleenlijk een jong rund ten zondoffer te offeren, buiten het leger te voeren en te verbranden, Lev. 4:21; maar hier wordt een jong rund ten brandoffer en een geitenbok ten zondoffer bevolen.. *en voor de ogen der vergadering* Dit verstaan

sommigen van bijzondere vergaderingen of gemeenten, die in het land Kanaän in steden en dorpen alsdan zouden zijn, en dat, Lev. 4:13, enz. van de ganse vergadering, daar zij buiten Kanaän in het leger bijeen was, gesproken is, met bevel van alleenlijk een jong rund ten zondoffer te offeren, buiten het leger te voeren en te verbranden, Lev. 4:21; maar hier wordt een jong rund ten brandoffer en een geitenbok ten zondoffer bevolen.

verborgen is, dat de ganse vergadering Dit verstaan sommigen van bijzondere vergaderingen of gemeenten, die in het land Kanaän in steden en dorpen alsdan zouden zijn, en dat, Lev. 4:13, enz. van de ganse vergadering, daar zij buiten Kanaän in het leger bijeen was, gesproken is, met bevel van alleenlijk een jong rund ten zondoffer te offeren, buiten het leger te voeren en te verbranden, Lev. 4:21; maar hier wordt een jong rund ten brandoffer en een geitenbok ten zondoffer bevolen. **een var, een jong rund, zal bereiden ten brandoffer, tot een liefelijken reuk den HEERE, met zijn spijsoffer en zijn drankoffer, naar de wijze; en een geitenbok ten zondoffer.**

25. En de priester zal de verzoening doen voor de ganse vergadering Zie op Num. 15:24. van de kinderen Israels, en het zal hun vergeven worden; want het was een afdwaling, en zij hebben hun offerande gebracht, een vuuroffer den HEERE, en hun zondoffer, voor het aangezicht des HEEREN, over hun afdwaling.

26. Het zal dan aan de ganse vergadering der kinderen Israels vergeven worden, ook den vreemdeling, die in het midden van henlieden als vreemdeling verkeert; want het is het ganse volk door dwaling *overkomen*.

27. En indien een ziel door afdwaling Dat is, mens, persoon; alzo in het volgende. gezondigd zal hebben, die zal een

eenjarige geit ten zondoffer offeren. Hebreeuws, *een dochter van haar jaar*.

28. En de priester zal de verzoening doen over de dwalende ziel, als zij gezondigd heeft door afdwaling, voor het aangezicht des HEEREN, doende de verzoening over haar; en het zal haar vergeven worden.

29. Den inboorling der kinderen Israels, en den vreemdeling, die in hunlieden midden als vreemdeling verkeert, enerlei wet zal ulieden zijn, dengene, die het door afdwaling doet.

30. Maar de ziel, die iets gedaan zal hebben met opgeheven hand, Dat is, met opzet, trots en hoogmoed, moedwilligheid, zonder enig schromen of ontzag voor den Allerhoogste en zijn geboden. Deze manier van spreken wordt ook in een anderen zin gebruikt. Zie Exod. 14:8; Num. 33:3. hetzij van inboorlingen of van vreemdelingen, die smaadt den HEERE; en diezelve ziel zal uitgeroeid worden Zie Gen. 17:14. uit het midden van haar volk;

31. Want zij heeft het woord des HEEREN veracht en Zijn gebod vernietigd; diezelve ziel zal ganselijk uitgeroeid worden; haar ongerechtigheid is op haar. *Of, zij op haar.* Dat is, zij drage de straf harer ongerechtigheid, waarvan zij zelve de schuld heeft. Vergelijk Lev. 20:9.

32. Als nu de kinderen Israels in de woestijn waren, zo vonden zij een man, hout lezende op den sabbatdag.

33. En die hem vonden, hout lezende, brachten hem tot Mozes, en tot Aaron, en tot de ganse vergadering. Der oudsten en rechters.

34. En zij stelden hem in bewaring; Te weten, die hem er op bevonden hadden, of anderen, door bevel van Mozes, enz. want het was niet verklaard, Versta, welken dood men hem zou aandoen, daarvan was

geen uitgedrukte wet, hoewel Exod. 35:2 bevolen was dat men zou ombrengen dengene, die enig dienstwerk op den sabbatdag deed. wat hem gedaan zou worden.

35. Zo zeide de HEERE tot Mozes: Die man zal zekerlijk gedood worden; de ganse vergadering zal hem met stenen stenigen buiten het leger.

36. Toen bracht hem de ganse vergadering uit tot buiten het leger, en zij stenigden hem met stenen, dat hij stierf, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.

37. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:

38. Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Dat zij zich snoertjes maken aan de hoeken hunner klederen, Vergelijk Deut. 22:12;; Matth. 23:5; idem Exod. 13:16; Deut. 6:8, en Deut. 11:18. bij hun geslachten; en op de snoertjes des hoeks zullen zij een hemelsblauwen draad zetten.

39. En hij zal ulieden aan de snoertjes zijn, Te weten, de draad. opdat gij het aanziet, en aan al de geboden des HEEREN gedenkt, en die doet; en gij zult naar uw hart, Dat is, gij zult niet pogen na te volgen de gedachten van uw hart en de begeerlijkheid uwer ogen, om de afgoden der heidenen na te hoereren, gelijk gij door uw vleselijke zinnelijkheid genegen zijt te doen, gelijk wel gebleken is. en naar uw ogen niet sporen, die gij zijt nahoererende;

40. Opdat gij gedenkt en doet al Mijn geboden, en uw God heilig zijt.

41. Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit Egypteland uitgevoerd heb, om u tot een God te zijn; Zie Gen. 17:7. Ik ben de HEERE, uw God!

Numeri 16

1. Korach nu, Deze was het hoofd van de samenrotting en beroerte, *Num. 16:22,49,*

wien het nochtans het minst betaamde, als zijnde een Leviet, gelijk hier en onder, Num. 16:5,6 te zien is. de zoon van Jizhar, zoon van Kohath, zoon van Levi, nam tot zich zo Dathan als Abiram, zonen van Eliab, en On, Die hierna niet meer werd genoemd; waaruit sommigen afnemen dat hij zich beter bedacht en bekeerd heeft. den zoon van Peleth, zonen van Ruben. Of, *kinderen*; dat is, nakomelingen van Ruben. Dit is te verstaan van Dathan, Abiram en On, Ruben was wel de eerstgeborene, maar had het recht der eerstgeboorte door zijn schandelijke misdaad verloren; hoewel dezen *zoals het schijnt* daarop te moediger zijn geweest, gelijk Korach op de afkomst van Levi.

2. En zij stonden op Dat is, zij stonden op tegen Mozes, samenspannende als onder zijn ogen, of in zijn tegenwoordigheid. voor het aangezicht van Mozes, mitsgaders tweehonderd en vijftig mannen uit de kinderen Israels, oversten der vergadering, Zodanigen hadden zij aan zich getrokken, om hun voornemen bij de gemeente aanzienlijk te maken. de geroepenen der samenkomst, Zie Num. 1:16. mannen van naam. Zie Gen. 6:4.

3. En zij vergaderden zich tegen Mozes, en tegen Aaron, en zeiden tot hen: Het is te veel voor u, Hebreeuws, *veel voor ulieden, of ulieden veel*; dat is, het is genoeg, of, te veel voor u beiden *vergelijk Ezech. 44:6*, want de andere Israëlieten zijn even goed en even na tot het priesterdom en de regering als gij beiden. want deze ganse vergadering, zij allen, zijn heilig, en de HEERE is in het midden van hen; waarom dan verheft gijlieden u over de gemeente Mozes *willen zij zeggen* in de politie en Aäron in het priesterdom. des HEEREN?

4. Als Mozes dit hoorde, zo viel hij op zijn aangezicht. Zeer ontsteld en bedroefd zijnde, en zuchtende tot God, dat Hij dit gruwelijk oproer wilde stillen.

5. En hij sprak tot Korach, Door Gods ingeven en besturing, met een vast vertrouwen van een goede uitkomst in deze zaak, gesterkt en welberaden zijnde. en tot zijn ganse vergadering, Allen, die bij hem vergaderd waren, zijn ganse rot. zeggende: Morgen vroeg dan zal de HEERE bekend maken, wie de Zijne, Wien Hij tot het priesterschap verkoren heeft. en de heilige is, dien Hij tot Zich zal doen naderen; en wien Hij verkoren zal hebben, *Hebreeuws, verkiezen zal; dat is, betonen zal verkoren te hebben; also in het volgende. dien zal Hij tot Zich doen naderen.*
6. Doet dit: neemt u wierookvaten, Korach en zijn ganse vergadering;
7. En doet morgen vuur daarin, Te weten, vroeg, gelijk Num. 16:5 gezegd is. legt reukwerk daarop voor het aangezicht des HEEREN; en het zal geschieden, dat de man, dien de HEERE verkiezen zal, die zal heilig zijn. Het is te veel voor u, *Dat is, gij behoort met uw deel waarvan in de volgende verzen gesproken wordt wel tevreden te zijn; of, het is hoog en ver genoeg, houdt op en staat af van dit kwade voornemen. gij, kinderen van Levi!*
8. Voorts zeide Mozes tot Korach: Hoort toch, gij, kinderen van Levi!
9. Is het u te weinig, dat de God van Israel u van de vergadering van Israel heeft afgescheiden, om ulieden tot Zich te doen naderen; *Zie boven, Num. 3:6,7,8,11,12, enz. om den dienst van des HEEREN tabernakel te bedienen, en te staan voor het aangezicht der vergadering, om hen te dienen?*
10. Daar Hij u, en al uw broederen, de kinderen van Levi, met u, heeft doen naderen; zoekt gij nu ook het priesterambt?
11. Daarom gij, en uw ganse vergadering, gij zijt vergaderd tegen den HEERE, want Aaron, wat is hij, dat gij tegen hem murmureert?
12. En Mozes schikte heen, om Dathan en Abiram, de zonen van Eliab, te roepen; Willende beproeven of hij hen met redenen, vermaningen en bestraffingen *gelijk aan Korach en de anderen, hoewel tevergeefs, geschied was mocht bewegen tot afstand. maar zij zeiden: Lieten Mozes voor antwoord wederzeggen. Wij zullen niet opkomen!*
13. Is het te weinig, dat gij ons uit een land, Egypteland. van melk en honig vloeiende, hebt opgevoerd, om ons te doden in de woestijn, dat gij ook uzelf ten enenmaal *Hebreeuws, uzelf tot een overheer of vorst maakt, ook uzelf tot een overheer makende. over ons tot een overheer maakt?*
14. Ook hebt gij ons niet gebracht in een land, dat van melk en honig vloeit, Waarvan gij zoveel gesproken hebt, willen zij zeggen. *Zie Exod. 13:5; Lev. 20:24, enz. noch ons akkers en wijngaarden ten erfdeel gegeven. Zult gij de ogen dezer mannen uitgraven? Dat is, blinddoeken, gelijk men zegt, verstand en oordeel bedwelmen, dat zij uw bedrog niet zouden merken. Wij zullen niet opkomen!*
15. Toen ontstak Mozes zeer, *Hebreeuws, ontstak den Mozes; te weten, den toorn. Versta, een heilige toornigheid, uit groten ijver voor Gods eer, tegen deze vijanden Gods en zijn instelling. Vergelijk Gen. 4:5. en hij zeide tot den HEERE: Zie hun offer niet aan! Vergelijk Gen. 4:4. Anders, spijsoffer. Ik heb niet een ezel van hen genomen, Hij wil zeggen: ik heb niemand van hen in het minst verkort of enig leed aangedaan, maar ter contrarie hen niet dan alles goeds gewild en gedaan. Vergelijk 1 Sam. 12:3. en niet een van hen kwaad gedaan.*
16. Voorts zeide Mozes tot Korach: Gij, en uw ganse vergadering, weest

- voor het aangezicht des HEEREN; gij, en zij, ook Aaron, op morgen.
17. En neemt een ieder zijn wierookvat, en legt reukwerk daarin, en brengt voor het aangezicht des HEEREN, een ieder zijn wierookvat, tweehonderd en vijftig wierookvaten; ook gij, en Aaron, een ieder zijn wierookvat.
18. Zo namen zij een ieder zijn wierookvat, en deden vuur daarin, en legden reukwerk daarin; en zij stonden voor de deur van de tent der samenkomst, ook Mozes en Aaron.
19. En Korach deed de ganse vergadering tegen hen verzamelen, Mozes en Aäron. aan de deur van de tent der samenkomst. Toen verscheen de heerlijkheid des HEEREN In de wolkkolom, die een wonderlijk teken was van de bijzondere tegenwoordigheid Gods. Alzo onder, Num. 16:42. aan deze ganse vergadering.
20. En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
21. Scheidt u af uit het midden van deze vergadering, en Ik zal hen als in een ogenblik verteren! Dat is, zeer haast; alzo onder, Num. 16:45.
22. Maar zij vielen op hun aangezichten, en zeiden: O God! God der geesten Dat is, der zielen, die Gij geschapen hebt, zijnde alzo de auteur des levens. Alzo wordt *geest* voor ziel genomen, Ps. 31:6, en Ps. 146:4; Pred. 12:7; Luk. 8:55, en Luk. 23:46; Hand. 7:59; Hebr. 12:9. van alle vlees! Dat is, aller mensen. Zie Gen. 6:12. een enig man zal gezondigd hebben, Namelijk, *Korach*. Zie boven, Num. 16:1, en onder, Num. 16:49. en zult Gij U over deze ganse vergadering grotelijks vertoornen?
23. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
24. Spreek tot deze vergadering, zeggende: Gaat op van rondom de woning van Korach, Dathan en Abiram.
25. Toen stond Mozes op, en ging tot Dathan en Abiram; en achter hem gingen de oudsten van Israel.
26. En hij sprak tot de vergadering, zeggende: Wijkt toch af van de tenten dezer goddeloze mannen, en roert niets aan van hetgeen hunner is, opdat gij niet misschien verdaan wordt in al hun zonden. Dat is, in de straf, die hun vanwege al hun zonden overkomen zal. Zie Gen. 4:13.
27. Zo gingen zij op van de woning van Korach, Dathan en Abiram, van rondom; maar Dathan en Abiram gingen uit, staande in de deur hunner tenten, met hun vrouwen, Dat is, met hun ganse huisgezinnen. en hun zonen, en hun kinderzens.
28. Toen zeide Mozes: Hieraan zult gij bekennen, dat de HEERE mij gezonden heeft, om al deze daden te doen, dat zij niet uit mijn *eigen* hart zijn. Dat is, dat ik die niet van mijzelf versierd en uit eigen wil, of op mijn eigen autoriteit gedaan heb. Vergelijk onder, Num. 24:13; Ezech. 13:2, met de aantekeningen.
29. Indien deze zullen sterven, gelijk alle mensen sterven, Dat is, op een algemene, bekende, gewone wijze. en over hen een bezoeking zal gedaan worden, Dat is, indien zij met een algemene, bekende of gewone plaag van God gestraft worden. naar aller mensen bezoeking, zo heeft mij de HEERE niet gezonden. Dat is, zo zal daaruit blijken dat mij de HEERE niet gezonden heeft.
30. Maar indien de HEERE wat nieuws zal scheppen, Hebreeuws, *een schepping zal scheppen*; dat is, door zijn goddelijke almacht een nieuw en tevoren ongehoord wonderwerk zal doen. Zie Gen. 1:1. en het aardrijk zijn mond zal opendoen, en

- verslinden hen met alles wat hunner is, en zij levend ter helle zullen nedervaren; *Of, in het graf, in de groef, kuil, put,* enz. Dat is, in de kloof, die door Gods kracht in het aardrijk gescheurd zou worden. Van het Hebreeuwse woord *Scheol* zie Gen. 37:35, en vergelijk Ps. 55:16. alsdan zult gij bekennen, dat deze mannen de HEERE getergd hebben.
31. En het geschiedde, als hij geeindigd had al deze woorden te spreken, zo werd het aardrijk, dat onder hen was, gekloofd;
32. En de aarde opende haar mond, en verslond hen met hun huizen, en allen mensen, die Korach toebehoorden, en al de have.
33. En zij voeren neder, zij en alles wat hunner was, *Of, allen die hun toebehoorden.* levend ter helle; Zie Num. 16:30. en de aarde overdekte hen, en zij kwamen om uit het midden der gemeente.
34. En het ganse Israel, dat rondom hen was, vlood voor hun geschrei; want zij zeiden: Dat ons de aarde misschien niet verslindel!
35. Daartoe ging een vuur uit van den HEERE, en verteerde die tweehonderd en vijftig mannen, Zie boven, Num. 16:2,16,18. die reukwerk offerden.
36. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
37. Zeg tot Eleazar, den zoon van Aaron, den priester, dat hij de wierookvaten uit den brand opneme; en strooi het vuur verre weg; *Of, ginds, ginderheen;* dat is, doe het strooien, geef last dat men het strooie buiten het leger aan de plaats, waar men de as stortte, gelijk sommigen verstaan. want zij zijn heilig; Te weten, de wierookvaten *gelijk volgt* in welke deze mannen, op Mozes' bevel, vuur en reukwerk voor den HEERE hadden gebracht.
38. *Te weten* de wierookvaten van dezen, die tegen hun zielen gezondigd hebben; Dat is, die door de gruwelijke zonde het verderf zichzelf op den hals gehaald hebben. Vergelijk 1 Kon. 2:23; Spreuk. 20:2. dat men uitgerekte platen daarvan make, Hebreeuws, *uittrekking van platen.* Versta, dat men die door slaan uitrekken zou, om alzo brede platen er van te maken. tot een overdeksel voor het altaar; want zij hebben ze gebracht voor het aangezicht des HEEREN, daarom zijn zij heilig; en zij zullen den kinderen Israels tot een teken zijn. Tot een gedenkteken van deze goddelijke wraak over zodanige oproermakers, die zich tegen Gods ordinantie gesteld hadden, opdat een ieder zich voor zulk kwaad lere wachten. Zie Num. 16:40.
39. En Eleazar, de priester, nam de koperen wierookvaten, die de verbranden gebracht hadden, en zij rekten ze uit tot een overtreksel voor het altaar;
40. Ter nagedachtenis voor de kinderen Israels, opdat niemand vreemds, die niet uit het zaad van Aaron is, nadere om reukwerk aan te steken voor het aangezicht des HEEREN; opdat hij niet worde als Korach, Dat is, dat het hem niet ga gelijk Korach, enz. en zijn vergadering, gelijk als hem de HEERE door den dienst van Mozes Hebreeuws, *de hand.* gesproken had. Dat is, voorzeggd, bedreigd had.
41. Maar des anderen daags murmureerde de ganse vergadering der kinderen Israels tegen Mozes en tegen Aaron, zeggende: Gijlieden hebt des HEEREN volk gedood!
42. En het geschiedde, als de vergadering zich verzamelde tegen Mozes en Aaron, en zich wendde naar de tent der samenkomst, ziet,

- zo bedekte haar die wolk; De wolkkolom bedekte de tent der samenkomst. Zie boven, Num. 16:19. en de heerlijkheid des HEEREN verscheen.
43. Mozes nu en Aaron kwamen tot voor de tent der samenkomst.
44. Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
45. Maak u op uit het midden *Of, hef u op.* van deze vergadering, en Ik zal hen verteren, als in een ogenblik! Toen vielen zij op hun aangezichten. Te weten, Mozes en Aäron. Zie boven, Num. 16:4,22.
46. En Mozes zeide tot Aaron: Neem het wierookvat, en doe vuur daarin van het altaar, en leg reukwerk daarop, haastelijk gaande tot de vergadering, doe over hen verzoening; Zie Lev. 1:4. want een grote toorn Dat is, een grote straf is van den toornigen God uitgezonden, en begint bereids aan te gaan. is van voor het aangezicht des HEEREN uitgegaan, de plaag heeft aangevangen.
47. En Aaron nam het, gelijk als Mozes gesproken had, en liep in het midden der gemeente, en ziet, de plaag had aangevangen onder het volk; en hij legde reukwerk daarin, en deed verzoening over het volk.
48. En hij stond tussen de doden en tussen de levenden; also werd de plaag opgehouden. *Of, gestuit, bedwongen, ingehouden;* te weten, van God. Vergelijk 2 Sam. 24:21,25.
49. Die nu aan die plaag gestorven zijn, waren veertien duizend en zevenhonderd, behalve die gestorven waren om de zaak van Korach. Het oproer, waarvan Korach de stichter was. Zie boven, Num. 16:1.
50. En Aaron keerde weder tot Mozes aan de deur van de tent der samenkomst; en de plaag was opgehouden.
1. Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
  2. Spreek tot de kinderen Israels, en neem van hen *Hebreeuws, neemt van bij hen staf, staf, naar een huis des vaders,* enz. voor elk vaderlijk huis een staf, van al hun oversten, Zie boven, Num. 2. naar het huis hunner vaders, twaalf staven; eens iegelijken naam zult gij schrijven op zijn staf.
  3. Doch Aarons naam zult gij schrijven op den staf van Levi; want een staf zal er zijn voor het hoofd van het huis Dat is, voor elk hoofd, voor elken vorst, of overste van het vaderlijk huis. De zin is: ofschoon Ik wel den stam van Levi onderscheiden of gedeeld heb in tweeën, te weten de priesterlijke linie van Aäron en de Levieten, zo zullen zij nochtans in dezen samen gerekend worden onder één hoofd, namelijk Aäron. hunner vaders.
  4. En gij zult ze wegleggen in de tent der samenkomst, voor de getuigenis, Dat is, voor de ark des verbonds, waarin de tafelen des verbonds lagen, zijnde een getuigenis van Gods wil. waarheen Ik met ulieden samenkomen zal. *Of, met, tot, of bij ulieden vergaderd zal worden, of samenkomen zal,* om u te spreken van alles, wat gij den kinderen Israëls zult hebben aan te dienen, waarvan de tent der samenkomst voornamelijk den naam heeft. Zie Exod. 25:22.
  5. En het zal geschieden, dat de staf des mans, welke Ik zal verkoren hebben, Tot het priesterambt. zal bloeien; *Of, uitspruiten, uitbotten, uitschieten,* en zo Num. 17:8. en Ik zal stillen de murmuringen van de kinderen Israels tegen Mij, *Hebreeuws, van over, of tegen mij; of, van mijn stillen, of doen ophouden;* dat is, afwenden en stillen, gelijk zulke woorden in de Hebreeuwse taal meer zijn, waaronder twee woorden moeten worden verstaan. Zie Gen. 12:15. De zin is: Ik zal maken dat zij afhouden van tegen Mij en

meteen tegen u te murmureren, omdat zij, tegen u murmurerende, inderdaad tegen Mij murmureren. Zie onder, Num. 17:10. welke zij tegen ulieden murmureerden. Mozes en Aäron.

6. Mozes dan sprak tot de kinderen Israels, en al hun oversten gaven aan hem een staf, *Hebreeuws, voor een overste, of vorst, een staf voor een overste een.* voor elken overste een staf, *Hebreeuws, voor een overste, of vorst, een staf voor een overste een.* naar het huis hunner vaders, twaalf staven; Aarons staf was ook onder hun staven. *Hebreeuws, in het midden van hun staven.*
7. En Mozes legde deze staven weg, voor het aangezicht des HEEREN, Zie boven, Num. 17:4. in de tent der getuigenis.
8. Het geschiedde nu des anderen daags, dat Mozes in de tent der getuigenis inging; en ziet, Aarons staf, voor het huis van Levi, bloeide; want hij bracht bloeisel voort, en bloesemde bloesem, en droeg amandelen. *Anders, rijpe amandelen; dat is, droeg amandelen, die aan het rijpen waren, of, allengskens meer en meer rijpende.*
9. Toen bracht Mozes al deze staven uit, *Dat is, uit het allerheiligste, waar zij voor de ark gelegen hadden.* van voor het aangezicht des HEEREN, tot al de kinderen Israels; en zij zagen het, en namen elk zijn staf.
10. Toen zeide de HEERE tot Mozes: Breng de staf van Aaron weder voor de getuigenis, in bewaring, tot een teken voor de wederspannige kinderen; *Hebreeuws, kinderen der wederspannigheid.* also zult gij een einde maken *Hebreeuws, hun murmuringen eindigen, van Mij, of van tegen, over Mij; dat is, eindigen en van Mij afwenden, doen ophouden, maken dat zij niet meer tegen Mij murmureren. Zie boven, Num.*

17:5. van hun murmuringen tegen Mij, dat zij niet sterven.

11. En Mozes deed het; gelijk als de HEERE hem geboden had, also deed hij.
12. Toen spraken de kinderen Israels tot Mozes, zeggende: Zie, wij geven den geest, *Of, wij bezwijken, zieltoegen, zielbraken;* en zo in Num. 17:13. Aldus spreken zij uit groten schrik en verbaasdheid, bezorgd zijnde dat het hun allen gaan mocht als het rot van Korach; daar de HEERE hen ter contrarie met dit middel voor het verderf waarschuwde, tonende zijn barmhartigheid en zijne lankmoedigheid. Zie Num. 17:5,10. **wij vergaan, wij allen vergaan!**
13. Al wie enigzins nadert tot den tabernakel des HEEREN, zal sterven; zullen wij dan den geest gevende verdaan worden? *Anders, zullen wij dan ganselijk, geheelijk, ten enenmale, of, allen tezamen ondergaan? of hebben zij geëindigd met ondergaan?* Dat is, zal er dan geen einde zijn met ondergaan?

Numeri 18

1. Zo zeide de HEERE tot Aaron: Gij, en uw zonen, en het huis uws vaders met u, zult dragen de ongerechtigheid des heiligdoms; *Dat is, de straf van hetgeen aan het heiligdom en de ceremoniën van dien misdaan wordt; daarom zult gij toezien dat ieder blijve binnen de perken van zijn dienst, anders zult gij daarvoor instaan. Zie Lev. 5:1.* en gij, en uw zonen met u, zult dragen de ongerechtigheid van uw priesterambt. *De straf van hetgeen aan het priesterambt misdaan wordt, wanneer gij u daarin niet wel gedraagt, of toelaat dat een vreemde in uw ambt treedt en zich daaraan vergrijpt.*
2. En ook zult gij uw broederen, den stam van Levi, den stam uws vaders, met u doen naderen, dat zij u bijgevoegd worden, en u dienen; maar gij, en uw zonen met u, zult

- zijn voor de tent der getuigenis. Zie boven, Num. 17:4.
3. En zij zullen uw wacht waarnemen, en de wacht der ganse tent; doch tot het gereedschap des heiligdoms en het altaar zullen zij niet naderen, opdat zij niet sterven, zo zij als gijlieden. Hebreeuws, *ook zij, ook gijlieden*; te weten, wanneer gij dat niet voorkomt, of door onachtzaamheid toelaat, of overziet.
  4. Maar zij zullen u bijgevoegd worden, en de wacht van de tent der samenkomst waarnemen, en allen dienst der tent; en een vreemde zal tot u niet naderen. Die niet is van de stam van Levi, zal u niet mogen dienen.
  5. Gijlieden nu zult waarnemen de wacht des heiligdoms, en de wacht des altaars; opdat er geen verbolgenheid meer zij Versta, des HEEREN; dat is al zulke straffen of plagen, als er tevoren van God zijn afgekomen over Korach en al zijn medeplichtigen. over de kinderen Israels.
  6. Want Ik, zie, Ik heb uw broederen, de Levieten, uit het midden der kinderen Israels genomen; zij zijn ulieden een gave, *Of, zij zijn ulieden een gave, of geschenk, gegeven den HEERE, Anders, voor den Heere. of des HEEREN*; dat is, zij zijn u ten dienste geschonken, en alzo overgegeven om den HEERE te dienen. *gegeven den HEERE, Anders, voor den Heere.* om den dienst van de tent der samenkomst te bedienen.
  7. Maar gij, en uw zonen met u, zult ulieder priesterambt waarnemen in alle zaken des altaars, en in hetgeen van binnen den voorhang is, Waardoor het heilige van den voorhof onderscheiden wordt. dat zult gijlieden bedienen; uw priesterambt geve Ik u tot een dienst van een geschenk; Dat is, dat gij met uw linie tot het hogepriesterambt voor anderen zijt verkoren en dat bedienen zult, is een loutere genadegave van Mij, gelijk Ik ook den Levieten het hunne geschonken heb; noch gij, noch zij hebben het verdiend. Alzo is ook het geestelijke, dat hierdoor voorgebeeld en beduid was; te weten, onze gemeenschap met onzen hogepriester *Jezus Christus*, mitsgaders zijn verdiensten en zaligmakende weldaden, een loutere genadegave des HEEREN; Jes. 9:5; Rom. 3:24, en Rom. 8:32, en Rom. 11:35; Ef. 2:7,8,9, enz.; 2 Tim. 1:9; 1 Petr. 2:9,10; 1 Joh. 4:10; Openb. 1:5,6. # 1Jo 4.10 Re 1.5,6 en de vreemde, die nadert, Die niet is van Aärons linie, en zich het priesterambt wil aannemen. Zie boven, Num. 16:40, en 2 Kron. 26:19. zal gedood worden.
  8. Voorts sprak de HEERE tot Aaron: En Ik, zie, Ik heb u gegeven de wacht Mijner hefofferen, Zie boven, Num. 5:9. met alle heilige dingen Hebreeuws, *heiligheden*. Zie Lev. 5:15. van de kinderen Israels heb Ik ze u gegeven, om der zalving wil, Dat is, omdat gij tot dit heilig ambt gezalfd zijt. Zie Lev. 8:12, enz. en aan uw zonen, tot een eeuwige inzetting. Tot de komst van den *Messias*. Zie Gen. 13:15, en Gen. 17:7.
  9. Dit zult gij hebben van de heiligheid der heiligheden, Zie Lev. 2:3. uit het vuur: Dat is, wat geen branfoffer is, of geordineerd om met vuur geheel op het altaar verbrand te worden, maar wat van de vuuroffers overblijft, enz. al hun offeranden, met al hun spijsoffer, en met al hun zondoffer, en met al hun schuldoffer, dat zij Mij zullen wedergeven; het zal u en uw zonen een heiligheid der heiligheden zijn. Dat is, gij en uw zonen zult het voor een zeer heilig ding houden. Anders, *een heiligheid der heiligheden, het zal uwe en uwer zonen zijn*; dat is, omdat het een zeer heilig ding is, zult gij en uwe zonen dat hebben.
  10. Aan het allerheiligste zult gij dat eten; Het zij binnen in het heilige, of buiten nevens het brandofferaltair, dat zelf een *heiligheid der heiligheden genoemd wordt*; Exod. 29:37. Zie wijders Lev. 6:16,26, en Lev. 7:6, en Lev. 8:31, en Lev. 14:13. Deze plaats wordt het heilige der heiligen, of het

allerheiligste, of zeer heilige genoemd in vergelijking van den gansen voorhof, waar de gemeente bijeenkwam. God heeft gewild dat de priesters dit alles hier zouden eten, om de heiligheid dezer offeranden te tonen, en de priesters *die niet voor Gods aangezicht als zijn gasten aten* van alle overdaad en onmatigheid af te houden. Wat nu in hun private huizen mocht gegeten worden en door wie, daarvan zie Num. 18:11,13,19. **al wat mannelijk is zal dat eten; het zal u een heiligheid zijn.**

11. Ook zal dit het uwe zijn: het heoffer hunner gave, met alle beweegofferden der kinderen Israels; Ik heb ze aan u gegeven, en aan uw zonen, en aan uw dochteren met u, tot een eeuwige inzetting; al wie in uw huis rein is, zal dat eten.

12. Al het beste van de olie, *Hebreeuws, al het vette der olie;* en zo in het volgende, en onder, Num. 18:29,30,32. Zie Gen. 45:18. en al het beste van de most, en van koren, hun eerstelingen, die zij den HEERE zullen geven, u heb Ik ze gegeven.

13. De eerste vruchten van alles, wat in hun land is, die zij den HEERE zullen brengen, zullen uwe zijn; al wie in uw huis rein is, zal dat eten.

14. Al het verbannene in Israel zal het uwe zijn.

15. Al wat de baarmoeder opent, van alle vlees, *Hebreeuws, alle opening der baarmoeder.* Zie Exod. 13:2,12,13,15, en Num. 3:12. dat zij den HEERE zullen brengen, onder de mensen, en onder de beesten, zal het uwe zijn; doch de eerstgeborenen der mensen zult gij ganselijk lossen; *Hebreeuws, zult gij lossende lossen;* dat is, ganselijk laten lossen, en alzo moet men in de volgende verzen door *lossen* verstaan: *laten lossen.* ook zult gij lossen der eerstgeborenen der onreine beesten.

16. Die nu onder dezelve gelost zullen worden, zult gij van een maand oud lossen, *Hebreeuws, van een zoon van een maand.* naar uw schatting, Die gij naar mijn bevel doen zult, gelijk blijkt in het volgende. voor het geld van vijf sikkelen, *Of, zilver van vijf sikkelen.* naar den sikkel des heiligdoms, Zie Gen. 20:16, en Gen. 23:15. die is twintig gera. Zie Lev. 27:25.

17. Maar het eerstgeborene van een koe, of het eerstgeborene van een schaap, of het eerstgeborene van een geit zult gij niet lossen, zij zijn heilig; *Hebreeuws, heiligheid;* dat is, een heilig ding. hun bloed zult gij sprengen op het altaar, en hun ver zult gij aansteken, tot een vuuroffer van liefelijken reuk den HEERE.

18. En hun vlees zal het uwe zijn; gelijk de beweegborst, Zie Lev. 7:34. en gelijk de rechterschouder, *Of, achterbout.* zal het uwe zijn.

19. Alle heofferden der heilige dingen, die de kinderen Israels den HEERE zullen offeren, heb Ik aan u gegeven, en aan uw zonen, en aan uw dochteren met u, tot een eeuwige inzetting; Met deze en de volgende woorden heeft God alle murmuring, tegenspraak en krakeel onder de Israëlieten willen voorkomen en bedwingen. het zal een eeuwig zoutverbond zijn, Dat is, gedurig en bestendig, gelijk de dingen die gezouten zijn, lang duren en voor vervuiling of verrotting bewaard zijn. Zie Lev. 2:13, en 2 Kron. 13:5. voor het aangezicht des HEEREN, voor u en voor uw zaad met u.

20. Ook zeide de HEERE tot Aaron: Gij zult in hun land niet erven, en gij zult geen deel in het midden van henlieden hebben; Ik ben uw deel en uw erfenis, in het midden van de kinderen Israels.

21. En zie, *Of, en aangaande de kinderen van Levi, zie Ik heb hun,* enz. aan de kinderen van Levi heb Ik alle tienden in Israel ter erfenis gegeven, voor hun dienst, dien zij bedienen, den dienst van de tent der samenkomst.
22. En de kinderen Israels zullen niet meer naderen tot de tent der samenkomst, om zonde te dragen *Dat is, om zich schuldig te maken en straf op zich te laden. Zie boven, Num. 18:1, en onder, Num. 18:32. en te sterven. Gelijk Korach en den zijnen gebeurd is. Zie boven, Num. 16.*
23. Maar de Levieten, *Hebreeuws, Levi.* die zullen bedienen den dienst van de tent der samenkomst, en die zullen hun ongerechtigheid dragen; *Dat is, zij zelf de straf dragen, wanneer zij misdoen in hun dienst. Zie boven, Num. 18:1.* het zal een eeuwige inzetting zijn voor uw geslachten; en in het midden van de kinderen Israels zullen zij geen erfenis erven.
24. Want de tienden der kinderen Israels, die zij den HEERE tot een heffer zullen offeren, heb Ik aan de Levieten tot een erfenis gegeven; daarom heb Ik tot hen gezegd: Zij zullen in het midden van de kinderen Israels geen erfenis erven.
25. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
26. Gij zult ook tot de Levieten spreken, en tot hen zeggen: Wanneer gij van de kinderen Israels de tienden zult ontvangen hebben, die Ik u voor uw erfenis van henlieden gegeven heb, zo zult gij daarvan een heffer des HEEREN offeren, de tienden van die tienden;
27. En het zal u gerekend worden tot uw heffer, als koren van den dorsvloer, *Dat is, het zal geacht worden en zo aangenaam zijn, alsof gij eigen land hadt en van deszelfs vrucht gelijk de andere stammen,* uw tienden opofferdet. en als de
- volheid van de perskuip. *Wijnpers en oliepers. Zie Joël. 2:24.*
28. Alzo zult gij ook een heffer des HEEREN offeren van al uw tienden, die gij van de kinderen Israels zult hebben ontvangen; en gij zult daarvan des HEEREN heffer geven aan den priester Aaron.
29. Van al uw gaven *Dat is, van alle tienden, die u gegeven worden.* zult gij alle heffer *Dat is, allerlei.* des HEEREN offeren; van al het beste van die, *Hebreeuws, vette;* gelijk boven, Num. 18:12, en in Num. 18:30. van zijn heiliging daarvan. *Dat is, door welk deel uw tienden geheiligd worden, also dat gij die met vrije conscientie nuttigen moogt. Zie onder, Num. 18:32. Anders, zijn heilig deel ervan.*
30. Gij zult dan tot hen zeggen: Als gij deszelfs beste daarvan offert, zo zal het den Levieten toegerekend worden als een inkomen des dorsvloers, *Zie boven, Num. 18:27.* en als een inkomen des perskuips.
31. En gij zult dat eten in alle plaatsen, gij en uw huis; want het is ulieden een loon voor uw dienst in de tent der samenkomst.
32. Zo zult gij daarover geen zonde dragen, *Zie boven, Num. 18:1,22.* als gij deszelfs beste daarvan offert; *Hebreeuws, vette;* gelijk boven, Num. 18:12. *Zie aldaar.* en gij zult de heilige dingen van de kinderen Israels niet ontheiligen, opdat gij niet sterft.

Numeri 19

1. Wijders sprak de HEERE tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
2. Dit is de inzetting van de wet, die de HEERE geboden heeft, zeggende: Spreek tot de kinderen Israels, dat zij tot u brengen een rode volkomen vaars, *Hebreeuws, nemen tot u;* dat is, nemen en brengen tot u. Zie van zulk een gebruik van sommige woorden Gen. 12:15. in

welke geen gebrek is, Vergelijk Hebr. 7:26; 1 Petr. 1:19, enz. op welke geen juk gekomen is. Hebreeuws, *opgekomen opgegaan, of, opgeklommen*; dat is, die nimmer juk gedragen, nimmer onder het juk gegaan heeft.

3. En gij zult die geven aan Eleazar, den priester; en hij zal haar uitbrengen tot buiten het leger, Zie de beduiding Hebr. 13:11,12. en men zal haar voor zijn aangezicht slachten.
4. En Eleazar, den priester, zal van haar bloed met zijn vinger nemen, en hij zal van haar bloed recht tegenover de tent der samenkomst zevenmaal sprengen.
5. Voorts zal men deze vaars voor zijn ogen verbranden; haar vel, en haar vlees, en haar bloed, met haar mest, zal men verbranden.
6. En de priester zal nemen cederhout, en hysop, en scharlaken, en werpen ze in het midden van den brand dezer vaars.
7. Dan zal de priester zijn klederen wassen, en zijn vlees met water baden, en daarna in het leger gaan; en de priester zal onrein zijn tot aan den avond.
8. Ook die haar verbrand heeft, zal zijn klederen met water wassen, en zijn vlees met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
9. En een rein man zal de as dezer vaars verzamelen, en buiten het leger in een reine plaats wegleggen; en het zal zijn ter bewaring *Dat is, zij namelijk deze as zal bewaard worden.* voor de vergadering van de kinderen Israels, tot het water der afzondering; Waarmede besprengd zouden worden degenen, die om enige ceremoniële onreinheid van den tabernakel des Heeren of van de bijeenkomsten der gemeente waren afgezonderd, tot een teken hunner reiniging. het is ontzondiging.

Hebreeuws, *zonde*; dat is, ontzondiging, of reiniging van zonden. Zie Num. 19:12,13,19,20. De zin is: dat water en de besprenging daarmede zal een teken zijn der reiniging van zonden, die alleen geschiedt door het bloed van den *Messias* en Zaligmaker, onzen HEERE *Jezus Christus*, mits gesprengd *dat is, toegeëigend* zijnde aan de zielen van alle ware kinderen Gods, waarvan deze ganse ceremonie een voorbeeld was. Zie Hebr. 9:12,13,14, en Hebr. 10:1,2,3,4,12,14; 1 Petr. 1:2; 1 Joh. 1:7, enz. Alzo wordt het woord *zonde* ook zeer dikwijls genomen voor *offerande voor de zonde, of zondoffer*. Zie en vergelijk boven, Num. 8:7 waar dit water genoemd wordt *water der zonde*, en onder, Num. 19:17 hebt gij *brand der zonde*. # 1Jo 1.7 Nu 8.7 19.17

10. En die de as dezer vaars verzameld heeft, zal zijn klederen wassen, en onrein zijn tot aan den avond. Dit zal den kinderen Israels, en den vreemdeling, die in het midden van henlieden als vreemdeling verkeert, tot een eeuwige inzetting zijn.
11. Wie een dode, enig dood lichaam van een mens, Hetzij van een Jood, of van een vreemdeling. Hebreeuws, *ziel*. Zie Lev. 19:28. aanroert, die zal zeven dagen onrein zijn.
12. Op den derden dag zal hij zich daarmede ontzondigen, Met het water der afzondering. zo zal hij op den zevenden dag rein zijn; maar indien hij zich op den derden dag niet ontzondigt, zo zal hij op den zevenden dag niet rein zijn.
13. Al wie een dode, het dode lichaam eens mensen, die gestorven zal zijn, aanroert, en zich niet ontzondigt zal hebben, die verontreinigt den tabernakel Wanneer hij, nog onrein zijnde, evenwel niet schroomt tegen Gods uitgedrukt bevel in den voorhof van zijn heilige woning te verschijnen. des HEEREN; daarom zal die ziel *Dat is,*

mens, persoon. uitgeroeid worden uit Israel; omdat het water der afzondering op hem niet gesprengd is, zal hij onrein zijn; zijn onreinigheid is nog in hem. *Of, zal voortaan in hem zijn, of, blijft in hem.*

14. Dit is de wet, wanneer een mens zal gestorven zijn in een tent: *Dat is, in het leger, in zijn woning.* al wie in die tent ingaat, en al wie in die tent is, zal zeven dagen onrein zijn.

15. Ook alle open gereedschap, waarop geen deksel *Hebreeuws, gewrongen doek, of stuk laken, of snoer,* waarmede men iets bindt. gebonden is, *Hebreeuws, aangevoegd, samengevoegd, gekoppeld.* De zin is, dat nergens mede toegedekt, bestopt of bewonden is. dat is onrein.

16. En al wie in het open veld een, die met het zwaard verslagen is, of een dode, of het gebeente eens mensen, *Die gestorven is.* of een graf zal aangerod hebben, zal zeven dagen onrein zijn.

17. Voor een onreine *Hier beveelt nu God de wijze aan van het water der afzondering te bereiden en te gebruiken.* nu zullen zij nemen van het stof des brands *Dat is, van de bewaarde as der verbrande rode vaars. Zie boven, Num. 19:9.* der ontzondiging, *Hebreeuws, der zonde;* dat is, dienende tot ontzondiging of reiniging van zonde. *Zie boven, Num. 19:9.* en daarop levend water doen *Dat is, springende, lopende of vlietende, genomen uit een fontein of rivier. Zie Gen. 26:19; Lev. 14:5.* in een vat.

18. En een rein man zal hysop nemen, en in dat water dopen, en sprengen het aan die tent, en op al het gereedschap, en aan de zielen, die daar geweest zijn; insgelijks aan dengene, die een gebeente, of een verslagene, of een dode, of een graf aangerod heeft.

19. En de reine zal den onreine op den derden dag, en op den zevenden dag besprengen; en op den zevenden dag zal hij hem ontzondigen; en hij zal zijn klederen wassen, en *zich* met water baden, en op den avond rein zijn.

20. Wie daarentegen onrein zal zijn, en zich niet zal ontzondigen, die ziel zal uit het midden der gemeente *Dat is, die persoon, of, mens.* uitgeroeid worden; want hij heeft het heiligdom des HEEREN verontreinigd, *Zie boven, Num. 19:13.* het water der afzondering is op hem niet gesprengd, hij is onrein.

21. Dit zal hunlieden zijn tot een eeuwige inzetting. En die het water der afzondering sprengt, zal zijn klederen wassen; ook wie het water der afzondering aanroert, die zal onrein zijn tot aan den avond.

22. Ja, al wat die onreine aangerod zal hebben, zal onrein zijn; en de ziel, die *dat* aangerod zal hebben, zal onrein zijn tot aan den avond.

Numeri 20

1. Als de kinderen Israels, de ganse vergadering, in de woestijn Zin gekomen waren, in de eerste maand, *Te weten, van het veertigste jaar na den uitgang uit Egypte, onder, Num. 33:38.* zo bleef het volk te Kades. *Dit Kades was gelegen aan de landpalen der Edomieten, Num. 20:16, onderscheiden van Kades-Barnea, #Deut.1:19.* En Mirjam stierf aldaar, *De zuster van Mozes en Aäron, een profetes. Zie Exod. 15:20.* In dit veertigste jaar na den uitgang der Israëlieten is ook Aäron, *onder, Num. 33:38, en Mozes, Deut. 34:5, gestorven.* en zij werd aldaar begraven.

2. En er was geen water voor de vergadering; toen vergaderden zij zich tegen Mozes en tegen Aaron.

3. En het volk twistte met Mozes, en zij spraken, zeggende: Och, Dit woord *och*, drukt uit de smart huns harten, hun uitpersende dezen wens. of wij den geest gegeven hadden, toen onze broeders voor het aangezicht des HEEREN den geest gaven!
4. Waarom toch hebt gijlieden de gemeente des HEEREN in deze woestijn gebracht, dat wij daar sterven zouden, wij en onze beesten?
5. En waarom hebt gijlieden ons doen optrekken uit Egypte, om ons te brengen in deze kwade plaats? Zie Jer. 2:6. Het is geen plaats van zaad, noch van vijgen, noch van wijnstokken, noch van granaatappelen; ook is er geen water om te drinken.
6. Toen gingen Mozes en Aaron van het aangezicht der gemeente Te weten, vrezende voor het geweld en den overlast des volks. tot de deur van de tent der samenkomst, en zij vielen op hun aangezichten; Te weten, Mozes en Aäron, God den HEERE aanroepende, gelijk Exod. 17:4. en de heerlijkheid des HEEREN verscheen hun. Verschijnende in de wolkkolom.
7. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
8. Neem dien staf, Te weten, den staf van Aäron, die voor de ark des verbonds bewaard werd. Zie boven, Num. 17:10. Sommigen verstaan den staf van Mozes, met welken hij de wonderwerken gedaan had. en verzamel de vergadering, gij en Aaron, uw broeder, en spreekt gijlieden tot den steenrots voor hun ogen, zo zal zij hun water geven; also zult gij hun water voortbrengen uit den steenrots, en gij zult de vergadering en haar beesten drenken.
9. Toen nam Mozes den staf van voor het aangezicht des HEEREN, Dat is, uit

den tabernakel. gelijk als Hij hem geboden had.

10. En Mozes en Aaron vergaderden de gemeente voor de steenrots, en hij zeide Te weten, Mozes. tot hen: Het was Mozes niet bevolen het volk aan te spreken, maar dat hij de steenrots aanspreken zou, Num. 20:8. Hoort toch, gij wederspanningen, zullen wij Hieraan hadden zij niet behoren te twifelen, want God had het hun beloofd, Num. 20:8. water voor ulieden uit deze steenrots hervoorbrengen?
11. Toen hief Mozes zijn hand op, en hij sloeg de steenrots Van de geestelijke betekenis dezer steenrots, zie 1 Cor. 10:4. tweemaal met zijn staf; Dit was ook een teken van Mozes haastigen toorn. en er kwam veel waters uit, zodat de vergadering dronk, en haar beesten.
12. Derhalve zeide de HEERE tot Mozes en tot Aaron: Omdat gijlieden Mij niet geloofd hebt, Dat is, omdat gij mijn woorden niet geloofd hebt, doende wat Ik u bevolen had, twijfelende of Ik machtig genoeg was uit te voeren wat Ik ulieden te doen bevolen had. dat gij Mij heiligdet Mits op mijn woord den steen vrijmoediglijk bevelende dat hij water voortbrengen zou; het volk also een goed exempel gevende, om mijn woorden te geloven. voor de ogen der kinderen van Israel, daarom zult gijlieden Gelijk God hier bedreigt, also is het geschied; want Aäron is gestorven op den berg *Hor*, onder, Num. 20:28, en Mozes op en berg *Nebo*, Deut. 34. deze gemeente niet inbrengen in het land, hetwelk Ik hun gegeven heb.
13. Dit zijn de wateren van Meriba, Dat is, *twistwateren*. daar de kinderen Israels met den HEERE om getwist hebben; Met Mozes, den dienaar des HEEREN, Num. 20:3. Zie Exod. 16:8. en Hij werd aan hen geheiligd. Te weten, aan Mozes en Aäron, want straffende hun ongehoorzaamheid, heeft Hij zichzelf geheiligd. Zie Lev. 10:3, en Lev. 22:32.

Anderen passen dit op de Israëlieten, aan welke God zijn heilig woord heeft waar gemaakt, toen Hij hun water uit de steenrots gegeven heeft.

14. Daarna zond Mozes boden uit Kades tot den koning van Edom, Edom, of Ezau, en Jakob, of Israël, zijn gebroeders geweest; die hier tot elkander spreken, zijn derzelver nakomelingen geweest. *welke zeiden:* Alzo zegt uw broeder Israel: Gij weet al de moeite, die ons ontmoet is; *Hebreeuws, die ons gevonden heeft.*

15. Dat onze vaders naar Egypte afgetogen zijn, en wij in Egypte vele dagen gewoond hebben; *Dat is, lange tijd.* en dat de Egyptenaars aan ons en onze vadersen kwaad gedaan hebben.

16. Toen riepen wij tot den HEERE, en Hij hoorde onze stem, en Hij zond een Engel, en Hij leidde ons uit Egypte; en ziet, wij zijn te Kades, en stad aan het uiterste uwer landpale.

17. Laat ons toch door uw land trekken; *Dit was hun toen de naaste weg naar het land Kanaän.* wij zullen niet trekken door den akker, noch door de wijngaarden, noch zullen het water der putten drinken; wij zullen den koninklijken weg gaan, *Hebreeuws, des konings weg. Anders, de landstraat, of, den herenweg.* wij zullen niet afwijken ter rechterhand noch ter linkerhand, totdat wij door uw landpalen zullen getrokken zijn.

18. Doch Edom zeide tot hem: *Te weten, tot Mozes, of tot Israël.* Gij zult door mij niet trekken, *Dat is, door mijn land, gelijk er Num. 20:17 staat. Zie dergelijke manier van spreken, Deut. 2:30; Rom. 15:28.* opdat ik niet misschien met het zwaard uitga *Dat is, gewapender hand.* u tegemoet!

19. Toen zeiden de kinderen Israels tot hem: Wij zullen door den

gebaanden weg optrekken, en indien wij van uw water drinken, ik en mijn vee, zo zal ik deszelfs prijs daarvoor geven; *Dit heeft God te doen bevolen, Deut. 2:6,7.* ik zal alleenlijk, zonder iets anders, te voet doortrekken.

20. Doch hij zeide: Gij zult niet doortrekken! En Edom is hem tegemoet uitgetrokken, met een zwaar volk, en met een sterke hand.

21. Alzo weigerde Edom Israel toe te laten door zijn landpale te trekken; daarom week Israel van hem af.

22. Toen reisden zij van Kades; en de kinderen Israels kwamen, de ganse vergadering, aan den berg Hor.

23. De HEERE nu sprak tot Mozes, en tot Aaron, aan den berg Hor, aan de pale van het land van Edom, zeggende:

24. Aaron zal tot zijn volken verzameld worden; want hij zal niet komen in het land, hetwelk Ik aan de kinderen Israels gegeven heb, omdat gijlieden Mijn mond wederspanning geweest zijt *Dat is, mijn bevel.* bij de wateren van Meriba.

25. Neem Aaron, en Eleazar, zijn zoon, en doe hen opklimmen tot den berg Hor.

26. En trek Aaron zijn klederen uit, *Te weten, zijn priesterlijke klederen, van welke zie Exod. 28:2.* en trek ze Eleazar, zijn zoon, aan; want Aaron zal verzameld worden, *Te weten, tot zijne volken, gelijk Num. 20:24.* en daar sterven.

27. Mozes nu deed, gelijk als de HEERE geboden had; want zij klommen op tot den berg Hor, *Te weten, Mozes, Aäron en Eleazar.* voor de ogen der ganse vergadering.

28. En Mozes trok Aaron zijn klederen uit, en hij trok ze zijn zoon Eleazar aan; en Aaron stierf aldaar, op de

hoogte diens bergs. Toen kwam Mozes en Eleazar van dien berg af.

29. Toen de ganse vergadering zag, Dat is, vernam; te weten, uit den mond van Mozes en Eleazar, en ziende dat hij niet wederkwam. Zie dergelijke manier van spreken Gen. 42:1, vergelijk met Hand. 7:12. dat Aaron overleden was, zo beweenden zij Aaron dertig dagen, Zolang beweenden zij Mozes ook; Deut. 34:8. het ganse huis van Israel.

Numeri 21

1. Als de Kanaaniet, de koning van Harad, *Harad* schijnt te wezen de stad, waar deze koning zijn zetel had. Zie Joz. 12:14. Anderen menen dat Harad geweest is de naam diens konings. wonende tegen het zuiden, Te weten, van het land Kanaän, waarheen de verspieders getrokken waren, Num. 13:17. Zie ook Num. 33:40. hoorde, dat Israel door den weg der verspieders kwam, zo streed hij tegen Israel, en hij voerde enige gevangenen uit denzelven gevankelijk weg.

2. Toen beloofde Israel den HEERE een gelofte, en zeide: Indien Gij dit volk geheel in mijn hand geeft, zo zal ik hun steden verbannen. Dat is, ik zal hen voor mij, of tot ons voordeel niet houden, maar ik zal hen u heiligen, of u ter ere verdelgen. Zie Jos. 6:17,19,21,24, en Lev. 27:28,29.

3. De HEERE dan verhoorde de stem van Israel, en gaf de Kanaanieten over; en hij verbande hen en hun steden; Dit is niet volkomenlijk geschied ten tijde van Mozes, maar door Jozua. Zie Joz. 12:14, en Richt. 1:16,17. en hij noemde den naam dier plaats Te weten, Israël, dat is, de Israëlieten. Horma. Dat is, verbanning.

4. Toen reisden zij van den berg Hor, op den weg der Schelfzee, Zie Exod. 13:18. dat zij om het land der Edomieten heentogen; doch de ziel

des volks werd verdrietig *Hebreeuws, werd verkort.* Zie Richt. 10:16. op dezen weg. Of, *vanwege dezen weg.*

5. En het volk sprak tegen God en tegen Mozes: Waarom hebt gijlieden ons doen optrekken uit Egypte, opdat wij sterven zouden in de woestijn? Want hier is geen brood, ook geen water, en onze ziel walgt over dit zeer lichte brood. Aldus noemt dit volk het hemelse brood.

6. Toen zond de HEERE vurige slangen onder het volk, *Hebreeuws, brandende.* Alzo genoemd omdat zij den mensen, die zij beten, dodelijken brand en volgens dien groten dorst aanbrachten. die beten het volk; en er stierf veel volks van Israel.

7. Daarom kwam het volk tot Mozes, en zij zeiden: Wij hebben gezondigd, omdat wij tegen den HEERE en tegen u gesproken hebben; bid den HEERE, dat Hij deze slangen van ons wegneme. Toen bad Mozes voor het volk.

8. En de HEERE zeide tot Mozes: Maak u een vurige slang, Num. 21:9 wordt zij genoemd *een koperen slang.* De zin dezer woorden is: maak een koperen slang, die de vurige gelijk zij. en stel ze op een stang; Of, *staak, spar.* Anders, *tot een teken, of op een banier.* en het zal geschieden, dat al wie gebeten is, als hij haar aanziet, zo zal hij leven. Dat is, hij zal genezen worden en het leven behouden.

9. En Mozes maakte een koperen slang, en stelde ze op een stang; en het geschiedde, als een slang iemand beet, zo zag hij de koperen slang aan, en hij bleef levend.

10. Toen verreiden de kinderen Israels, en zij legerden zich te Oboth.

11. Daarna reisden zij van Oboth, en legerden zich aan de heuvelen van Abarim in de woestijn, die tegenover Moab is, tegen den opgang der zon.

12. Van daar reisden zij, en legerden zich bij de beek Zered.
13. Van daar reisden zij, en legerden zich aan deze zijde van de Arnon, *Anders, aan het veer van Arnon.* welke in de woestijn is, uitgaande uit de landpalen der Amoriëten; want de Arnon is de landpale van Moab, tussen Moab en tussen de Amoriëten.
14. (Daarom wordt gezegd *Anders, zal gezegd worden;* te weten in toekomstige eeuwen. in het boek *Dit boek, geschrift of verhaal* is niet meer voorhanden, nochtans zonder kwetsing of vermindering der kanonieke boeken. van de oorlogen des HEEREN: Dat is, der oorlogen, die door de beschikking en kracht van God geschied zijn. Tegen Hierdoor kan men verstaan: *waren de oorlogen des Heeren, of, strijdende,* of iets dergelijks. De volgende woorden, alsook Num. 21:15 zijn zwaar te verstaan en worden onderscheidenlijk uitgelegd; wij stellen die hier, gelijk zij door de voornaamsten onder de geleerden vertaald worden. *Waheb,* Men meent dat dit de naam des konings van Moab is, wien Sihon zou overwonnen hebben; Num. 21:26. in een wervelwind, *Hebreeuws, Besupha.* Enigen nemen dit woord voor den naam ener plaats, anders genoemd *Suf;* Deut. 1:1. *Anders, de Rode zee.* en tegen de beken Arnon,
15. En den afloop der beken, die zich naar de gelegenheid *Of, situatie.* van Ar wendt, *Ar* is de naam ener stad in het land der Moabiëten; Num. 21:28. en leent aan de landpale van Moab.)
16. En van daar *reisden zij* naar Beer. Dit is de put, van welken de HEERE tot Mozes zeide: Verzamel het volk, zo zal Ik hun water geven.
17. (Toen zong Israel dit lied: Met dit lied zingen en roemen zij de weldaad Gods, hun bewezen door het geven van dien bornput. Spring op, gij put, zingt daarvan bij beurte! *Of, zingt het bij*
- beurte.* Zie Exod. 15:21, en 1 Sam. 18:7; Ps. 147:7.
18. Gij put, dien de vorsten gegraven hebben, dien de edelen des volks gedolven hebben, door den wetgever, Dat is, door het beleid des welgevers, te weten, Mozes; alsoo ook Deut. 33:21; of versta, God zelf door den wetgever, gelijk Jes. 33:22. met hun staven.) En van de woestijn *reisden zij* naar Mattana;
19. En van Mattana tot Nahaliel; en van Nahaliel tot Bamoth;
20. En van Bamoth tot het dal, dat in het veld van Moab is, Dat is, in het land. aan de hoogte van Pisga, en dat tegen de wildernis ziet. *Anders, Jesimoth.*
21. Toen zond Israel boden tot Sihon, den koning der Amoriëten, zeggende:
22. Laat mij door uw land trekken. Wij zullen niet afwijken in de akkers, noch in de wijngaarden; wij zullen het water der putten niet drinken; wij zullen op den koninklijken weg gaan, totdat wij uw landpale doorgetogen zijn.
23. Doch Sihon liet Israel niet toe, door zijn landpale te trekken; maar Sihon vergaderde al zijn volk, en hij ging uit, Israel tegemoet, naar de woestijn, en hij kwam te Jahza, De naam ener stad, van welke ook gesproken wordt Deut. 2:32; Richt. 11:20; Jer. 48:21,34. en streed tegen Israel;
24. Maar Israel sloeg hem met de scherpte des zwaards, *Hebreeuws, mond.* en nam zijn land in erfelijke bezitting, van de Arnon Dit zijn de namen van rivieren. af tot de Jabbok toe, Dit zijn de namen van rivieren. tot aan de kinderen Ammons; want de landpale der kinderen Ammons was vast. Dit is de reden, waarom Sihon de

- landpalen niet heeft kunnen innemen, gelijk hij het land der Moabieten had ingenomen.
25. Alzo nam Israel al deze steden in; en Israel woonde in al de steden der Amorieten, te Hesbon, en in al haar onderhorige plaatsen. Hebreeuws, *dochters*; dat is, kleine steden, dorpen en vlekken, die onder Hesbon behoorden, als onder haar moederstad of hoofdstad. Mozes noemt ze onbemuurde steden, Deut. 3:5.
26. Want Hesbon was de stad van Sihon, den koning der Amorieten; en hij had gestreden tegen den vorigen koning der Moabieten, Te weten, met dien koning, die het naast vóór Balak koning geweest was. en hij had al zijn land uit zijn hand genomen, tot aan de Arnon.
27. Daarom zeggen zij, die spreekwoorden gebruiken: Komt tot Hesbon; men bouwe en bevestig de stad van Sihon! Te weten, groter en sterker dan het tevoren geweest is.
28. Want er is een vuur uitgegaan uit Hesbon; Dat is, Sihon, nadat hij Hesbon ingenomen had, is vandaar als een vuur voortgevlogen naar de Moabieten toe. een vlam uit de stad van Sihon; zij heeft verteerd Ar der Moabieten, Dit was de hoofdstad van het land der Moabieten, waarvan het gehele land den naam gekregen heeft. *en* de heren der hoogten van de Arnon. Versta, de priesters en vorsten, die de stad door hun afgod niet hebben kunnen bevrijden. Zie Jer. 48:7. Anders, *de burgers van Bamoth, te Arnon*.
29. Wee u, Moab! Gij, volk Kamos zijt verloren! Dat is, gij volk, dat den *Chamos* eert en dient. Aldus werd genoemd de afgod der Moabieten, 1 Kon. 11:33. Hij heeft Te weten, Chamos. *zijn zonen*, Te weten, van Moab; dat is, de Moabieten. *die ontlieden*, Dat is, *Chamos* heeft hen gevankelijk laten wegvoeren, zonder dat hij hen heeft kunnen beschermen. en zijn dochters in de gevangenis geleverd aan Sihon, den koning der Amorieten.
30. En wij hebben hen nedergeveld! Of, *geschoten*; te weten, met pijlen. Anders, *hun lamp is vergaan*; dat is, hun heerlijkheid. Hesbon is verloren tot Dibon toe; Een van de hoge plaatsen of steden in het land Moab; Jes. 14:2; Jer. 48:18,22. en wij hebben hen verwoest tot Nofat toe, welke tot Medeba toe *reikt*. Een stad in het land Moab; Jes. 15:2.
31. Alzo woonde Israel in het land van den Amoriet.
32. Daarna zond Mozes om Jaezer te verspieden; De naam ener stad, die eertijds den Moabieten had toebehoord, van welke gesproken wordt Num. 32:1,3,35, en Jer. 48:32. en zij namen haar onderhorige plaatsen in; Zie boven, Num. 21:25. en hij dreef de Amorieten, die er waren, uit de bezitting.
33. Toen wendden zij zich en trokken op den weg van Basan; Dit was een goed, vet weiland, van hetwelk gesproken wordt Deut. 32:14; Ps. 22:13; Jer. 50:19; Amos 4:1; Micha 7:14. en Og, Deze *Og* is ook een koning der Amorieten geweest, een reus. Zie van hem Deut. 3:1,11. de koning van Basan, ging uit hen tegemoet, hij en al zijn volk, tot den strijd, en Edrei. Een stad in het koninkrijk van Og gelegen; Deut. 3:10.
34. De HEERE nu zeide tot Mozes: Vrees hem niet; want Ik heb hem in uw hand gegeven, en al zijn volk, ook zijn land; en gij zult hem doen, gelijk als gij Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon woonde, gedaan hebt.
35. En zij sloegen hem, en zijn zonen, en al zijn volk, alzo dat hem niemand overbleef; Hebreeuws, *geen overige overbleef*. en zij namen zijn land in erfelijke bezitting. Te weten, het land van den koning Og.

Numeri 22

1. Daarna reisden de kinderen van Israel, en legerden zich in de vlakken velden van Moab, aan deze zijde van de Jordaan van Jericho. *Der Jordaan van Jericho*; dat is, die nabij Jericho passeert of, die een veer bij Jericho had.
2. Toen Balak, Deze Balak was in dezen tijd koning der Moabieten, Num. 22:4. Zie van hem breder Richt. 11:25, en Micha 6:5. de zoon van Zippor, zag al wat Israel aan de Amorieten gedaan had;
3. Zo vreesde Moab zeer Hier wordt vervuld wat Exod. 15:15 voorzegt is. voor het aangezicht dezes volks, want het was veel; en Moab was beangstigd Of, *werd verdrietig*, gelijk Exod. 1:12. voor het aangezicht van de kinderen Israels.
4. Derhalve zeide Moab tot de oudsten der Midianieten: Zij worden *vorsten* genaamd Num. 22:8. Nu zal deze gemeente oplikken Dat is, opeten en verteren. al wat rondom ons is, Hebreeuws, *al onze rondommen*, of, *onze rondommigheden*. gelijk de os de groente des velds oplikt. Te dier tijd nu was Balak, de zoon van Zippor, koning der Moabieten.
5. Die zond boden aan Bileam, Hij wordt Joz. 13:22 genoemd *een voorzegger*. Zie onder, Num. 24:1. De apostel *Petrus* noemt hem *een profeet*, 2 Petr. 2:16. den zoon van Beor, te Pethor, Een stad in Mesopotamië, onder, Num. 23:7; Deut. 23:4. hetwelk aan de rivier is, Te weten, *de Eufraat*. in het land der kinderen zijns volks, Dat is, in zijn, te weten Bileams vaderland, hetwelk was Mesopotamië, gelijk blijkt onder, Num. 23:7. om hem te roepen, zeggende: Zie, er is een volk uit Egypte getogen; zie, het heeft het gezicht des lands bedekt, Hebreeuws, *oog*. Zie Exod. 10:5,15; also Num. 22:11. en het blijft liggen recht tegenover mij.
6. En nu, kom toch, vervloek mij dit volk, want het is machtiger dan ik; misschien zal ik het kunnen slaan, of het uit het land verdrijven; want ik weet, dat, wien gij zegent, die zal gezegend zijn, en wien gij vervloekt, die zal vervloekt zijn.
7. Toen gingen de oudsten der Moabieten, en de oudsten der Midianieten, en hadden het *loon der* waarzeggingen in hun hand; also kwamen zij tot Bileam, en spraken tot hem de woorden van Balak.
8. Hij dan zeide tot hen: Vernacht hier dezen nacht, zo zal ik ulieden een antwoord wederbrengen, gelijk als de HEERE tot mij zal gesproken hebben. Toen bleven de vorsten der Moabieten bij Bileam.
9. En God kwam tot Bileam Te weten, in den nacht. en zeide: Wie zijn die mannen, die bij u zijn?
10. Toen zeide Bileam tot God: Balak, de zoon van Zippor, de koning der Moabieten, heeft hen tot mij gezonden, *zeggende*:
11. Zie, er is een volk uit Egypte getogen, en het heeft het gezicht des lands bedekt; kom nu, vervloek het mij; misschien zal ik tegen hetzelfde kunnen strijden, of het uitdrijven.
12. Toen zeide God tot Bileam: Gij zult met hen niet trekken; gij zult dat volk niet vloeken, want het is gezegend.
13. Toen stond Bileam des morgens op, en zeide tot de vorsten van Balak: Gaat naar uw land; want de HEERE weigert mij toe te laten met ulieden te gaan.
14. Zo stonden dan de vorsten der Moabieten op, en kwamen tot Balak, en zij zeiden: Bileam heeft geweigerd met ons te gaan. Gelijk

Bileam den Moabietischen vorsten minder zeide dan God tot hem gesproken had, alzo boodschappen zij hunnen heer Balak minder dan Bileam hun gezegd had.

15. Doch Balak voer nog voort vorsten te zenden, meer en eerlijker, dan die waren; Te weten, dan de eerstgezondenen.
16. Die tot Bileam kwamen, en hem zeiden: Alzo zegt Balak, de zoon van Zippor: Laat u toch niet beletten tot mij te komen!
17. Want ik zal u zeer hoog vereren, *Hebreeuws, erende zal ik u eren.* en al wat gij tot mij zeggen zult, dat zal ik doen; zo kom toch, vervloek mij dit volk!
18. Toen antwoordde Bileam, en zeide tot de dienaren van Balak: Wanneer Balak mij zijn huis vol zilver en goud gave, *Hebreeuws, de volheid van zijn huis.* zo vermocht ik niet het bevel *Hebreeuws, den mond.* des HEEREN mijns Gods te overtreden, Hieruit blijkt dat Bileam enigermate den waren God gekend heeft ten aanzien van deze handeling, doch niet geheel noch oprechtelijk. om te doen klein of groot.
19. En nu, blijft gijlieden toch ook hier dezen nacht, *Ook;* te weten, gelijk de vorige gezanten hebben gedaan. opdat ik wete, Bileam geliet zich, dat hij niet anders in deze zaak doen zou, dan wat God behagen zou, daar hij toch wel wist dat God hem reeds verboden had de Israëlieten te vloeken. wat de HEERE tot mij verder spreken zal.
20. God nu kwam tot Bileam des nachts, en zeide tot hem: Dewijl die mannen gekomen zijn, om u te roepen, sta op, ga met hen; God de HEERE laat Bileam eindelijk toe, dat hij met de gezanten van Balak gaan zal; niet dat het hem aangenaam was, gelijk blijkt Num. 22:22, maar om de boosheid van Bileam des te meer te ontdekken en zijn heerlijkheid er in te openbaren, dat Hij Bileam gedwongen heeft het volk te zeggen, hetwelk deze

voorgenomen had te vloeken. en nochtans zult gij dat doen, hetwelk Ik tot u spreken zal.

21. Toen stond Bileam des morgens op, en zadelde zijn ezelin, en hij trok heen met de vorsten van Moab.
22. Doch de toorn des HEEREN werd ontstoken, omdat hij heentooog; Te weten, met zulk een voornemen, om het volk Gods te vloeken. Anders, *als.* en de Engel des HEEREN stelde Zich in den weg, hem tot een tegenpartij; *Hebreeuws, Satan.* hij nu reed op zijn ezelin, en twee zijner jongeren waren bij hem.
23. De ezelin nu zag den Engel des HEEREN staande in den weg, met Zijn uitgetrokken zwaard in Zijn hand; Dat was een teken des toorns en der wraak, gelijk Joz. 5:13, en 1 Kron. 21:16. daarom week de ezelin uit den weg, en ging in het veld. Toen sloeg Bileam de ezelin, *Te weten, met zijn stok,* Num. 22:27. om dezelve naar den weg te doen wenden.
24. Maar de Engel des HEEREN stond in een pad der wijngaarden, zijnde een muur aan deze, en een muur aan gene zijde.
25. Toen de ezelin den Engel des HEEREN zag, zo klemde hij zichzelf aan den wand, en klemde Bileams voet aan den wand; daarom voer hij voort haar te slaan.
26. Toen ging de Engel des HEEREN noch verder, en Hij stond in een enge plaats, waar geen weg was om te wijken ter rechterhand noch ter linkerhand.
27. Als de ezelin den Engel des HEEREN zag, zo legde zij zich neder onder Bileam; en de toorn van Bileam ontstak, en hij sloeg de ezelin met een stok.
28. De HEERE nu opende den mond der ezelin, die tot Bileam zeide: Wat

- heb ik u gedaan, dat gij mij nu driemaal geslagen hebt?
29. Toen zeide Bileam tot de ezelin: Omdat gij mij bespot hebt; och, of ik een zwaard in mijn hand had! want ik zoude u nu doden.
30. De ezelin nu zeide tot Bileam: Ben ik niet uw ezelin, op welke gij gereden hebt van toen af, dat gij *mijn heer* geweest zijt, tot op dezen dag? Ben ik ooit gewend geweest *Hebreeuws, heb ik, de wijze hebbende, de wijze gehad?* u also te doen? Hij dan zeide: Neen!
31. Toen ontdekte de HEERE de ogen van Bileam, zodat hij den Engel des HEEREN zag, staande in den weg, en Zijn uitgetrokken zwaard in Zijn hand; daarom neigde hij het hoofd en boog zich op zijn aangezicht.
32. Toen zeide de Engel des HEEREN tot hem: Waarom hebt gij uw ezelin nu driemaal geslagen? Zie, Ik ben uitgegaan *u* tot een tegenpartij, dewijl *Dat is, want gij gaat den weg niet in, dien ik wil dat gij zult ingaan. deze weg Te weten, dien gij voor hebt. van Mij afwijkt. Hebreeuws, tegenover mij; dat is, onder mijn ogen, in mijn tegenwoordigheid.*
33. Maar de ezelin heeft Mij gezien, en zij is nu driemaal voor Mijn aangezicht geweken; indien zij voor Mijn aangezicht niet geweken ware, zekerlijk Ik zoude u nu ook gedood, en haar bij het leven behouden hebben.
34. Toen zeide Bileam tot den Engel des HEEREN: Ik heb gezondigd, want ik heb niet geweten, dat Gij mij tegemoet op dezen weg stondt en nu, is het kwaad in Uw ogen, *Dat is, behaagt het u niet. ik zal wederkeren. Hebreeuws, ik zal mij wederkeren.*
35. De Engel des HEEREN nu zeide tot Bileam: Ga heen met deze mannen; maar alleenlijk dat woord, wat Ik tot u spreken zal, dat zult gij spreken. Alzo toog Bileam met de vorsten van Balak.
36. Als Balak hoorde, dat Bileam kwam, zo ging hij uit, hem tegemoet, tot de stad der Moabieten, welke aan de landpale van de Arnon *ligt*, die aan het uiterste der landpale is.
37. En Balak zeide tot Bileam: Heb ik niet ernstiglijk tot u gezonden, *Hebreeuws, zendende gezonden.* om u te roepen? Waarom zijt gij niet tot mij gekomen? Kan ik u niet te recht vereren?
38. Toen zeide Bileam tot Balak: Zie, ik ben tot u gekomen; zal ik nu enigzins iets kunnen spreken? *Te weten, wat ik wil, en God niet wil. Het woord, hetwelk God in mijn mond leggen zal, dat zal ik spreken.*
39. En Bileam ging met Balak; en zij kwamen te Kirjath-Huzzoth.
40. Toen slachtte Balak runderen en schapen; *Te weten, tot ene offerande; en de overgebleven stukken aten zij in een maaltijd. Zie onder, Num. 25:2.* en hij zond aan Bileam, en aan de vorsten, die bij hem waren.
41. En het geschiedde des morgens, *Te weten, des anderen daags, na het feest der offerande.* dat Balak Bileam nam, en voerde hem op de hoogten van Baal, dat hij van daar zag het uiterste des volks. *Te weten, des volks Israëls.*

Numeri 23

1. Toen zeide Bileam tot Balak: Bouw mij hier zeven altaren, en bereid mij hier zeven varren en zeven rammen.
2. Balak nu deed, gelijk als Bileam gesproken had; en Balak en Bileam offerden een var en een ram, op elk altaar.
3. Toen zeide Bileam tot Balak: Blijf staan bij uw brandoffer, en ik zal

- heengaan; Te weten, om God te vragen, maar dit deed hij door onbehoorlijke wijze van doen, gelijk blijkt Num. 24:1. misschien zal de HEERE mij tegemoet komen; Hebreeuws, *mij tegemoet ontmoeten*. en hetgeen Hij wijzen zal, dat zal ik u bekend maken. Toen ging hij op de hoogte. Anders, *alleen*.
4. Als God Bileam ontmoet was, zo zeide hij tot Hem: Zeven altaren heb ik toegericht, en heb een var en een ram op elk altaar geofferd.
  5. Toen legde de HEERE het woord in den mond van Bileam, en zeide: Keer weder tot Balak, en spreek aldus.
  6. Als hij nu tot hem wederkeerde, ziet, zo stond hij bij zijn brandoffer, hij en al de vorsten der Moabieten.
  7. Toen hief hij zijn spreuk op, Door het woord *opheffen* wordt hier te kennen gegeven, dat Bileam zijn stem verheven en overluid gesproken heeft. en zeide: Uit Syrie heeft mij Balak, Te weten, *Mesopotamië*, hetwelk in Syrië gelegen is, Deut. 23:4. Hebreeuws, *Aram*. de koning der Moabieten, laten halen, van het gebergte tegen het oosten, *zeggende*: Kom, vervloek mij Jakob, en kom, scheld Israel!
  8. Wat zal ik vloeken, dien God niet vloekt; en wat zal ik schelden, waar de HEERE niet scheldt?
  9. Want van de hoogte der steenrotsen zie ik hem, en van de heuvelen aanschouw ik hem; ziet, dat volk zal alleen wonen, Te weten, van andere natiën afgezonderd, zo in kerkelijke als politieke zaken. Vergelijk Micha 7:14, met de aantekeningen. en het zal onder de heidenen niet gerekend worden.
  10. Wie zal het stof van Jakob tellen, en het getal, *ja*, het vierde deel van Israel? Mijn ziel sterve den dood Dat is, laat mij sterven den dood der gerechtigten, maar Bileam is onder de vijanden Gods omgekomen; onder, Num. 31:8; Joz. 13:22. Zie ook 2 Cor. 11:15. der oprechten, Of, *dergenen die recht zijn*. en mijn uiterste zij gelijk het zijne! Te weten, van Israëel.
  11. Toen zeide Balak tot Bileam: Wat hebt gij mij gedaan? Ik heb u genomen, om mijn vijanden te vloeken; maar zie, gij hebt hen doorgaans gezegend! Hebreeuws, *gij hebt hen gezegend zegenende*.
  12. Hij nu antwoordde en zeide: Zal ik dat niet waarnemen te spreken, wat de HEERE in mijn mond gelegd heeft?
  13. Toen zeide Balak tot hem: Kom toch met mij aan een andere plaats, van waar gij hem zult zien; gij zult niet dan zijn einde zien, maar hem niet ganselijk zien; en vervloek hem mij van daar!
  14. Alzo nam hij hem mede tot het veld Zofim, op de hoogte van Pisga; en hij bouwde zeven altaren, en hij offerde een var en een ram op elk altaar.
  15. Toen zeide hij tot Balak: Blijf hier staan bij uw brandoffer, en ik zal *Hem* aldaar ontmoeten. Te weten, den HEERE, om raad te vragen.
  16. Als de HEERE Bileam ontmoet was, zo legde Hij het woord in zijn mond, en Hij zeide: Keer weder tot Balak, en spreek alzo.
  17. Toen hij tot hem kwam, ziet, zo stond hij bij zijn brandoffer, en de vorsten der Moabieten bij hem. Balak nu zeide tot hem: Wat heeft de HEERE gesproken?
  18. Toen hief hij zijn spreuk op, en zeide: Sta op, Balak, en hoor! Te weten, om het woord des HEEREN met eerbied aan te horen. Zie Richt. 3:20. Neig uw oren tot mij, gij, zoon van Zippor!
  19. God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens menschen kind, dat het Hem berouwen zou; zou Hij het

zeggen, en niet doen, of spreken, en niet bestendig maken? Hebreeuws, *doen staan*.

20. Zie, ik heb ontvangen Te weten, last van den HEERE. De zin is: God heeft mij bevolen Israël te zegenen, ik moet hem gehoorzaam zijn. **te zegenen**; Te weten, dit volk van Israël. **dewijl Hij zegent**, Te weten, de HEERE. **zo zal ik het niet keren**.

21. Hij Dat is, God de HEERE is zo goedertieren over de Israëlieten, dat Hij hun zonden als niet ziet, noch toerekent. **schouwt niet aan de ongerechtigheid** Anders, *Hij ziet geen afgoderij*, enz. *en geen moeite*, enz.; dat is, de woeling, die de afgodendienaars bedrijven. **in Jakob**; ook ziet Hij Dat is, God de HEERE is zo goedertieren over de Israëlieten, dat Hij hun zonden als niet ziet, noch toerekent. **niet aan de boosheid in Israel**. De HEERE, zijn God, is met hem, en het geklank Te weten, der trompetten. Hij ziet op de zilveren trompetten, van welke zie boven, Num. 10:9; Joz. 6:16,20; Richt. 7:20; 2 Kron. 13:12. **des Konings** Dat is, van God, de Koning der koningen. Dit kan men duiden op de predikatie des goddelijken woords. **is bij hem**. Te weten, bij Jakob, of bij Israël.

22. God heeft hen uit Egypte uitgevoerd; zijn krachten zijn als van een eenhoorn. De eenhoorn wordt in de Heilige Schrift geroemd vanwege zijn kracht, onder, Num. 24:8; Deut. 33:17; Job 39:12; Ps. 22:22, en Ps. 92:11. Dit beest is te dien tijde bekend geweest, maar wat het eigenlijk is weet men nu niet.

23. Want er is geen toverij tegen Jakob Dat is, de toverij vermag niet tegen de Israëlieten. Anders, *in Jakob*, enz. **noch waarzeggerij tegen Israel**. Te dezer tijd Hij wil zeggen: Men zal niet alleen in toekomstige tijden vertellen de wonderwerken, die God onder dit volk gedaan heeft, maar ook nu. **zal van Jakob gezegd worden, en van Israel, wat**

God gewrocht heeft. Anders, *wat is het, dat God gedaan heeft?*

24. Zie, het volk zal opstaan als een oude leeuw, en het zal zich verheffen als een leeuw; het zal zich niet neerleggen, totdat het den roof gegeten, en het bloed der verslagenen gedronken zal hebben!

25. Toen zeide Balak tot Bileam: Gij zult het ganselijk noch vloeken, Hebreeuws, *vloekende niet vloeken, en zegenende niet zegenen*. **noch geenszins zegenen**.

26. Doch Bileam antwoordde en zeide tot Balak: Heb ik niet tot u gesproken, zeggende: Al wat de HEERE spreken zal, dat zal ik doen?

27. Verder zeide Balak tot Bileam: Kom toch, ik zal u aan een ander plaats medenemen; misschien zal het recht zijn in de ogen van dien God, dat gij het mij van daar vervloekt. Te weten, het volk van Israël.

28. Toen nam Balak Bileam mede tot de hoogte van Peor, De naam van een berg, bij de Grieken *Phogor* genoemd, op welchen de Moabieten hun afgod, genoemd *Baäl-Peor*, plachten offerande te doen; onder, Num. 25:3,5,18; aldaar hadden zij een tempel, geheten *Beth-Peor*, is toegevallen, Joz. 13:15,20. **die tegen de woestijn ziet**.

29. En Bileam zeide tot Balak: Bouw mij hier zeven altaren, en bereid mij hier zeven varren en zeven rammen.

30. Balak nu deed, gelijk als Bileam gezegd had; en hij offerde een var en een ram op elk altaar.

Numeri 24

1. Toen Bileam zag, dat het goed was in de ogen des HEEREN, dat hij Israel zegende, zo ging hij ditmaal niet heen, Hebreeuws, *gelijk maal in maal*. **gelijk meermalen, tot de toverijen**; Hebreeuws, *de toverijen tegemoet*. Versta, de onbehoorlijke manier van voorzeggingen, die

hij gebruikt had, en die van God voor toverij gehouden wordt. maar hij stelde zijn aangezicht naar de woestijn. Waar de kinderen Israëls hun leger hadden in het veld der Moabieten.

2. Als Bileam zijn ogen ophief, en Israel zag, wonende naar zijn stammen, Te weten, in zulk een orde afgedeeld, als de HEERE bevolen had, Num. 2. zo was de Geest van God op hem. Dat is, God gaf hem in wat hij spreken zou.
3. En hij hief zijn spreuk op, en zeide: Bileam, de zoon van Beor, spreekt, en de man, wien de ogen geopend zijn, Te weten, de ogen des verstands, om te zien wat in toekomstige tijden den kinderen Israëls bejegenen zou. Hebreeuws, *het oog*. spreekt!
4. De hoorder der redenen Gods spreekt, die het gezicht des Almachtigen ziet; die verrukt wordt, Hebreeuws, *vallende*. en wien de ogen ontdekt worden!
5. Hoe goed zijn uw tenten, Jakob! uw woningen, Israel!
6. Gelijk de beken breiden zij zich uit, Te weten, de kinderen Israëls. als de hoven aan de rivieren; de HEERE heeft ze geplant, als de sandelbomen, Of, *aloë*. Dit is een boom, wiens hout, als het dor wordt, een lieflijken reuk van zich geeft. als de cederbomen aan het water. Het hout van dezen boom is schoon, het wast hoog en dik, en het verrot niet lichtelijk. Van dit hout was de tempel van Salomo getimmerd; 1 Kon. 6:9,10.
7. Er zal water uit zijn emmeren vloeien, Te weten, uit Israël. en zijn zaad zal in vele wateren zijn; Dat is, het zal zeer vermenigvuldigen. en zijn koning zal boven Agag verheven worden, Dit is de naam des konings, ja van alle koningen der Amelekieten, welk koninkrijk in deze tijd zeer heerlijk en groot was. Zie 1 Sam. 15:8. en zijn koninkrijk zal verhoogd worden.
8. God heeft hem uit Egypte uitgevoerd; zijn krachten zijn als van

een eenhoorn; hij zal de heidenen, zijn vijanden, verteren, en hun gebeente breken, Hebreeuws, *uitbenen*; dat is, het been uit het vlees trekken. en met zijn pijlen doorschieten.

9. Hij heeft zich gekromd, hij heeft zich nedergelegd, gelijk een leeuw, en als een oude leeuw; wie zal hem doen opstaan? Of, *opwekken*. Zo wie u zegent, Volgens de belofte Gods, Gen. 12:3. die zij gezegend, en vervloekt zij, wie u vervloekt!
10. Toen ontstak de toorn van Balak tegen Bileam, en hij sloeg zijn handen samen; Tot een teken van toorn en verdriet. en Balak zeide tot Bileam: Ik heb u geroepen, om mijn vijanden te vloeken; maar zie, gij hebt hen nu driemaal gedurig gezegend! Hebreeuws, *zegenende hebt gij hun gezegend*.
11. En nu, pak u weg Hebreeuws, *vlucht u*. naar uw plaats! Te weten, naar Mesopotamië, tot uw stad *Pethor*. Ik had gezegd, dat ik u hoog vereren zou; Hebreeuws, *vererende vereren zou*; te weten, met grote geschenken. maar zie, de HEERE heeft u die eer van u geweerd! Hebreeuws, *de HEERE heeft u geweerd van de eer*.
12. Toen zeide Bileam tot Balak: Heb ik ook niet tot uw boden, die gij tot mij gezonden hebt, gesproken, zeggende:
13. Wanneer mij Balak zijn huis vol zilver en goud gave, zo kan ik het bevel des HEEREN niet overtreden, doende goed of kwaad uit mijn *eigen* hart; Dat is, van mijzelf. Zie Num. 16:28. wat de HEERE spreken zal, dat zal ik spreken.
14. En nu, zie, ik ga tot mijn volk; kom, ik zal u raad geven, Dat is, ik zal u raad geven en meteen waarschuwen. Sommigen verstaan door den raad hier de navolgende profetie; anderen den

- goddelozen raad, waarvan onder, Num. 25, vergelijk met Num. 31:16, en Openb. 2:14. *en zeggen* wat dit volk uw volk doen zal in de laatste dagen. Te weten, ten tijde Davids, gelijk geschreven staat 2 Sam. 8:2.
15. Toen hief hij zijn spreuk op, en zeide: Bileam, de zoon van Beor, spreekt, en die man, wien de ogen geopend zijn, spreekt!
16. De hoorder der redenen Gods spreekt, en die de wetenschap des Allerhoogsten weet; die het gezicht des Almachtigen ziet, die verrukt wordt, en wien de ogen ontdekt worden.
17. Ik zal *Anders, ik zie hem, of, het.* hem zien, Dit is een profetie op *Christus*, den toekomenden *Messias*, waarvan David een voorbeeld geweest is. maar nu niet; Dat is, nog niet. ik aanschouw Hem, maar niet nabij. Er zal *Anders, ik zie hem, of, het.* een ster voortkomen uit Jakob, en er zal *Anders, ik zie hem, of, het.* een scepter uit Israel opkomen; die zal *Anders, ik zie hem, of, het.* de palen der Moabieten verslaan, en zal *Anders, ik zie hem, of, het.* al de kinderen van Seth Dat is, alle andere volken, uit welke de HEERE *Christus* zijn kerk vergaderen zou; want de nakomelingen van Kaïn zijn in den zondvloed omgekomen. **verstoren.** Eigenlijk, *ontwallen, ontmuren.*
18. En Edom zal een erfelijke bezitting zijn; Zie de vervulling hiervan 1 Kron. 18:13, en voorts, aangaande het geestelijke, in de roeping der heidenen en demping der vijanden van Gods kerk. en *Seir* Dit is de naam van het gebergte, waar de Edomieten woonden, Gen. 36:7,8. zal zijn vijanden een erfelijke bezitting zijn; Te weten, de kinderen Israëls. doch Israel zal kracht doen. *Anders, macht betonen;* dat is, kloekelijk handelen.
19. En er zal *een* uit Jakob heersen, *Versta, David en Christus.* en hij zal de overigen uit de steden ombrengen.
- Hebreeuws, *uit de stad;* dat is, uit elke stad, of al de steden; te weten, der Edomieten, Num. 24:18.
20. Toen hij de Amalekieten zag, zo hief hij zijn spreuk op, en zeide: Amalek is de eersteling der heidenen; Of, *de eerste;* dat is, een zeer treffelijk koninkrijk, of de eerste, die tegen de Israëlieten oorlog gevoerd heeft. maar zijn uiterste is ten verderve! Dat is, de Amalekieten zullen verdelgd worden naar den raad en het besluit Gods. Zie Exod. 17:14; 1 Sam. 15.
21. Toen hij de Kenieten zag, Deze woonden onder de Amalekieten, 1 Sam. 15:6. zo hief hij zijn spreuk op, en zeide: Uw woning is vast, en gij hebt uw nest in een steenrots gelegd. Dat is, woning, gelijk Job 29:18.
22. Evenwel zal Kain verteerd worden, *Anders, de Kaïneten, of, de Kenieten,* die, zo het schijnt, van een, *Kaïn* genoemd, hun oorsprong hebben. totdat u Assur gevankelijk wegvoeren zal! *Anders, zolang als u Assur zal gevangen houden.*
23. Voorts hief hij zijn spreuk op, en zeide: Och, wie zal leven, Dat is, wie zal levend blijven? Alsof hij zeide: Och, wat een grote jammer en ellende zal alsdan velen volken overkomen! als God dit Te weten, wat hier volgt, Num. 24:24, of, *hem te weten, Israël stellen zal, of, zich zetten zal.* doen zal! Hebreeuws, *zetten, ordineren zal.*
24. En de schepen van den oever Hebreeuws, *hand;* dat is, kust of oever. der Chitteers, die zullen Assur plagen, zij zullen ook Heber plagen; Dat is, de Hebreën of nakomelingen van Heber, van welken zie Gen. 10:22,24. Al de Joden of Israëlieten zijn Hebers nakomelingen, die door de Romeinen en Grieken zijn geplaagd geweest. en hij zal ook ten verderve zijn. Te weten, de Chittieter.
25. Toen stond Bileam op, en ging heen, en keerde weder tot zijn plaats. Te weten, naar Mesopotamië. Dit

was wel Bileams mening en voornemen, maar hij is door de Midianieten opgehouden, en daarna door de Israëlieten met het zwaard verslagen; Num. 31:8. Anderen meenden dat wel Bileam tehuis is gekomen, maar naderhand wederom tot de Midianieten gekeerd en met hen omgekomen. **Balak** ging ook zijn weg.

Numeri 25

1. En Israel verbleef te Sittim, Een plaats in de woestijn, in de lage landen der Moabieten, bij de Jordaan. Num. 33:48,49 wordt deze genoemd *Abel Sittim*; hier bleef Israël tot na den dood van Mozes; toen heeft Jozua het vandaar gebracht tot aan de Jordaan, waar zij te Gilgal over passeerden; Joz. 2:1, en Joz. 3:1. **en het volk begon te hoereren** Te weten, velen onder de Israëlieten *1 Cor. 10:8*, want al wie deze zonde begingen, zijn omgekomen, maar wie den HEERE aanhingen, bleven in het leven; Deut. 4:3,4. **met de dochteren der Moabieten.** Versta hierbij, ook der Midianieten, gelijk blijkt uit Num. 25:6,17,18.
2. En zij nodigden het volk Te weten, een deel des Israëlietischen volks. Te weten, de dochters der Moabieten. **tot de slachtofferen harer goden; Anders, van haren God;** te weten, Baäl-Peor. **en het volk** Te weten, een deel des Israëlietischen volks. **at,** Alzo gemeenschap hebbende met hare afgoderij, *1 Cor. 10:18*, hiervoor had God de HEERE hen gewaarschuwd; Exod. 34:14. **en boog zich voor haar goden.**
3. Als nu Israel zich koppelde aan Baal-Peor, ontstak de toorn des HEEREN tegen Israel.
4. En de HEERE zeide tot Mozes: **Neem alle hoofden des volks,** Te weten, wie aan deze zonde schuld hebben. Zie een exempel Num. 25:14. Sommigen verstaan dat deze hoofden des volks genomen zijn geweest als rechters, om de schuldigen op te hangen. **en hang ze den HEERE** Anders, voor den HEERE. *Den HEERE*; dat is, ter ere Gods, den rechtvaardige, die de zonden haat en straft. **tegen de zon,** Dat is, in het openbaar, voor

allemans ogen, zolang de zon deze dag schijnen zal. zo zal de hittigheid van des HEEREN toorn gekeerd worden van Israel.

5. Toen zeide Mozes tot de rechters van Israel: **Een iedere dode zijn mannen,** Die onder hem behoren, naar de order daarvan gegeven Exod. 18:25. die zich aan Baal-Peor gekoppeld hebben!
6. En ziet, een man uit de kinderen Israels kwam, en bracht een Midianietin tot zijn broederen Te weten, tot de Israëlieten, die in het leger waren. **voor de ogen van Mozes,** en voor de ogen van de ganse vergadering der kinderen Israels, toen zij weenden voor de deur van de tent der samenkomst.
7. Toen Pinehas, de zoon van Eleazar, den zoon van Aaron, den priester, *dat* zag, zo stond hij op uit het midden der vergadering, en nam een spies in zijn hand;
8. En hij ging den Israelietischen man na in de hoerenwinkel, en doorstak hen beiden, den Israelietischen man en de vrouw, door hun buik. Toen werd de plaag van over de kinderen Israels opgehouden.
9. Degenen nu, die aan de plaag stierven, waren vier en twintig duizend. De apostel, *1 Cor. 10:8*, zegt drie en twintig duizend. Het is te vermoeden dat de rechters er een duizend gestraft hebben, *1 Cor. 10:5*, en dat God er drie en twintig duizend geslagen heeft, of, een duizend is er gehangen, de rest is door Gods hand geslagen.
10. Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
11. Pinehas, de zoon van Eleazar, den zoon van Aaron, den priester, heeft Mijn grimmigheid van over de kinderen Israels afgewend, dewijl hij Mijn ijver geijverd heeft in het midden derzelve, zodat Ik de

- kinderen Israels in Mijn ijver niet vernield heb.
12. Daarom spreek: Zie, Ik geef hem Dat is, Ik geef hem het priesterdom, dat hij dat vrediglijk en voorspoediglijk erve en bezitte, hij en zijn nakomelingen, omdat hij Mij door zijn ijver heeft tevreden gesteld. **Mijn verbond des vredes. Of, te weten den vrede.**
13. En hij zal hebben, en zijn zaad na hem, het verbond des eeuwigen priesterdoms, Dat is, een eeuwig priesterdom, met een eeuwig verbond bevestigd. Doch versta door *eeuwig*, totdat de *Messias* komt. Zie Hebr. 7:11. daarom dat hij voor zijn God geijverd, en verzoening gedaan heeft voor de kinderen Israels.
14. De naam nu des verslagenen Israelietischen mans, die verslagen was met de Midianietin, was Zimri, de zoon van Salu, een overste van een vaderlijk huis der Simeonieten.
15. En de naam der verslagene Midianietische vrouw was Kozbi, een dochter van Zur, die een hoofd was der volken Ja, hij wordt onder de koningen der Midianieten gesteld, Num. 31:8. van een vaderlijk huis onder de Midianieten.
16. Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
17. Handel vijandelijk met de Midianieten, en versla hen;
18. Want zij hebben vijandelijk tegen ulieden gehandeld door hun listen, die zij listig tegen u bedacht hebben in de zaak van Peor, en in de zaak van Kozbi, de dochter van den overste der Midianieten, hun zuster, Dat is, die van hun natie was. die verslagen is, ten dage der plaag, om de zaak van Peor.

1. Het geschiedde nu na die plaag, Versta, de plaag vermeld in het voorgaande hoofdstuk Num. 25, door welke vier en twintig duizend Israëlieten omgekomen zijn, ter oorzaak van hun hoerij met de Moabietische vrouwen en afgoderij met Baäl-Peor bedreven. Na deze plagen waren er geen meer *dan Jozua en Kaleb* overig van degenen, die, boven de twintig jaren oud zijnde, om hun murmuring, waren veroordeeld in de woestijn te moeten sterven, eer de kinderen Israëls in het bezit des beloofden lands treden zouden. Zie boven, Num. 14:33,34,35; zie in Num. 26:63,64,65; Deut. 2:14. **dat de HEERE sprak tot Mozes, en tot Eleazar, den zoon van Aaron, den priester, zeggende:**
2. **Neem de som** Deze telling van de kinderen Israëls wordt gehouden voor de derde, nadat zij uit Egypte gescheiden waren. De eerste was in hetzelfde jaar toen zij uitlogen, Exod. 30:12, enz. De tweede was in het begin des tweeden jaars, Num. 1:2. De derde deze, van welke Num. 26:2 gesproken wordt. **van de gehele vergadering der kinderen Israels op, van twintig jaren oud en daarboven, Hebreeuws, een zoon van twintig jaren oud.** Alzo in het volgende. naar het huis hunner vaders, al wie ten heire in Israel uittrekt.
3. Mozes dan en Eleazar, de priester, spraken hen aan, in de vlakke velden van Moab, Zie boven, Num. 22:1, en onder in Num. 26:63, en Num. 33:48. **aan de Jordaan van Jericho, Waar deze rivier zich nabij de stad Jericho wendt.** Alzo boven, Num. 22:1, en onder, Num. 26:63. zeggende:
4. **Dat men opneme** van twintig jaren oud en daarboven; gelijk als de HEERE Mozes geboden had, en den kinderen Israels, die uit Egypteland uitgetogen waren. Zie boven, Num. 1:2, en vergelijk Exod. 30:12.
5. Ruben was de eerstgeborene van Israel. De zonen van Ruben waren:

- Hanoch, *van welken* was het geslacht der Hanochieten; van Pallu het geslacht der Palluieten;
6. Van Hezron het geslacht der Hezronieten; Hebreeuws, *Chetsron*. van Karmi het geslacht der Karmieten.
7. Dit zijn de geslachten der Rubenieten; en hun getelden waren drie en veertig duizend zeventienhonderd en dertig.
8. En de zonen van Pallu waren Eliab. Het getal van velen, voor het getal van een. Zie Gen. 21:7, en Gen. 46:7.
9. En de zonen van Eliab waren Nemuel, en Dathan, en Abiram; deze Dathan en Abiram waren de geroepenen der vergadering, Zie boven, Num. 1:16, en Num. 16:2. die gekijf maakten tegen Mozes en tegen Aaron, in de vergadering van Korach, Versta, die muitige en oproerige samenrotting, waarvan Korach het hoofd geweest was. Zie boven, Num. 16:1,2,3. als zij gekijf tegen den HEERE maakten.
10. En de aarde haar mond opendeed, Dat is, openspleet, zeer wijde en diepe kloven makende. en verslond hen met Korach, Versta, met Korachs huisgezin, wat toen bij hem was; boven, Num. 16:32. Want Korach zelf was met de twee honderd vijftig mannen verbrand; in hetzelfde hoofdstuk, Num. 16:35. als die vergadering stierf, toen het vuur tweehonderd en vijftig mannen verteerde, en werden tot een teken. Hebreeuws, *tot een banier*; dat is, tot een opmerkelijk exempel van een rechtvaardige straf Gods over degenen, die oproer en scheuring aanrichten tegen de orde, die God in zijn kerk en de republiek gesteld heeft.
11. Maar de kinderen van Korach stierven niet. Te weten, noch door het vuur, dat hun vader en zijn rot verteerd had, noch door de verzinking in de aarde, met het huisgezin huns vaders. Hetwelk geschied is omdat zij in die muiterij niet hadden bewilligd, en in den dienst des tabernakels mochten bezig zijn.
12. De zonen van Simeon, naar hun geslachten: van Nemuel, Anders genoemd Jemuel; Gen. 46:10. het geslacht der Nemuelieten; van Jamin het geslacht der Jaminieten; van Jachin het geslacht der Jachinieten;
13. Van Zerah Die ook Zochar genoemd wordt, Gen. 46:10. het geslacht der Zerah Die ook Zochar genoemd wordt, Gen. 46:10.ieten; van Saul het geslacht der Saulieten.
14. Dat zijn de geslachten der Simeonieten: twee en twintig duizend en tweehonderd. Merk op, dat hun getal zeer verminderd was van hetgeen verhaald wordt boven, Num. 1:23; mogelijk omdat zij Zimri, den zoon van Salu, die een overste der Simeonieten was, in het stukje zijner boze daad, vermeld boven, Num. 25:14, waren toegedaan geweest, ja daarin hem nagevolgd hadden.
15. De zonen van Gad, naar hun geslachten: van Zefon Hebreeuws, *Tsephon*; die ook Ziphjon genoemd wordt, Gen. 46:16. Vergelijk verder deze namen met Gen. 46; idem, met 1 Kron. 1, 1 Kron. 2, 1 Kron. 3, 1 Kron. 4, 1 Kron. 5, 1 Kron. 6, 1 Kron. 7, 1 Kron. 8, enz. het geslacht der Zefon Hebreeuws, *Tsephon*; die ook Ziphjon genoemd wordt, Gen. 46:16. Vergelijk verder deze namen met Gen. 46; idem, met 1 Kron. 1, 1 Kron. 2, 1 Kron. 3, 1 Kron. 4, 1 Kron. 5, 1 Kron. 6, 1 Kron. 7, 1 Kron. 8, enz.ieten; van Haggi het geslacht der Haggieten; van Suni het geslacht der Sunieten.
16. Van Ozni Die ook *Ezbon* schijnt genaamd te zijn, Gen. 46:16. het geslacht der Ozni Die ook *Ezbon* schijnt genaamd te zijn, Gen. 46:16.eten; van Heri het geslacht der Herieten;
17. Van Arod Genaamd *Arodi*; Gen. 46:16. het geslacht der Arod Genaamd *Arodi*; Gen. 46:16.ieten; van Areli het geslacht der Arelieten.

18. Dat zijn de geslachten der zonen van Gad, naar hun getelden: veertig duizend en vijfhonderd.
19. De zonen van Juda waren Er en Onan; maar Er en Onan stierven in het land Kanaan. Te weten, door een rechtvaardig oordeel Gods, hetwelk ging over hun grote en grove zonden. Zie Gen. 38:7.
20. Alzo waren de zonen van Juda naar hun geslachten: van Sela het geslacht der Selanieten; van Perez Hebreeuws, Perets. het geslacht der Perez Hebreeuws, Perets.ieten; van Zerah het geslacht der Zerahieten.
21. En de zonen van Perez waren: van Hezron het geslacht der Hezronieten; van Hamul het geslacht der Hamulieten.
22. Dat zijn de geslachten van Juda, naar hun getelden: zes en zeventig duizend en vijfhonderd.
23. De zonen van Issaschar, naar hun geslachten, waren: *van* Tola Zie boven, Num. 26:5. het geslacht der Tolaieten; van Puva het geslacht der Punieten;
24. Van Jasub Ook Job genaamd; Gen. 46:13. het geslacht der Jasub Ook Job genaamd; Gen. 46:13.ieten; van Simron het geslacht der Simronieten.
25. Dat zijn de geslachten van Issaschar, naar hun getelden: vier en zestig duizend en driehonderd.
26. De zonen van Zebulon, naar hun geslachten, waren: van Sered het geslacht der Seredieten; van Elon het geslacht der Elonieten; van Jahleel het geslacht der Jahleelieten.
27. Dat zijn de geslachten der Zebulonieten, naar hun getelden: zestig duizend en vijfhonderd.
28. De zonen van Jozef, naar hun geslachten, waren Manasse en Efraim.
29. De zonen van Manasse waren: van Machir het geslacht der Machirieten; Machir nu gewon Gilead; van Gilead was het geslacht der Gileadieten.
30. Dit zijn de zonen van Gilead: *van* Dit woordje is hier en in Num. 26:31,32 bijgevoegd uit de voorgaande en navolgende manier van spreken in Num. 26. Zie boven, Num. 26:5. Jezer Anders genoemd Abiëzer, Joz. 17:2, en elders. het geslacht der Jezer Anders genoemd Abiëzer, Joz. 17:2, en elders.ieten; van Helek het geslacht der Helekieten.
31. En *van* Asriel het geslacht der Alrielieten; en *van* Sechem het geslacht der Sechemieten;
32. En *van* Semida het geslacht der Semidaieten; en *van* Hefer het geslacht der Heferieten.
33. Doch Zelafead, Hebreeuws, Tselophchad. de zoon van Hefer, had geen zonen, maar dochters; en de namen der dochteren van Zelafead waren: Machla en Noa, Hogla, Milka en Tirza.
34. Dat zijn de geslachten van Manasse: en hun getelden waren twee en vijftig duizend en zevenhonderd.
35. Dit zijn de zonen van Efraim, naar hun geslachten: van Sutelah het geslacht der Sutelahieten; van Becher het geslacht der Becherieten; van Tahan het geslacht der Tahanieten.
36. En dit zijn de zonen van Sutelah; van Eran het geslacht der Eranieten.
37. Dat zijn de geslachten der zonen van Efraim, naar hun getelden: twee en dertig duizend en vijfhonderd. Dat zijn de zonen van Jozef, naar hun geslachten.
38. De zonen van Benjamin, naar hun geslachten: van Bela het geslacht der Belaieten; van Asbel het geslacht der Asbelieten; van Ahiram Die ook Ehi schijnt genaamd te zijn, Gen. 46:21, en

- Achrach*, 1 Kron. 8:1. het geslacht der Ahirmieten;
39. Van Sefufam het geslacht der Sufamieten; van Hufam het geslacht der Hufamieten.
40. En de zonen van Bela waren Ard en Naaman; *van* Ard het geslacht der Ardieten; van Naaman het geslacht der Naamieten.
41. Dat zijn de zonen van Benjamin, naar hun geslachten; en hun getelden waren vijf en veertig duizend en zeshonderd.
42. Dit zijn de zonen van Dan, naar hun geslachten: van Suham Die ook *Chuschim* schijnt genoemd te zijn; Gen. 46:23. het geslacht der Suham Die ook *Chuschim* schijnt genoemd te zijn; Gen. 46:23.ieten; dat zijn de geslachten van Dan, naar hun geslachten.
43. Al de geslachten der Suhamieten, naar hun getelden, waren vier en zestig duizend en vierhonderd.
44. De zonen van Aser, naar hun geslachten, waren: van Imna het geslacht der Imnaieten; van Isvi het geslacht der Isvieten; van Beria het geslacht der Beriieten.
45. Van de zonen van Beria waren: van Heber Hebreeuws, *Cheber*, met de letter *Chet*. het geslacht der Heber Hebreeuws, *Cheber*, met de letter *Chet*.ieten; van Malchiel het geslacht der Malchielieten.
46. En de naam der dochter van Aser was Serah.
47. Dat zijn de geslachten der zonen van Aser, naar hun getelden: drie en vijftig duizend en vierhonderd.
48. De zonen van Nafthali, naar hun geslachten: van Jahzeel Hebreeuws, *Jachtseël*, of *Jachtsiël*, gelijk 1 Kron. 7:13. het geslacht der Jahzeel Hebreeuws, *Jachtseël*, of *Jachtsiël*, gelijk 1 Kron. 7:13.ieten; van Guni het geslacht der Gunieten;
49. Van Jezer het geslacht der Jezerieten; van Sillem Die ook *Schallum* genoemd wordt, 1 Kron. 7:13. het geslacht der Sillem Die ook *Schallum* genoemd wordt, 1 Kron. 7:13.ieten.
50. Dat zijn de geslachten van Nafthali, naar hun geslachten; en hun getelden waren vijf en veertig duizend en vierhonderd.
51. Dat zijn de getelden van de zonen Israels: zeshonderd een duizend zevenhonderd en dertig.
52. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
53. Aan dezen zal het land Te weten, geslachten der stammen. uitgedeeld worden ter erfenis, naar het getal der namen. Dat is, naardat een geslacht klein of groot is; dat is, uit weinige of uit veel mensen bestaande, wier namen in een register waren opgetekend. Vergelijk Num. 26:54.
54. Aan degenen, die veel zijn, zult gij hun erfenis meerder maken, Hetwelk door Mozes geschied is op deze zijde van de Jordaan, onder de stammen van Ruben en Gad en den halven stam van Manasse, onder, Num. 32:33, maar door Jozua, naar het bevel van Mozes, onder de andere stammen, en den anderen halven stam van Manasse; Jos. 14, enz. en aan hen, die weinig zijn, zult gij hun erfenis minder maken; aan een iegelijk zal, naar zijn getelden, zijn erfenis gegeven worden.
55. Het land nochtans zal door het lot gedeeld worden; Het land werd eerst door het lot gedeeld in twaalf stammen, en de stammen daarna in huisgezinnen, en dat door het oordeel der oversten en des hogepriesters. naar de namen der stammen hunner vaders zullen zij erven. Te weten, de huisgezinnen van elken stam zullen naar de wijze in Num. 26:54 voorgeschreven, in hun erf treden.
56. Naar het lot zal Hebreeuws, *naar den mond des lots*. Want het lot is des HEEREN,

verklarende zijn wil. elks erfenis gedeeld worden Versta, ten aanzien van de deling der stammen. tussen de velen, en de weinigen.

57. Dit zijn nu de getelden van Levi, naar hun geslachten: van Gerson het geslacht der Gersonieten; van Kohath het geslacht der Kohathieten; van Merari het geslacht der Merarieten.

58. Dit zijn de geslachten van Levi: het geslacht der Libnieten, Die van Gerson afkomstig waren. Zie boven, Num. 3:18. het geslacht der Hebronieten, Van Kahath afkomstig, boven Num. 3:19. het geslacht der Machlieten, Dezen en de Musieten hadden hun afkomst van Merari; boven, Num. 3:20. het geslacht der Muzieten, het geslacht der Korachieten. De nakomelingen Kahaths; boven, Num. 16:1. En Kohath gewon Amram.

59. En de naam der huisvrouw van Amram was Jochebed, de dochter van Levi, welke *de huisvrouw* van Levi baarde in Egypte; en deze baarde aan Amram, Aaron, en Mozes, en Mirjam, hun zuster.

60. En aan Aaron werden geboren Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar.

61. Nadab nu en Abihu waren gestorven, toen zij vreemd vuur brachten voor het aangezicht des HEEREN.

62. En hun getelden waren drie en twintig duizend, al wat mannelijk is, van een maand oud en daarboven; Hebreeuws, *zonen ener maagd*. want dezen werden niet geteld onder de kinderen Israels, omdat hun geen erfenis gegeven werd onder de kinderen Israels.

63. Dat zijn de getelden Zie boven, Num. 1:1,2, enz. van Mozes en Eleazar, den priester, die de kinderen Israels telden Zie boven, Num. 1:1,2, enz. in de

vlakke velden van Moab, aan de Jordaan van Jericho.

64. En onder dezen was niemand uit de getelden van Mozes en Aaron, den priester, als zij de kinderen Israels telden in de woestijn van Sinai.

65. Want de HEERE had van die gezegd, dat zij in de woestijn gewisselijk zouden sterven; Hebreeuws, *stervende sterven*; dat is, zekerlijk sterven; te weten, òf door plagen, òf hun natuurlijke dood, en dat vanwege hun wederspanningheid. Zie boven, Num. 14:28,29,30, en onder, Num. 27:3. en er was niemand van hen overgebleven, dan Kaleb, Deze twee waren God getrouw gebleven, en hadden het volk mede daartoe vermaand; boven, Num. 14:6, enz. de zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun.

Numeri 27

1. Toen naderden de dochteren van Zelafead, den zoon van Hefer, den zoon van Gilead, den zoon van Machir, den zoon van Manasse, onder de geslachten van Manasse, Tot welke, omdat zij er mede toe behoorden, zo verschijnen zij onder dezelve voor Mozes, om het erfdeel van haar vader, die gestorven was, te verzoeken. den zoon van Jozef (en dit zijn de namen zijner dochteren: Namelijk van *Zelafead*. Machla, Noa, en Hogla, en Milka, en Tirza);

2. En zij stonden voor het aangezicht van Mozes, en voor het aangezicht van Eleazar, den priester, en voor het aangezicht van de oversten, en van de ganse vergadering, aan de deur van de tent der samenkomst, zeggende:

3. Onze vader is gestorven in de woestijn, en hij is niet geweest Dat is, niet gemengd in hun samenrotting, zodat hij

met hun boze daad gene gemeenschap heeft gehad. in het midden der vergadering dergenen, die zich tegen den HEERE vergaderd hebben in de vergadering van Korach; Te weten, door de samenrotting en muiterij, van welke wij lezen boven, Num. 16:1,2,3, enz. maar hij is in zijn zonde gestorven, Hoewel hij niet schuldig was aan de conspiratie van Korach, zo is hij nochtans mede schuldig geweest aan de algemene murmuring des volks, waarom God hun gedreigd had dat zij in de woestijn zouden omkomen. Zie Num. 14. en had geen zonen.

4. Waarom zou de naam onzes vaders uit het midden van zijn geslacht weggenomen worden, Hebreeuws, *verminderd*. omdat hij geen zoon heeft? Geef ons een bezitting in het midden der broederen van onzen vader.

5. En Mozes bracht haar rechtzaak Hebreeuws, *het oordeel*, of, *gericht*; dat is, zaak, different of geschil, hetwelk door de uitspraak van God gewezen moest worden. Want het was nog in twijfel of de dochters, als er geen mannelijke erfgenaam was, zouden mogen delen, dan of, met een bruidsgift uit de erfenis zouden moeten scheiden. voor het aangezicht des HEEREN. Dat is, in de tent der samenkomst, waar Mozes de stem des HEEREN van boven het verzoendeksel der ark, uit het midden der twee cherubim, hoorde tot het spreken. Zie Exod. 25:22, en boven, Num. 7:89. Of versta, dat Mozes door het middel der tekenen *urim* en *thummim*, die aan den borstlap des hogepriesters waren, den wil van God vernomen heeft. Vergelijk onder, Num. 27:21.

6. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:

7. De dochteren van Zelafead spreken recht; gij zult haar ganselijk geven Hebreeuws, *gevende zult gij haar geven*; te weten, het erfgoed dat haar vader zou moeten hebben zo hij leefde. de bezitting ener erfenis, in het midden van de broederen haars vaders; en gij zult

de erfenis haars vaders op haar doen komen.

8. En tot de kinderen Israels zult gij spreken, zeggende: Wanneer iemand sterft, en geen zoon heeft, zo zult gij zijn erfenis op zijn dochter doen komen.

9. En indien hij geen dochter heeft, zo zult gij zijn erfenis aan zijn broederen geven. Welverstaande, na het overlijden des mans, die geen dochters heeft. Zo is ook te nemen het einde van Num. 27:10.

10. Indien hij nu geen broederen heeft, zo zult gij zijn erfenis aan de broederen zijns vaders geven.

11. Indien ook zijn vader geen broeders heeft, zo zult gij zijn erfenis geven aan zijn naastbestaande, die hem de naaste van zijn geslacht is, Te weten, van zijn vader, van welchen de zonen hun benaming hebben. dat hij het erfelijk bezitte. Dit zal den kinderen Israels tot een inzetting des rechts zijn, Dat is, waarnaar de rechters in het gericht over dusdanige zaken zullen moeten oordelen en uitspraak doen. gelijk als de HEERE Mozes geboden heeft.

12. Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Klim op dezen berg Abarim, De HEERE wijst hem een berg van het gebergte Abarim. Aan dit gebergte is geweest de een en veertigste en de voorlaatste rustplaats van de kinderen Israëls reizende naar het beloofde land, mitsgaders de berg Nebo, op welchen Mozes stierf; Deut. 32:49,50 en Deut. 34:1,5. en zie dat land, hetwelk Ik den kinderen Israels gegeven heb.

13. Wanneer gij dat gezien zult hebben, dan zult gij tot uw volken verzameld worden, Zie Gen. 15:5, en Gen. 25:8. gij ook, gelijk als uw broeder Aaron verzameld geworden is;

14. Naardien gijlieden Mijn mond wederspanning zijt geweest in de

woestijn Zin, Hebreeuws, *Tsin*. in de twisting der vergadering, om Mij aan de wateren voor hun ogen te heiligen. Wij heiligen God als wij van Zijn heiligheid en al Zijn goddelijke deugden en werken recht gevoelen, met eerbied spreken, en met onze werken oorzaak geven, dat Zijn naam geprezen en groot gemaakt wordt; Lev. 22:2, alzo boven, Num. 20:12; Jes. 8:13, en Jes. 29:23. Dat zijn de wateren van Meriba, Dat is, der twisting, en worden door aanwijzing der plaatsen onderscheiden van het twistwater te Rafidim, waar zij door ongeloof tegen den HEERE niet gezondigd hadden; Exod. 17:7. van Kades, in de woestijn Zin.

15. Toen sprak Mozes tot den HEERE, zeggende:

16. Dat de HEERE, de God der geesten van alle vlees, Dat is, die de zielen aller mensen geschapen heeft en daarin de gaven uitstort, zowel der natuur als der genade, die hun nodig zijn tot uitvoering hunner beroeping. Zie boven, Num. 16:22. een man stelle over deze vergadering.

17. Die voor hun aangezicht uitga, Dat is, die de werken zijner beroeping in huis en buitenshuis in alle gelegenheid trouwelijk waarneme en kloekelijk uitvoere. Zie Deut. 28:6, en Deut. 31:2 met de aantekeningen. en die voor hun aangezicht inga, en die hen uitleide, Dat is, die de gemeente door zijn autoriteit gebiede en geleide, en trouwelijk regere, en voorsta, ten einde ieder, naar zijn beroeping, zijn behoorlijken plicht doe, en zo in het geestelijke als in het lichamelijke welvare. en die hen inleide; opdat de vergadering des HEEREN niet zij als schapen, die geen herder hebben.

18. Toen zeide de HEERE tot Mozes: Neem tot u Jozua, den zoon van Nun, een man, in wien de Geest is; Te weten, die hem nodig is in zulk een zware regering, als de Geest van de vreze des HEEREN, der wijsheid, der sterkte, der gerechtigheid, des gedulds, der matigheid;

welke gaven van mijn Geest voortkomen. en leg uw hand op hem; Door deze ceremonie moest hij Gode toegeheiligd en overgegeven zijn, om zijn ambt getrouwelijk te bedienen, en daartoe de nodige gaven ontvangen. Zie van het onderscheiden gebruik dezer ceremonie Gen. 48:14; Lev. 1:4; Num. 8:10.

19. En stel hem voor het aangezicht van Eleazar, den priester, en voor het aangezicht der ganse vergadering; en geef hem bevel voor hun ogen; Te weten, van hetgeen hij in de uitvoering van zijn ambt doen of laten moet.

20. En leg op hem Vergelijk boven, Num. 11:17, en de aantekeningen er op. van uw heerlijkheid, Versta hierdoor, niet alleen den uiterlijken luister der hoogheid en des aanzien, maar inzonderheid de inwendige versiering en waardigheid van het ambt. opdat zij horen, Dat is, hem gehoorzaam zijn. *te weten* de ganse vergadering der kinderen Israels.

21. En hij zal voor het aangezicht van Eleazar, den priester, staan, die voor hem raad vragen zal, naar de wijze van Urim, Zie hiervan Exod. 28:30; Lev. 8:8. Hierdoor werd God over twijfelachtige en zeer gewichtige zaken extra-ordinair raad gevraagd. Zie boven de aantekeningen Num. 27:5; maar anders moesten ordinairlijk de oversten zich houden aan het geschreven woord en den geopenbaarden wil van God, Deut. 17:19; Joz. 1:7,8. voor het aangezicht des HEEREN; naar zijn mond Dat is, naar het bevel en voorschrift des HEEREN zullen zij ook in hun beroeping hun schuldigen plicht doen. Vergelijk boven de aantekeningen op Num. 27:17. zullen zij uitgaan, en naar zijn mond Dat is, naar het bevel en voorschrift des HEEREN zullen zij ook in hun beroeping hun schuldigen plicht doen. Vergelijk boven de aantekeningen op Num. 27:17. zullen zij ingaan, hij, en al de kinderen Israels met hem, en de ganse vergadering.

22. En Mozes deed, gelijk als de HEERE hem geboden had; want hij nam Jozua, en stelde hem voor het aangezicht van Eleazar, den priester, en voor het aangezicht der ganse vergadering.
23. En hij legde zijn handen op hem, Zie boven, Num. 27:18. en gaf hem bevel; gelijk als de HEERE door den dienst van Mozes Hebreeuws, *door de hand*. gesproken had.

Numeri 28

1. Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2. Gebied den kinderen Israels, en zeg tot hen: Mijn offerande, Mijn spijsze Hebreeuws, *brood*. Zie Lev. 3:11, en onder, Num. 28:24. voor Mijn vuurofferen, Zie Lev. 1:9. Mijn liefelijken reuk, Zie Lev. 8:21. zult gij waarnemen, om Mij te offeren op zijn gezetten tijd.
3. En gij zult tot hen zeggen: Dit is het vuuroffer, hetwelk gij den HEERE offeren zult: twee volkomen eenjarige lammeren des daags, Hebreeuws, *zonen eens jaars*; also in het volgende, als in Num. 28:9,11,19,27. tot een gedurig Zie onder, Num. 28:6 en de aantekeningen. brandoffer. Zie Gen. 8:20, en Lev. 6:9.
4. Het ene lam zult gij bereiden des morgens; en het andere lam zult gij bereiden tussen de twee avonden. Dat is, tussen beide de einden des avonds of tussen ingang en uitgang van den avond. De avond ging in met de negende ure des daags; dat is, drie uren vóór den ondergang der zon, en ging met denzelfden ondergang uit. De twee einden des avonds worden *twee avonden* geheten, omdat het eerste het einde was van den afgaanden dag en het andere het begin van den aankomenden nacht. Zie ook Exod. 12:6.
5. En een tiende deel ener efa meelbloem, Genaamd in het Hebreeuws *gomer*; anders *homer*, of, *omer*. Zie Exod.

16:36, en Lev. 5:11. Hieruit blijkt dat wanneer van een, of twee, of drie, enz. delen meelbloem gesproken wordt, dit te verstaan zij van de delen ener *efa*. ten spijsoffer, Zie Lev. 2:1. gemengd met het vierendeel van een hin van gestoten olie. Een maat van natte waren, aldus bij de Hebreëen genoemd; van welke zie Lev. 19:36.

6. Het is het gedurig brandoffer, hetwelk op den berg Sinai ingesteld was Hebreeuws, *gemaakt*. Zie van het gedurig brandoffer Exod. 29:38,39, enz. en van de andere offers, Lev. 23, welke, omdat zij daarna negen en dertig jaren lang in de woestijn niet wel onderhouden zijn geweest, zo heeft God de wetten daarvan, toen zij nu op het intreden van het land Kanaän waren, willen vernieuwen; eensdeels opdat zij niet meer zouden nagelaten worden, anderdeels opdat hieruit blijken zou dat Hij, als een genadig vader, dat volk, niettegenstaande zijn veelvuldige afwijkingen, nog voor zijn eigendom gehouden heeft, van hetwelk Hij begeerde gekend te zijn. tot een liefelijken reuk, een vuuroffer den HEERE.
7. En zijn drankoffer zal zijn Zie Lev. 23:37. het vierendeel van een hin, voor het ene lam; in het heiligdom Dat is, in den voorhof des tabernakels, op het brandofferaltaar: also ook genoemd 2 Kron. 29:7; zie de aantekeningen aldaar. zult gij het drankoffer des sterken dranks Hebreeuws, *Schechar*. Zie Lev. 10:9. Versta, wijn, gelijk te zien is, onder, Num. 28:14, en Exod. 29:40, en Lev. 23:13. den HEERE offeren. Het Hebreeuwse woord betekent het offeren van vochtige dingen, als Gen. 35:14; Exod. 30:9.
8. En het andere lam zult gij bereiden tussen de twee avonden; gelijk het spijsoffer des morgens, en gelijk zijn drankoffer zult gij het bereiden, ten vuuroffer des liefelijken reuks den HEERE.
9. Maar op den sabbatdag twee volkomen eenjarige lammeren, en

- twee tienden meelbloem, ten spijsoffer, met olie gemengd, mitsgaders zijn drankoffer.
10. Het is het brandoffer des sabbats op elken sabbat, Hebreeuws, *in zijn sabbat*. Alzo ook onder, Num. 28:14, *in zijn maand*, voor, in elke maand. boven het gedurig brandoffer, en zijn drankoffer.
11. En in de beginselen uwer maanden Hebreeuws, *hoofden*. Alzo Exod. 12:2, boven, Num. 10:10. zult gij een brandoffer den HEERE offeren: twee jonge varren, Hebreeuws, *de zonen van een rund*. Alzo ook onder, Num. 28:19,27. Zie Lev. 1:14. en een ram, zeven volkomen eenjarige lammeren;
12. En drie tienden meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd, tot den enen var; en twee tienden meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd, tot den enen ram;
13. En tot elk tiende deel Hebreeuws, *een tiende, een tiende*. Zie Gen. 7:2, en onder, Num. 28:21,29. meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd, tot het ene lam; Dat is, elk lam. Alzo onder, Num. 29:4; 1 Kon. 10:14, *op een jaar*; dat is, op elk jaar, enz. het is een brandoffer tot een liefelijken reuk, een vuuroffer, den HEERE.
14. En hun drankofferen zullen zijn de helft van een hin tot een var, en een derde deel van een hin tot een ram, en een vierendeel van een hin van wijn tot een lam; dat is het brandoffer der nieuwe maan in elke maand, Hebreeuws, *haar maand*. naar de maanden des jaars. Of, *door de maanden des jaars*; dat is hetwelk in het begin van elke maand des jaars geofferd moest worden.
15. Daartoe zal een geitenbok ten zondoffer den HEERE, Zie Lev. 4:3. boven het gedurige brandoffer, bereid worden, met zijn drankoffer.
16. En in de eerste maand, op den veertienden dag der maand, is het pascha Zie Lev. 23:5. den HEERE. Anders, *des HEEREN*.
17. En op den vijftienden dag derzelve maand is het feest; zeven dagen zullen ongezuurde *broden* gegeten worden.
18. Op den eersten dag zal een heilige samenroeping zijn; En dienvolgens, een heilige bijeenkomst tot den Godsdienst. Hebreeuws, *een samenroeping der heiligheid*; alzo onder, Num. 28:25,26. Zie Lev. 23:2. geen dienstwerk zult gijlieden doen;
19. Maar gij zult een vuuroffer ten brandoffer den HEERE offeren: twee jonge varren, Hebreeuws, *twee zonen van het rund*. en een ram, daartoe zeven eenjarige lammeren; volkomen zullen zij u zijn.
20. En hun spijsoffer zal zijn meelbloem, met olie gemengd; drie tienden tot een var, en twee tienden tot een ram zult gij bereiden.
21. Tot elk zult gij een tiende deel bereiden tot een lam, tot die zeven lammeren toe.
22. Daarna een bok ten zondoffer, om over ulieden verzoening te doen.
23. Behalve het morgenbrandoffer, hetwelk tot een gedurig brandoffer is, zult gij deze dingen bereiden.
24. Achtervolgens deze dingen zult gij des daags, zeven dagen lang, de spijs des vuuroffers bereiden tot een liefelijken reuk den HEERE; boven dat gedurig brandoffer zal het bereid worden, met zijn drankoffer.
25. En op den zevenden dag zult gij een heilige samenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen.
26. Insgelijks op den dag der eerstelingen, als gij een nieuw spijsoffer den HEERE Zie Lev. 23:16. zult offeren naar uw werken, Dat is, nadat

de zeven weken, van welke wij lezen Lev. 23:15,16, zullen afgelopen zijn. zult gij een heilige samenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen.

27. Dan zult gij den HEERE een brandoffer Dit offer, behorende tot dezen dag, is te onderscheiden van een ander, waarvan te zien is Lev. 23:18, wat eigenlijk diende tot de onderhouding van den pinksterdag; dit kwam er bij, om de wijze van de eerstelingen, die den Heere te offeren waren, voor te schrijven, zodat zij beiden gedaan moesten worden, zijnde het ene door het andere niet weggenomen. ten liefelijken reuk offeren: twee jonge varren, een ram, zeven eenjarige lammeren;
28. En hun spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd: drie tienden tot een var, twee tienden tot een ram;
29. Tot elk een tiende tot een lam, tot die zeven lammeren toe;
30. Een geitenbok, om voor u verzoening te doen.
31. Behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, zult gij ze bereiden; zij zullen u volkomen zijn met hun drankofferen.

Numeri 29

1. Desgelijks in de zevende maand, Zie van deze maand Lev. 23:24. op den eersten der maand, zult gij een heilige samenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen; het zal u een dag des geklanks zijn. Dit feest wordt alzo genoemd, omdat dit het volk met het blazen der trompetten aangekondigd en te kennen gegeven werd. Zie Lev. 23:24.
2. Dan zult gij een brandoffer, ten liefelijken reuk, den HEERE bereiden: een jongen var, Hebreeuws, *een zoon van een rund*; alzo onder, Num. 29:8,13,17. Zie Lev. 1:14. een ram, zeven volkomen eenjarige lammeren; Hebreeuws, *zonen des jaars*; dat is, een jaar oud. Alzo onder, Num. 29:8,13,17, enz. Zie Lev. 23:18.

3. En hun spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd; drie tienden tot den var, Te weten, van een efa. Alzo in het volgende. Zie boven, Num. 28:5. twee tienden tot den ram.
4. En een tiende tot een lam, Dat is, elk lam; zie boven, Num. 28:13; alzo onder, Num. 29:10,15. tot die zeven lammeren toe;
5. En een geitenbok ten zondoffer, om over ulieden verzoening te doen;
6. Behalve het brandoffer der maand, Hetwelk geofferd moest worden op den eersten dag van iedere maand; boven, Num. 28:11,12, enz.; 2 Kron. 2:4; zodat dit ordinaire offer der nieuwe maanden door het voorgemelde niet moest nagelaten worden. en zijn spijsoffer, en het gedurig brandoffer, Zie boven, Num. 28:6, en onder, Num. 29:11,16, enz. en zijn spijsoffer, met hun drankofferen, naar hun wijze, Dat is, naar de wet, die God daarvan bevolen en ingesteld had. Zie Lev. 5:10. ten liefelijken reuk, ten vuuroffer den HEERE.
7. En op den tienden dezer zevende maand Deze dag was de dag der verzoening, waarvan men lezen mag Lev. 16:29,30, en Lev. 23:27. zult gij een heilige samenroeping hebben, en gij zult uw zielen verootmoedigen; Dat is, uw personen vernederen voor den Heere, met de overlegging en bekentenis van uw zonden, met vasten, met bidden en met een voornemen om uw leven te beteren. Zie Lev. 26:29. geen werk zult gij doen;
8. Maar gij zult brandoffer, ten liefelijken reuk, den HEERE offeren: een jongen var, een ram, zeven eenjarige lammeren; volkomen zullen zij u zijn;
9. En hun spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd: drie tienden tot den var, twee tienden tot den enen ram;
10. Tot elk een tiende tot een lam, Hebreeuws, *een tiende, een tiende tot een*

lam. Alzo onder, Num. 29:15, en boven, Num. 28:13. tot die zeven lammeren toe;

11. Een geitenbok ten zondoffer, behalve het zondoffer der verzoeningen, Waarvan men lezen kan Lev. 16:11,15, hetwelk, niettegenstaande de andere offeranden, hier op den verzoendag geboden, evenwel ook op denzelven geofferd moest worden. Gelijk telkens herhaald wordt dat het dagelijkse offer moest blijven, hoewel op enige dagen nog andere offeranden daarenboven verordend waren. Zie onder, Num. 29:16,22,25,28,31,34,38,39. en het gedurig brandoffer; en zijn spijsoffer, met hun drankofferen.

12. Insgelijks op den vijftienden dag dezer zevende maand, zult gij een heilige samenroeping hebben; Versta, het feest der tabernakelen of loofhutten, van hetwelk zie Lev. 23:34, en Deut. 16:13. geen dienstwerk zult gij doen; maar zeven dagen zult gij den HEERE een feest vieren.

13. En gij zult een brandoffer ten vuuroffer offeren, ten liefelijken reuk den HEERE: dertien jonge varren, Te weten, op den eersten dag van dit feest. Want op den tweeden moesten maar twaalf varren geofferd zijn, op den derden maar elf, en alzo doorgaans een var minder dan op den voorgaanden geofferd was. Zie onder, Num. 29:17,20,23,26,29,32. twee rammen, veertien eenjarige lammeren; zij zullen volkomen zijn;

14. En hun spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd: drie tienden tot een var, Dat is, tot elken var, gelijk boven, Num. 29:4. Alzo in het volgende. tot die dertien varren toe; twee tienden tot een ram, onder die twee rammen;

15. En tot elke een tiende tot een lam, tot die veertien lammeren toe;

16. En een geitenbok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.

17. Daarna op den tweeden dag: Te weten, van het feest der tabernakelen; en

alzo in het volgende. twaalf jonge varren, twee rammen, veertien volkomen eenjarige lammeren;

18. En hun spijsoffer, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze; Zie boven, Num. 29:6.

19. En een geitenbok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, met hun drankofferen.

20. En op den dertienden dag: Te weten, van voorgemeld feest, en alzo in het volgende. elf varren, twee rammen, veertien volkomen eenjarige lammeren;

21. En hun spijsofferen, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;

22. En een bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.

23. Verder op den vierden dag: tien varren, twee rammen, veertien volkomen eenjarige lammeren;

24. Hun spijsoffer, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;

25. En een geitenbok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.

26. En op den vijfden dag: negen varren, twee rammen, en veertien volkomen eenjarige lammeren;

27. En hun spijsoffer, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;

28. En een bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.

29. Daarna op den zesden dag: acht varren, twee rammen, veertien volkomen eenjarige lammeren;
30. En hun spijsoffer, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
31. En een bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn drankofferen.
32. En op den zevenden dag: zeven varren, twee rammen, veertien volkomen eenjarige lammeren;
33. En hun spijsoffer, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar hun wijze;
34. En een bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.
35. Op den achtsten dag zult gij een verbodsdag hebben; *Hebreeuws, verbod, of, ophouding.* Omdat op dien dag alle dienstwerk verboden was. Zie Lev. 23:36. Dit was de grote dag van het feest, op welchen *Christus* stond in den tempel, en riep de dorstige zielen tot hem, belovende dezelve verkwikking; Joh. 7:37. geen dienstwerk zult gij doen.
36. En gij zult een brandoffer ten vuuroffer offeren, *ten* liefelijken reuk den HEERE; een var, een ram, zeven volkomen eenjarige lammeren;
37. Hun spijsoffer, en hun drankofferen tot den var, tot den ram, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
38. En een bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.
39. Deze dingen zult gij den HEERE doen op uw gezette hoogtijden; behalve uw geloften, *Deze geloften en de offeranden, hier in den tekst verhaald, waren ordinaire godsdienstige werken, welke*

om de extra-ordinaire in #Num.29: vermeld, die op zekere dagen des jaars naar Gods bevel geschiedden, niet moesten nagelaten worden. Zie boven, Num. 29:11. en uw vrijwillige offeren, met uw brandofferen, en met uw spijsofferen, en met uw drankofferen, en met uw dankofferen.

40. En Mozes sprak tot de kinderen Israels naar al wat de HEERE Mozes geboden had.

Numeri 30

1. En Mozes sprak tot de hoofden der stammen *Welke waren een overste uit elken stam. Zie boven, Num. 1:4,16, en de aantekeningen er op.* van de kinderen Israels, zeggende: Dit is de zaak, die de HEERE geboden heeft:
2. Wanneer een man den HEERE een gelofte zal beloofd, *Te weten, simpelijk zonder eedzweren, van iets vrijwilliglijk te zullen geven, of te doen ter ere Gods. Wat ene gelofte is, zie Lev. 7:16.* of een eed zal gezworen hebben, *Te weten, zich door deze verplichtende en schuldig makende, van het te willen doen of laten.* zijn ziel met een verbintenis *Hebreeuws, een band op zijn ziel bindende;* dat is, zichzelf of zijn persoon; also in het volgende. Gelijk de lichamen gebonden worden met touwen en zelen, om in een zekere plaats te blijven, also worden de zielen der mensen gebonden door belofte aan den HEERE gedaan, om aan hetgeen, wat zij beloofd hebben, zich vast te houden. verbindende, zijn woord zal hij niet ontheiligen; *Dat is, tot schande en oorzaak van lastering maken, met zijn belofte te breken.* naar alles, wat uit zijn mond gegaan is, *Wolverstaande, wat in zijn vermogen is en geoorloofd, niet strijdende tegen de wet des HEEREN; hoedanig de belofte was dergenen, die Paulus, voorgenomen hadden te vermoorden, Hand. 23:14.* zal hij doen.

3. Maar als een vrouw den HEERE Versta hier, niet een getrouwde vrouw, gelijk onder, Num. 30:6,7,8, maar een vrouwelijke persoon, gelijk een jonge dochter, die nog onder het gebied van haar vader is, gelijk uit Num. 30:3 en Num. 30:16 kan afgenomen worden; also wordt Maria, de moeder des HEEREN, onder de vrouwen en een *vrouw* genaamd; Luk. 1:42; Gal. 4:4. een gelofte zal beloofd hebben, en zich met een verbintenis in het huis haars vaders in haar jonkheid zal verbonden hebben;
4. En haar vader haar gelofte, en haar verbintenis, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zal horen, Dat is, of openlijk inwilligen, of door stilzwijgen toelaten, want *gelijk men zegt* wie zwijgt, schijnt te consenteren of toe te stemmen. en haar vader tegen haar zal stilzwijgen, zo zullen al haar geloften bestaan, Dat is, zij zal moeten, al wat zij den HEERE beloofd heeft, zonder nalaten volbrengen. en alle verbintenis, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zal bestaan.
5. Maar indien haar vader dat zal breken, den dage als hij het hoort, Versta hieruit twee dingen: I. Dat de vader, vernomen hebbende de geloften zijner dochter, zich niet lang mocht bedenken van die in te willigen of af te zeggen; II. Dat de dochter, zo haast haar vader haar geloften afgesproken had, noodzakelijk van dezelve moest afstand doen. Vergelijk onder, Num. 30:7,8. al haar geloften, en haar verbintenissen, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zullen niet bestaan; maar de HEERE zal het haar vergeven; Te weten: I. Dat zij zo onvoorzichtiglijk een gelofte gedaan had, zonder haar vader te kennen; II. Dat zij gedwongen was haar gelofte na te laten. Alzo onder, Num. 30:8. want haar vader heeft ze haar doen breken.
6. Doch indien zij immers een man heeft, Hebreeuws, *van een man zijnde zijn zal*; dat is, met een man vastelijk beloofd of

- getrouwd, en dienvolgens onder zijn gebied staande. Zie deze manier van spreken ook onder, Num. 36:3. en haar geloften op haar zijn, Dat is, als zij enige geloften tot haar last zal hebben, die zij beloofd heeft te volbrengen, of simpelijk met solemnele woorden, of met bijvoeging van een eed; gelijk boven, Num. 30:2, zo ook onder, Num. 30:8,10. of de uitspraak harer lippen, waarmede zij haar ziel verbonden heeft;
7. En haar man *dat* zal horen, en ten dage als hij het hoort, Vergelijk boven, de aantekeningen op Num. 30:5, en zie Num. 30:8. tegen haar zal stilzwijgen, zo zullen haar geloften bestaan, en haar verbintenissen, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zullen bestaan.
  8. Maar indien haar man ten dage, als hij het hoorde, dat zal breken, en haar gelofte, die op haar was, zal te niet maken, mitsgaders de uitspraak harer lippen, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zo zal het de HEERE haar vergeven.
  9. Aangaande de gelofte ener weduwe, Wier man, toen zij haar gelofte deed, overleden was, zodat zij, haarzelve geworden zijnde, de macht had gelofte te doen, zonder iemand er over te kennen. of ener verstitene: Versta, een vrouw, die, een scheidbrief ontvangen hebbende, van haar man verlaten is; also Lev. 21:7. Deze was ook haarzelve, omdat de man haar van het recht en gebied, hetwelk hij over haar had gehad, door de scheiding ontslagen had. Hierom moesten zulke geloften standgrijpen. alles, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zal over haar bestaan.
  10. Maar indien zij ten huize haars mans gelofte gedaan heeft, of met een eed door verbintenis haar ziel verbonden heeft;
  11. En haar man *dat* gehoord, en tegen haar stil zal gezwegen hebben, dat niet brekende; zo zullen al haar

geloften bestaan, mitsgaders alle verbintenis, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zal bestaan.

12. Maar indien haar man die dingen ganselijk te niet maakt, *Hebreeuws, teniet makende teniet maakt.* Alzo onder, Num. 30:5. ten dage als hij het hoort, niets van al wat uit haar lippen gegaan is, van haar gelofte, en van de verbintenis harer ziel, zal bestaan; haar man heeft ze te niet gemaakt, en de HEERE zal het haar vergeven.
13. Alle gelofte, en allen eed der verbintenis, om de ziel te verootmoedigen, die zal haar man bevestigen, of die zal haar man te niet maken.
14. Maar zo haar man tegen haar van dag tot dag ganselijk stilzwijgt, *Hebreeuws, stilzwijgende stilzwijgt.* Zo bevestigt hij al haar geloften, of al haar verbintenissen, dewelke op haar zijn; hij heeft ze bevestigd, omdat hij tegen haar stilgezwegen heeft, ten dage als hij het hoorde.
15. Doch zo hij ze ganselijk te niet maken zal, *Hebreeuws, teniet makende zal teniet gemaakt hebben;* te weten, niet op denzelfden dag, toen hij ze hoorde, maar een dag of meer daarna. nadat hij het gehoord zal hebben, zo zal hij haar ongerechtigheid dragen. Dat is, zal hij schuldig zijn aan de straf, welke verdiend is door het verbreken der voorgemelde beloften. Zie van deze manier van spreken Lev. 5:1. Anderen vertalen hier het Hebreeuwse woord *wegnemen;* te weten, de ongerechtigheid der vrouw, dat zij door het verbreken van haar gelofte geen schuld zal hebben, noch strafbaar zijn. Gelijk Num. 30:5,8,12 vermeld wordt.
16. Dat zijn de inzettingen, die de HEERE Mozes geboden heeft, tussen een man en zijn huisvrouw, tussen een vader en zijn dochter, zijnde in

haar jonkheid, ten huize haars vaders.

Numeri 31

1. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
2. Neem de wraak der kinderen *Hebreeuws, wreek de wraak der kinderen Israëls van de Midianieten;* te weten, over het kwaad, hetwelk zij onder de Israëlieten listiglijk veroorzaakt hebben, toen zij dezelve gebracht hebben tot lichamelijke en geestelijke hoererij, vermeld hier boven Num. 25:1,2, enz. en onder, Num. 31:15,16. Israels van de Midianieten; daarna zult gij verzameld worden Dat is, gij zult sterven en uit deze wereld verhuizen. Zie van deze manier van spreken Gen. 15:15, en Gen. 25:8, en boven Num. 20:24,26. tot uw volken.
3. Mozes dan sprak tot het volk, zeggende: Dat zich mannen uit u ten strijde toerusten, *Of, ten heir;* en zo in het volgende. en dat zij tegen de Midianieten zijn, om de wraak des HEEREN te doen Te weten, die de HEERE geboden had tegen de Midianieten te zullen gedaan worden. Zie boven, Num. 25:17,18, waarmede God verklaarde dat de vijandschap, tegen zijn volk bewezen, zoveel als Hem aangedaan was. Vergelijk Zach. 2:8, en Hand. 9:4. aan de Midianieten. aan de Midianieten.
4. Van elken stam *Hebreeuws, duizend van een stam, duizend van een stam.* Zie deze manier van spreken ook Lev. 24:8, en boven, Num. 13:2, enz. onder alle stammen Israels zult gij een duizend ten strijde zenden.
5. Alzo werden geleverd uit de duizenden van Israel, duizend van elken stam, twaalf duizend toegerusten ten strijde.
6. En Mozes zond hen ten strijde, duizend van elken stam, hen en Pinehas, Te weten, niet eigenlijk om te vechten of een krijgsoverste te zijn, maar om

vanwege God, als een goed raadsman en beleider, het leger bij te blijven en dat tot kloekheid te vermanen, achtervolgens zijn bijzonderen ijver, tevoren bewezen; boven, Num. 25:13. Vergelijk Deut. 20:2,3, enz. **den zoon van Eleazar, den priester, ten strijde, met de heilige vaten,** Welke waren, naar sommiger gevoelen, de ark des verbonds met haar toebehoren, mits die in het leger somtijds medegenomen werd, hetwelk men verstaan kan uit Num. 14:44; Joz. 4:11; 1 Sam. 4:4. Anderen verstaan daarmede alleen de trompetten, die terstond in Num. 31:6 vermeld worden, en in den krijg moesten gebruikt worden. **en de trompetten des geklanks in zijn hand.**

7. En zij streden tegen de Midianieten, gelijk als de HEERE Mozes geboden had, en zij doodden al wat mannelijk was.
8. Daartoe doodden zij boven hun verslagenen, de koningen der Midianieten, Welke leenmannen of vazallen van den koning Sihon, eer hij door Mozes uitgeroeid werd, geweest zijn, Joz. 13:21, maar daarna zich als koningen gehouden hebben. Zie boven, Num. 25:15. Evi, en Rekem, en Zur, Hebreeuws, *Tsur*. en Hur, en Reba, vijf koningen der Midianieten; ook doodden zij met het zwaard Bileam, Hebreeuws, *Bilam*, te weten, daar hij op den weg was om weder te keren naar zijn landschap Mesopotamië. Zie boven, Num. 24:25. **den zoon van Beor.**
9. Maar de kinderen Israels namen de vrouwen der Midianieten, en hun kinderkens gevangen; zij roofden ook al hun beesten, en al hun vee, en al hun vermogen.
10. Voorts al hun steden met hun woonplaatsen, Anders, *in, of, door hun woonplaatsen.* en al hun burchten verbrandden zij met vuur.
11. En zij namen al den roof, en al den buit, van mensen en van beesten.

12. Daarna brachten zij de gevangenen, Hebreeuws, *de gevangenis*; te weten, de Midianietische vrouwen en de kleine kinderen, die zij gevangen hadden. Zie boven, Num. 31:9. Het woord *gevangenis* is dikwijls voor de *gevangenen* genomen; also onder, Num. 31:19,26; idem Exod. 12:29; 2 Kron. 29:5; Ef. 4:8. **en den buit, en den roof, tot Mozes en tot Eleazar, den priester, en tot de vergadering der kinderen Israels, in het leger, in de vlakke velden van Moab, dewelke zijn aan de Jordaan van Jericho.** Dat is, die tegenover, of voorbij, of niet ver van Jericho vloeit, en een veer of overdracht bij deze stad heeft. Vergelijk boven, Num. 22:1.
13. Maar Mozes en Eleazar, de priester, en alle oversten der vergadering, gingen uit hen tegemoet, tot buiten voor het leger.
14. En Mozes werd grotelijks vertoornd tegen de bevelhebbers des heirs, de hoofdlieden der duizenden, en de hoofdlieden der honderden, die uit den strijd van dien oorlog kwamen.
15. En Mozes zeide tot hen: Hebt gij dan alle vrouwen laten leven? Aldus vragende, geeft hij te verstaan dat zij zulks geenszins moesten gedaan hebben. Zie deze manier van vragen, die zeer sterk tegenspreekt en een bevestiging inhoudt, Gen. 18:17 met de aantekeningen.
16. Ziet, deze waren, door den raad Hebreeuws, *woord*. Versta, den snoden vond en arglistigen raad, waardoor de Israëlieten in hoerdom en afgoderij gevallen zijn. Zie boven, Num. 24:14. van Bileam, den kinderen Israels, om oorzake der overtreding tegen den HEERE te geven, in de zaak van Peor; waardoor die plaag werd onder de vergadering Zie van deze plaag boven, Num. 25:9. des HEEREN.
17. Nu dan, doodt al wat mannelijk is onder de kinderkens; en doodt alle vrouw, die door bijligging des mans Vergelijk Num. 31:18; idem Lev. 18:22, en Lev.

- 20:13. een man bekend heeft. Zie Gen. 4:1, en Gen. 19:8.
18. Doch al de kinderen van vrouwelijk geslacht, *Hebreeuws, onder de wijven.* die de bijligging des mans niet bekend hebben, laat voor ulieden leven.
19. En gijlieden, legert u buiten het leger zeven dagen; Naar de ordinantie en wet gegeven van God, ten aanzien van de onreinen, Lev. 15:13, en boven, Num. 19:11, enz., en onderhouden in Mirjam, boven, Num. 12:14. een ieder, die een mens gedood, *Hebreeuws, een ziel.* en een ieder, die een verslagene zult aangerod hebben, zult u op den derden dag en op den zevenden dag ontzondigen, Zie boven, Num. 8:21. gij en uw gevangenen.
20. Ook zult gij alle kleding, en alle gereedschap van vellen, en alle geiten *haren* werk, en gereedschap van hout, ontzondigen. Dat is, reinigen naar de wet der ceremoniën en alzo bekwaam maken tot een goed en eerlijk gebruik. Vergelijk Lev. 8:15, en Lev. 14:49, en Lev. 16:16 met de aantekeningen er op.
21. En Eleazar, de priester, zeide tot de krijgslieden, *Hebreeuws, mannen des krijgs, of, des heirs;* dat is, die in een oorlog zich laten gebruiken en de wapenen hanteren. die tot dien strijd getogen waren: Dit is de inzetting der wet, die de HEERE Mozes geboden heeft.
22. Alleen het goud en het zilver, Te weten, wat zij van de Midianieten genomen hadden. en het koper, het ijzer, het tin en het lood;
23. Alle ding, dat het vuur lijdt, *Hebreeuws, wat in het vuur gaan zal;* dat is, wat, door het vuur gehaald zijnde, onbeschadigd en onverteerd er uit komt. Alzo in het volgende. zult gij door het vuur laten doorgaan, dat het rein worde; evenwel zal het door het water der afzondering Zie van dit water boven, Num. 19:9. ontzondigd worden; maar al
- wat het vuur niet lijdt, zult gij door het water laten doorgaan.
24. Gij zult ook uw klederen op den zevenden dag wassen, dat gij rein wordt; en daarna zult gij in het leger komen.
25. Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
26. Neem op de som van den buit der gevangenen *Hebreeuws, der gevangenis.* Zie boven, Num. 31:12. van mensen en van beesten; gij en Eleazar, de priester, en de hoofden van de vaders der vergadering.
27. En deel den buit in twee helften *Welke orde David heeft gevolgd in het delen van den buit tussen degenen, die gestreden hadden, en anderen, die bij het gereedschap gebleven waren om dat te bewaren, 1 Sam. 30:24.* tussen degenen, die den strijd aangegrepen hebben, die tot den strijd uitgegaan zijn, en tussen de ganse vergadering.
28. Daarna zult gij een schatting *Of, een toegelegd deel,* hetwelk was als ene schatting, die den HEERE tot bewijs van dankbaarheid gegeven moest worden, en den priesters, die den HEERE in den tabernakel dienden, voor hun deel toescheiden was. voor den HEERE heffen, van de oorlogsmannen, die tot dezen krijg uitgetogen zijn, van vijfhonderd een ziel, Het woord *ziel,* ten aanzien van de mensen, betekent hier *een mens* of *persoon,* en ten aanzien van de beesten *een beest* of *stuk.* Van elk uit de vijf honderd moesten de krijgslieden den HEEREN een toeëigenen; gelijk de Israëlieten, die in het heir niet getrokken waren, uit hun helft van vijftig een den Levieten moesten geven, dat is, tienmaal meer dan de krijgslieden den priesters gaven. uit de mensen en uit de runderen, en uit de ezelen, en uit de schapen. Het Hebreeuwse woord betekent niet alleen *schapen,* maar ook *geiten,* alzo in het volgende. Zie Gen. 26:14, en Lev. 1:2.

29. Van hun helft zult gij het nemen, en den priester Eleazar geven tot een heffing des HEEREN. Dat is, om dat den HEERE te offeren en toe te heiligen, tot een bewijs van dankbaarheid; alsoz onder, Num. 31:41,52. Het Hebreeuwse woord is hier in het algemeen genomen voor *offer* of *gave*. Zie boven, Num. 5:9.
30. Maar van de helft der kinderen Israels zult gij een gevangene van vijftig nemen, Of, *een deel, dat vastgehouden is*, van de mensen, of van de beesten. uit de mensen, uit de runderen, uit de ezelen, en uit de schapen, uit al de beesten; Dat is, uit alle soorten van beesten; vergelijk Gen. 7:14. en gij zult ze aan de Levieten geven, die de wacht van de tabernakel des HEEREN waarnemen.
31. En Mozes, en Eleazar, de priester, deden, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
32. De buit nu, het overschot van den roof, Versta, dat zuiver overgebleven was boven de gedode vrouwen en manskinderen, boven, Num. 31:17, en boven hetgeen het leger, zeven dagen in het veld liggende, verteerd had, Num. 31:19. dat het krijgsvolk geroofd had, Hebreeuws, *volk des krijgs*, of *heirs*. Vergelijk boven de aantekeningen op Num. 31:21. was zeshonderd vijf en zeventig duizend schapen; Zie boven, Num. 31:28.
33. En twee en zeventig duizend runderen;
34. En een en zestig duizend ezelen;
35. En der mensen zielen, uit de vrouwen, die geen bijligging des mans bekend hadden, alle zielen waren twee en dertig duizend.
36. En de helft, *te weten* het deel dergenen, die tot dezen krijg uitgetogen waren, was in getal driehonderd zeven en dertig duizend en vijfhonderd schapen.
37. En de schatting voor den HEERE Versta, de aangeschatte protie, die de krijgslieden den HEERE moesten toeleggen. Zie boven, Num. 31:28, en de aantekeningen daarop. van schapen was zeshonderd vijf en zeventig.
38. En de runderen waren zes en dertig duizend, en hun schatting voor den HEERE twee en zeventig.
39. En de ezelen waren dertig duizend en vijfhonderd, en hun schatting voor den HEERE was een en zestig.
40. En der mensen zielen waren zestien duizend, en hun schatting voor den HEERE twee en dertig zielen.
41. En Mozes gaf Eleazar, den priester, de schatting van de heffing des HEEREN, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
42. En van de helft der kinderen Israels, welke Mozes afgedeeld had, van de mannen, die gestreden hadden;
43. (Het halve deel nu der vergadering was, Hebreeuws, *de helft der vergadering*; dat is, het halve deel, dat de vergadering toekwam. uit de schapen, driehonderd zeven en dertig duizend en vijfhonderd;
44. En de runderen waren zes en dertig duizend;
45. En de ezelen dertig duizend en vijfhonderd;
46. En der mensen zielen zestien duizend;)
47. Van die helft der kinderen Israels nam Mozes een gevangene uit vijftig, Zie boven, Num. 31:30. van mensen en van beesten; en hij gaf ze aan de Levieten, die de wacht van den tabernakel des HEEREN waarnamen, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
48. Toen traden tot Mozes de bevelhebbers, die over de duizenden des heirs waren, de hoofdlieden der

duizenden, en de hoofdlieden der honderden;

49. En zij zeiden tot Mozes: Uw knechten hebben opgenomen de som der krijgslieden, die onder onze hand geweest zijn; Dat is, onder ons gebied. Zie Gen. 16:6. en uit ons ontbreekt niet een man. Anders, daarvan.

50. Daarom hebben wij een offerande des HEEREN gebracht, een ieder wat hij gekregen heeft, Hebreeuws, *gevonden*. een gouden vat, Of, *gereedschap*, of, *juweel*. een keten, Anders, *arm- of beensiersel*, of, *gouden kousenband*. of een armring, een vingerring, een ooring, of een afhangenden gordel, Zie Exod. 35:22. om voor onze zielen verzoening te doen Vanwege hunne zonden, vermeld Num. 31:14,15,16. voor het aangezicht des HEEREN.

51. Zo nam Mozes en Eleazar, de priester, van het goud, alle welgewrochte vaten. Hebreeuws, *alle vat*, of, *gereedschap des werks*. Versta hierdoor, allerlei gouden tuig of vat, of juweel, dat met groten arbeid zeer kostelijk gemaakt was.

52. En al het goud der heffing, dat zij den HEERE offerden, was zestien duizend zeventienhonderd en vijftig sikkelen, Versta, gouden sikkelen, van welke waarde zie Gen. 24:22, en boven, Num. 7:14. van de hoofdlieden der duizenden, en van de hoofdlieden der honderden.

53. Aangaande de krijgslieden, een iegelijk had geroofd voor zichzelf. Waarvan zij hunnen hoofdlieden niet hadden medegedeeld, zodat zij nog veel van den buit overig hadden boven hetgeen zij den priesters, den Levieten en den Israëlieten gegeven hadden.

54. Zo nam Mozes en Eleazar, de priester, dat goud van de hoofdlieden der duizenden en der

honderden, en zij brachten het in de tent der samenkomst, ter gedachtenis Te weten, zowel der weldaad van God, waardoor zij hun vijanden overwonnen hadden en met God verzoend waren, als om hun schuldigen plicht, om God daarvoor dankbaar te zijn en hem getrouw te blijven, ten einde Hij hen altijd met zijn genade en zegen zou bijwonen. voor de kinderen Israels, voor het aangezicht des HEEREN.

Numeri 32

1. De kinderen van Ruben nu hadden veel vee, en de kinderen van Gad hadden machtig veel; Hebreeuws, *zeer machtig*. De Israëlieten waren wel vast doorgaans omgaande met vee, gelijk te zien is Gen. 46:32,34, en Gen. 47:3,4, enz., maar het schijnt dat deze twee stammen zich boven andere daartoe hadden begeven, hebbende misschien *gelijk sommigen menen* in Egypte bijzondere gelegenheid gehad van bekwame landouwen in hun woonplaatsen, en voorts in het veroveren der koninkrijken van Sihon en Og, en de grote nederlaag der Midianieten, daarop gelet, dat zij voor zichzelf veel vee mochten nemen, en van anderen kopen of verwisselen. en zij bezagen het land Jaezer, en het land van Gilead, en ziet, deze plaats was een plaats voor vee. Hebreeuws, *van vee*; dat is, zij bemerkten en bevonden dat deze ganse omstrekt recht bekwaam en dienstig zou zijn voor hun vee.
2. Zo kwamen de kinderen van Gad en de kinderen van Ruben, en spraken tot Mozes, en tot Eleazar, den priester, en tot de oversten der vergadering, zeggende:
3. Ataroth, en Dibon, en Jaezer, en Nimra, en Hesbon, en Eleale, en Schebam, en Nebo, en Behon;
4. Dit land, hetwelk de HEERE Dat is, welks inwoners. voor het aangezicht der vergadering van Israel geslagen

- heeft, is een land voor vee; en uw knechten hebben vee.
5. Voorts zeiden zij: Indien wij genade in uw ogen gevonden hebben, dat ditzelve land aan uw knechten gegeven worde tot een bezitting; *en doe ons niet trekken over de Jordaan.*
  6. Maar Mozes zeide tot de kinderen van Gad en tot de kinderen van Ruben: Zullen uw broeders ten strijde gaan, *Mozes weigert niet alleen dit land hun ten erve te geven, alzo het Israël van God ook ten erve gegeven was, Deut. 2:12,31, maar bestraft hen scherpelijk, dat zij zich van hun broeders wilden afzonderen en tot rust begeven, latende die alleen ten strijde gaan; hetwelk hun niet betaamde, en ergernis, als ook versaagdheid, bij hun medebroeders veroorzaken, en het voltrekken van Gods beloften *zoveel in hen was* zou verachten, gelijk in het volgende verklaard wordt. en zult gijlieden hier blijven?*
  7. Waarom toch zult gij het hart der kinderen Israels breken, *Dat is, uwe medebroeders met uw exempel onlustig of onwillig maken. Vergelijk Deut. 1:28; Hand. 21:13; alzo Num. 32:9. dat zij niet overtrekken naar het land, dat de HEERE hun gegeven heeft?*
  8. Zo deden uw vaders, als ik hen van Kades-Barnea zond, om dit land te bezien.
  9. Als zij opgekomen waren tot aan het dal Eskol, *Anders, beek.* Zie boven, Num. 13:24; Deut. 1:24. en dit land bezagen, zo braken zij het hart der kinderen Israels, dat zij niet gingen naar het land, dat de HEERE hun gegeven had.
  10. Toen ontstak de toorn des HEEREN te dien dage, en Hij zwoer, zeggende:
  11. Indien deze mannen, die uit Egypte opgetogen zijn, van twintig jaren oud *Hebreeuws, van een zoon van* *twintig jaar, enz.* en daarboven, het land zullen zien, dat Ik Abraham, Izak en Jakob gezworen heb! Want zij hebben niet *Dit is een onvolkomen rede, in het eedzweren gebruikelijk. Zie boven, Num. 14:23,28,35; Deut. 1:35, en vergelijk Gen. 14:23.* volhard Mij na te volgen;
  12. Behalve Kaleb, de zoon van Jefunne, den Keniziet, *Vergelijk Joz. 15:17; Richt. 1:13, en Richt. 3:9,11; 1 Kron. 4:13,15.* en Jozua, de zoon van Nun; want zij hebben volhard den HEERE na te volgen.
  13. Alzo ontstak des HEEREN toorn tegen Israel, en Hij deed hen omzwerven in de woestijn, veertig jaren, *Zijnde, om de volheid des getals, er onder mede gerekend de twee jaren van den uittocht uit Egypte, tot het uitzenden der verspieders van Kades-Barnea. totdat verteerd was het ganse geslacht, hetwelk gedaan had, wat kwaad was in de ogen des HEEREN. Dat is, wat den HEERE kwalijk beviel.*
  14. En ziet, gijlieden zijt opgestaan in stede van uw vaders, een menigte van zondige mensen, om de hittigheid van des HEEREN toorn *Hebreeuws, om nog of, verder toe te doen tot, of boven de hittigheid, enz.* tegen Israel te vermeederen.
  15. Wanneer gij van achter Hem u zult afkeren, *Namelijk, den HEERE.* De zin is: Indien gij den HEERE niet langer zult willen navolgen. zo zal Hij wijders voortvaren het te laten in de woestijn; *Te weten, Israël.* De zin is: Hij zal hen weder laten omzwerven in de woestijn, gelijk hun vaders gebeurd is, totdat zij ook, gelijk die, allen omkomen. en gij zult al dit volk verderven.
  16. Toen traden zij toe tot hem, *De Rubenieten en Gadieten kwamen daarna weder tot Mozes.* en zeiden: Wij zullen hier schaapskooien bouwen *Het Hebreeuwse woord betekent zulke perken of plaatsen voor het vee, die met heggen,*

- staketsels of muren omtuind en verzekerd waren; also onder, Num. 32:24. voor ons vee, en steden voor onze kinderen.
17. Maar wij zelve zullen ons toerusten, *Of, haastelijk, of, wakker aangorden, wapenen om te gaan voor, enz. haastende* Dat is, wakker heen marcherende voor onze broeders, in zulk een getal, als vereist zal worden om die in hunne bezitting met gewapende hand te brengen. Zie Joz. 4:12,13. voor het aangezicht der kinderen Israels, totdat wij hen aan hun plaats zullen gebracht hebben; en onze kinderen zullen blijven in de vaste steden, vanwege de inwoners des lands. Opdat hun middelertijd geen leed overkome van de overige inwoners des lands.
18. Wij zullen niet wederkeren tot onze huizen, Zie Joz. 22:1-10. totdat zich de kinderen Israels tot erfelijke bezitters zullen gesteld hebben, een ieder van zijn erfenis.
19. Want wij zullen met hen niet erven aan gene zijde van de Jordaan, en verder heen, *Dat is, tot aan de uiterste landpalen van Kanaän. als onze erfenis ons toegekomen zal zijn aan deze zijde van de Jordaan, tegen den opgang. Te weten, der zon; dat is, oostwaarts, tegen het oosten van Kanaän, waar Gilead gelegen was.*
20. Toen zeide Mozes tot hen: Indien gij deze zaak doen zult, indien gij u voor het aangezicht des HEEREN zult toerusten ten strijde, *Of, wapenen, de wapenen aandoen, aangorden, Num. 32:17, en in het volgende.*
21. En een ieder van u, die toegerust is, over de Jordaan zal trekken voor het aangezicht des HEEREN, *Dat is, voor den HEERE, van wiens tegenwoordigheid de ark des verbonds een zichtbaar teken was. Zie Joz. 4:13. totdat Hij Zijn vijanden voor Zijn aangezicht uit de bezitting zal verdreven hebben.*
22. En het land voor het aangezicht des HEEREN ten ondergebracht zij; zo zult gij daarna wederkeren, en onschuldig zijn voor den HEERE en voor Israel, en dit land zal u ter bezitting zijn voor het aangezicht des HEEREN.
23. Indien gij daarentegen also niet zult doen, ziet, zo hebt gij tegen den HEERE gezondigd; doch gij zult uw zonde gewaar worden, *Anders, weet dat uw zonde u vinden zal; dat is, de straf uwer zonde u treffen zal. als zij u vinden zal! Dat is, wanneer gij daarom zult gestraft worden.*
24. Bouwt uw steden voor uw kinderen, en kooien voor uw schapen; en doet, wat uit uw mond uitgegaan is. *Dat is, wat gij beloofd hebt. Vergelijk boven, Num. 30:3, enz.; Deut. 23:23; Matth. 15:18.*
25. Toen spraken *Hebreeuws, zeide; dat is, zij zeiden allen, als één man, eendrachtiglijk, of, een van hen, uit aller naam.* de kinderen van Gad en de kinderen van Ruben tot Mozes, zeggende: Uw knechten zullen doen, gelijk als mijn heer gebiedt.
26. Onze kinderen, onze vrouwen, onze have en al onze beesten zullen aldaar zijn in de steden van Gilead;
27. Maar uw knechten zullen overtrekken, al wie ten heire toegerust is, *Anders, een iegelijk ten heire gerust. Alzo Num. 32:29. voor het aangezicht des HEEREN tot den strijd, gelijk als mijn heer gesproken heeft.*
28. Toen *gebood* Mozes, hunnenthalve, den priester Eleazar, en Jozua, den zoon van Nun, en den hoofden der vaders van de stammen der kinderen Israels;
29. En Mozes zeide tot hen: Indien de kinderen van Gad, en de kinderen van Ruben, met ulieden over de

- Jordaan zullen trekken, een ieder, die toegerust is ten oorlog, voor het aangezicht des HEEREN, als het land voor uw aangezicht zal ten ondergebracht zijn; zo zult gij hun het land Gilead ter bezitting geven.
30. Maar indien zij niet toegerust met u zullen overtrekken, *Of, gewapend, aangegord, gelijk boven.* zo zullen zij tot bezitters gesteld worden in het midden van ulieden in het land Kanaan. Zij zullen Gilead moeten verlaten en, gelijk de anderen, in Kanaän hun deel en erve hebben.
31. En de kinderen van Gad en de kinderen van Ruben antwoordden, zeggende: Wat de HEERE tot uw knechten gesproken heeft, zullen wij also doen.
32. Wij zullen toegerust overtrekken voor het aangezicht des HEEREN naar het land Kanaan; en de bezitting onzer erfenis zullen wij hebben aan deze zijde van de Jordaan.
33. Alzo gaf Mozes hunlieden, den kinderen van Gad, en de kinderen van Ruben, en den halven stam van Manasse, den zoon van Jozef, het koninkrijk van Sihon, koning der Amoriëten, en het koninkrijk van Og, koning van Bazan; het land met de steden van hetzelfde in de landpalen, de steden des lands rondom.
34. En de kinderen van Gad bouwden Dibon, en Ataroth, en Aroer, *Dat is, zij verbouwden, zij bouwden weder op; also in het volgende. Al deze plaatsen waren gelegen aan de oostzijde van de Jordaan, tussen de rivier Arnon en de Jordaan.*
35. En Atroth-Sofan, en Jaezer, en Jogbeha,
36. En Beth-Nimra, en Beth-Haran, vaste steden en schaapskooien.
37. En de kinderen van Ruben bouwden Hezbon, en Eleale, en Kirjathaim,
38. En Nebo, en Baal-Meon, veranderd zijnde van naam, Zij gaven andere namen *gelijk volgt* omdat de vorige afgodisch waren; want Nebo en Baäl waren beide namen van afgoden, en ontwijfelijk zijn er zodanige meer geweest. en Sibma; en zij noemden de namen der steden, die zij bouwden, met *andere* namen.
39. En de kinderen van Machir, den zoon van Manasse, gingen naar Gilead, *Of, waren gegaan, enz. en hadden dat ingenomen;* en zo in Num. 32:40. en namen dat in, Versta, een gedeelte van Gilead. Zie Deut. 3:12,13, en aldaar Deut. 3:15; idem Gen. 31:21. Dit deel van Gilead en Jaïrs plaatsen strekte noordwaarts van de beek Jabbok naar Syrië toe. en zij verdreven de Amoriëten, *Hebreeuws, hij verdreef den Amorieter, enz.; hij, te weten Machir, dat is, zijn nakomelingen. die daarin waren, uit de bezitting.*
40. Zo gaf Mozes Gilead aan Machir, den zoon van Manasse; en hij woonde daarin.
41. Jair nu, Deze wordt mede gerekend onder Manasse, omdat zijn grootvader gehuwd was aan Machirs dochter. Zie 1 Kron. 2:21,22. de zoon van Manasse, ging heen en nam hunlieder dorpen in, Der Gileadiëten. en hij noemde die Havvoth-Jair. *Dat is, Jaïrs dorpen, vlekken of hoeven. Zie Deut. 3:14.*
42. En Nobah ging heen, en nam Kenath in, met haar onderhorige plaatsen, *Dat is, vlekken, dorpen, stadjes, die tot Kenath, als de hoofdstad, behoorden. Hebreeuws, dochters. Zie boven, Num. 21:25, en vergelijk 1 Kron. 2:23. en noemde ze Nobah naar zijn naam.*

Numeri 33

1. Dit zijn de reizen der kinderen Israels, die uit Egypteland uitgetogen

- zijn, naar hun heiren, door de hand van Mozes en Aaron.
2. En Mozes schreef hun uittochten, naar hun reizen, naar den mond des HEEREN; Dat is, op des HEEREN bevel. en dit zijn hun reizen, naar hun uittochten.
  3. Zij reisden dan van Rameses; in de eerste maand, Genaamd Abib, anders Nisan. Zie Exod. 12:2, en Exod. 13:4; Deut. 1:3. op den vijftienden dag der eerste maand, Genaamd Abib, anders Nisan. Zie Exod. 12:2, en Exod. 13:4; Deut. 1:3. des anderen daags van het pascha, togen de kinderen Israels uit door een hoge hand, Zie Exod. 14:8. voor de ogen van alle Egyptenaren;
  4. Als de Egyptenaars begroeven Alhoewel de Egyptenaar door deze begrafenis hunner eerstgeborenen ten hoogste mochten vertoornd en verbitterd zijn geworden tegen de Israëlieten, die zij voor hun ogen zagen vertrekken, heeft hen God nochtans alzo verslagen en versaagd gemaakt, dat zij het hart niet hebben gehad om den kinderen Israëls enig leed te doen, of hun vrediglijk vertrek te verhinderen. degenen, welke de HEERE onder hen geslagen had, alle eerstgeborenen; ook had de HEERE gericht geoeffend Zie Exod. 12:12, en vergelijk Jes. 19:1. aan hun goden.
  5. Als de kinderen Israels van Rameses verreisd waren, Zie Gen. 47:11. zo legerden zij zich te Sukkoth.
  6. En zij verreiden van Sukkoth, en legerden zich in Etham, hetwelk aan het einde der woestijn is.
  7. En zij verreiden van Etham, en keerden weder naar Pi-hachiroth, Zie Exod. 15:27. dat tegenover Baal-Sefon is, en zij legerden zich voor Migdol.
  8. En zij verreiden van Hachiroth, en gingen over, door het midden van de zee, naar de woestijn, en zij gingen drie dagreizen in de woestijn Etham, en legerden zich in Mara.
  9. En zij verreiden van Mara, en kwamen te Elim; in Elim nu waren twaalf waterfonteinen en zeventig palmbomen, en zij legerden zich aldaar.
  10. En zij verreiden van Elim, en legerden zich aan de Schelfzee.
  11. En zij verreiden van de Schelfzee, en legerden zich in de woestijn Sin. Waar zij, tegen den HEERE murmurende, eerst het manna bekomen hebben. Deze woestijn is te onderscheiden van de andere woestijn *Zin*, of *Tsin*, onder, Num. 33:36.
  12. En zij verreiden uit de woestijn Sin, en zij legerden zich in Dofka.
  13. En zij verreiden van Dofka, en legerden zich in Aluz.
  14. En zij verreiden van Aluz, en legerden zich in Rafidim; doch daar was geen water voor het volk, om te drinken.
  15. En zij verreiden van Rafidim, en legerden zich in de woestijn van Sinai.
  16. En zij verreiden uit de woestijn van Sinai, en legerden zich in Kibroth-Thaava.
  17. En zij verreiden van Kibroth-Thaava, en legerden zich in Hazeroth.
  18. En zij verreiden van Hazeroth, en legerden zich in Rithma.
  19. En zij verreiden van Rithma, en legerden zich in Rimmon-Perez.
  20. En zij verreiden van Rimmon-Perez, en legerden zich in Libna.
  21. En zij verreiden van Libna, en legerden zich in Rissa.
  22. En zij verreiden van Rissa, en legerden zich in Kehelatha.
  23. En zij verreiden van Kehelatha, en legerden zich in het gebergte van Safer.

24. En zij verreisden van het gebergte Safer, en legerden zich in Harada.
25. En zij verreisden van Harada, en legerden zich in Makheloth.
26. En zij verreisden van Makheloth, en legerden zich in Tachath.
27. En zij verreisden van Tachath, en legerden zich in Tharah.
28. En zij verreisden van Tharah, en legerden zich in Mithka.
29. En zij verreisden van Mithka, en legerden zich in Hasmona.
30. En zij verreisden van Hasmona, en legerden zich in Moseroth.
31. En zij verreisden van Moseroth, en legerden zich in Bene-Jaakan.
32. En zij verreisden van Bene-Jaakan, en legerden zich in Hor-Gidgad.
33. En zij verreisden van Hor-gidgad, en legerden zich in Jotbatha.
34. En zij verreisden van Jotbatha, en legerden zich in Abrona.
35. En zij verreisden van Abrona, en legerden zich in Ezeon-Geber.
36. En zij verreisden van Ezeon-Geber, en legerden zich in de woestijn Zin, *Zie boven, Num. 13:21. dat is Kades.*
37. En zij verreisden van Kades, en legerden zich aan den berg Hor, aan het einde des lands van Edom.
38. Toen ging de priester Aaron op den berg Hor, naar den mond des HEEREN, *Dat is, naar Gods ordinantie en bevel. en stierf aldaar, in het veertigste jaar na den uittocht van de kinderen Israels uit Egypteland, in de vijfde maand, Bij de Joden genaamd Ab, pssende op onze Juli en Augustus. op den eersten der maand.*
39. Aaron nu was honderd drie en twintig jaren oud, *Hebreeuws, was een zoon van honderd en drie en twintig jaar. als hij stierf op den berg Hor.*
40. En de Kanaaniet, de koning van Harad, *Of, de koning Harad. Zie de historie van dezen, boven, Num. 21:1,2,3, en de aantekeningen aldaar. die in het zuiden woonde in het land Kanaan, hoorde, dat de kinderen Israels aankwamen.*
41. En zij verreisden van den berg Hor, en legerden zich in Zalmona.
42. En zij verreisden van Zalmona, en legerden zich in Funon.
43. En zij verreisden van Funon, en legerden zich in Oboth.
44. En zij verreisden van Oboth, en legerden zich aan de heuvelen van Abarim, *Zijnde bergen in het land der Moabieten gelegen, en hetzelfde scheidende van het land der Ammonieten; zie onder, Num. 33:47. in de landpale van Moab.*
45. En zij verreisden van de heuvelen van *Abarim*, en legerden zich in Dibon-Gad.
46. En zij verreisden van Dibon-Gad, en legerden zich in Almon-Diblathaim.
47. En zij verreisden van Almon-Diblathaim, en legerden zich in de bergen Abarim, *Stekkende van bij de Dode zee, of het zuidelijke einde van Arnon tot aan Nebo. Zie Deut. 34:1. tegen Nebo. Zie Deut. 34:1.*
48. En zij verreisden van de bergen Abarim, en legerden zich in de vlakke velden der Moabieten, aan de Jordaan van Jericho. *Dat is, waar deze rivier tegenover Jericho is lopende; alzo elders meer.*
49. En zij legerden zich aan de Jordaan van Beth-Jesimoth, tot aan Abel-Sittim, in de vlakke velden der Moabieten.
50. En de HEERE sprak tot Mozes, in de vlakke velden der Moabieten, aan de Jordaan van Jericho, zeggende:
51. Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer gijlieden over

- de Jordaan zult gegaan zijn in het land Kanaan;
52. Zo zult gij alle inwoners des lands voor uw aangezicht uit de bezitting verdrijven, en al hun beeltenissen verderven; ook zult gij al hun gegotene beelden verderven, *Hebreeuws, beelden van gieting, of, gegoten dingen.* en al hun hoogten verdelgen. Zie Lev. 26:30.
53. En gij zult het land in erfelijke bezitting nemen, en daarin wonen; want Ik heb u dat land gegeven, om hetzelfde erfelijk te bezitten.
54. En gij zult het land in erfelijke bezitting nemen door het lot, naar uw geslachten; dengenen, die veel zijn, Zie boven, Num. 26:54. zult gij hun erfenis meerder maken, en dien, die weinig zijn, zult gij hun erfenis minder maken; waarheen voor iemand het lot zal uitgaan, *Hebreeuws, hem.* dat zal hij hebben; naar de stammen uwer vaderen zult gij de erfenis nemen.
55. Maar indien gij de inwoners des lands niet voor uw aangezicht uit de bezitting zult verdrijven, zo zal het geschieden, dat, die gij van hen zult laten overblijven, tot doornen zullen zijn *Dat is, zij zullen u een gedurige kwelling en verdriet zijn, zij zullen u lust en rust benemen, mitsgaders u verleiden tot zonden, om welker wil mijn toorn jegens u ontsteken zal.* Zie Joz. 23:13; Richt. 2:3; vergelijk Exod. 23:33, en Exod. 34:12; Deut. 7:16. De waarheid van dit goddelijk dreigement hebben de Israëlieten doorgaans ondervonden, tot Davids tijden toe. **in uw ogen, en tot prikkelen in uw zijden, en u zullen benauwen op het land, Of, vijandiglijk handelen.** waarin gij woont.
56. En het zal geschieden, dat Ik u zal doen, gelijk als Ik hun dacht te doen.

1. Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
2. Gebied den kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer gij in het land Kanaan ingaat, zo zal dit land zijn, dat u ter erfenis vallen zal, *Door loting ten deel zal vallen, of uitgedeeld worden.* het land Kanaan, naar zijn landpalen. Die in het volgende beschreven worden; vergelijk hiermede Gen. 10:19, en Gen. 15:18; Exod. 23:31; Deut. 1:7, en Deut. 11:24; Joz. 1:4.
3. De zuiderhoek nu zal u zijn van de woestijn Zin, aan de zijden van Edom; *Dat is, langs de landpalen of grenzen der Edomieten.* Zie Joz. 15:1. en de zuider landpale zal u zijn van het einde der Zoutzee tegen het oosten; *Anders genoemd de Dode zee.* Zie Gen. 14:3.
4. En deze landpale zal u omgaan van het zuiden naar den opgang van Akrabbim, *Dat is, der scorpioenen, waarvan deze plaats den naam kan hebben ontvangen; zie Deut. 8:15.* Dit was aan de zuidelijke einde van de Zoutzee en het oostelijke einde van het gebergte van Edom. en doorgaan naar Zin; en haar uitgangen zullen zijn, *Dat is uitgangen dezer landpale.* van het zuiden naar Kades-Barnea; en zij zal uitgaan naar Hazar-Addar, en doorgaan naar Azmon. *Gelegen aan het westeinde van het gebergte van Edom, niet ver van Gerar.*
5. Voorts zal deze landpale omgaan van Azmon naar de rivier van Egypte, *Die Egypte van het Joodse land afscheidt.* Vergelijk Gen. 15:18. *Anders, naar het dal, of, vallei van Egypte,* want aldaar waren moerassige laagten. en haar uitgangen zullen zijn naar de zee. *Dat is, naar het westen.* Zie Gen. 12:8.
6. Aangaande de landpale van het westen, *Hebreeuws, zee;* en zo in het volgende. daar zal u de grote zee de landpale zijn; *Versta, de Middellandse zee, genoemd de Grote zee, in vergelijking der*

andere wateren en zeeën of meren, die omtrent het Joodse land zijn. dit zal uw landpale van het westen zijn.

7. Voorts zal u de landpale van het noorden deze zijn: van de grote zee af zult gij u den berg Hor aftekenen.

Dit is niet geweest de berg Hor, op welken Aäron gestorven is, boven, Num. 33:38, maar een andere, ook genoemd Hermon, aan het westeinde van het gebergte Libanon. Uit vergelijking van Joz. 13:5, met dit en Num. 34:8. Dat de berg Hermon verscheidene namen gehad heeft, blijkt uit Deut. 3:9, en Deut. 4:48. Sommigen nemen het voor een berg aan de zee gelegen, die als een hoofd, of kaap *gelijk wij nu spreken* uitstak.

8. Van den berg Hor zult gij aftekenen tot daar men komt te Hamath;

Een vermaarde koninklijke stad, aan den voet van het gebergte Libanon. Zie Gen. 10:18; boven, Num. 13:21; Joz. 13:5; Richt. 3:3; 2 Sam. 8:9; 1 Kon. 8:65; 2 Kon. 14:25,28, en 2 Kon. 17:24,30, en 2 Kon. 23:33; Jer. 49:23; Ezech. 47:16,17, en Ezech. 48:1; Amos 6:2; Zach. 9:2. # 2Ki 14.28 17.24,30 23.33 Jer 49.23 Eze 47.16,17 48.1 Am 6.2 # Zec 9.2 en de uitgangen dezer landpale zullen zijn naar Zedad. Deze en de volgende plaatsen strekten langs het gebergte Libanon van Hamath af, voorts aan de westzijde van de Jordaan, waar die begint, tot aan de zee Cinnereth of Gennesareth.

9. En deze landpale zal uitgaan naar Zifron, en haar uitgangen zullen zijn te Hazar-Enan; dit zal u de noorder landpale zijn.

10. Voorts zult gij u tot een landpale tegen het oosten aftekenen van Hazar-Enan naar Sefam. Ook, naar sommiger gevoelen, genoemd Sifamoth; 1 Sam. 30:28.

11. En deze landpale zal afgaan van Sefam naar Ribla, tegen het oosten van Ain; daarna zal deze landpale afgaan en strekken langs den oever van de zee *Hebreeuws, schouder*. Cinnereth *Naderhand* genoemd

Gennesareth, bekend in de Evangelische historie. Zie ook Deut. 3:17. oostwaarts.

12. Voorts zal deze landpale afgaan langs de Jordaan, *Hebreeuws, naar de Jordaan*; te weten, daar en zo als deze rivier van de zee Cinnereth voortloopt en ten laatste valt in de Zoutzee. en haar uitgangen zullen zijn aan de Zoutzee. Dit zal u zijn het land naar zijn landpale rondom.

13. En Mozes gebod den kinderen Israels, zeggende: Dit is het land, dat gij door het lot ten erve innemen zult, hetwelk de HEERE aan de negen stammen en den halven stam *van Manasse* te geven geboden heeft.

14. Want de stam van de kinderen der Rubenieten, naar het huis hunner vaders, en de stam van de kinderen der Gadieten, naar het huis hunner vaders, hebben ontvangen; mitsgaders de halve stam van Manasse heeft zijn erfenis ontvangen. *Hebreeuws, hebben*.

15. Twee stammen en een halve stam hebben hun erfenis ontvangen aan deze zijde van de Jordaan, van Jericho oostwaarts tegen den opgang. Te weten, der zon.

16. Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:

17. Dit zijn de namen der mannen, die ulieden het land ten erve zullen uitdelen: Eleazar, de priester, en Jozua, de zoon van Nun.

18. Daartoe zult gij uit elken stam een overste nemen, *Hebreeuws, een overste, of vorst, een overste uit een stam*. om het land ten erve uit te delen.

19. En dit zijn de namen dezer mannen: van de stam van Juda, Kaleb, de zoon van Jefunne;

20. En van den stam der kinderen van Simeon, Semuel, zoon van Ammihud;

21. Van den stam van Benjamin, Elidad, zoon van Chislon;
22. En van den stam der kinderen van Dan, *Of, van den stam der kinderen Dans, een overste: te weten, Bukki, enz. en alzo in het volgende.* de overste Bukki, zoon van Jogli;
23. Van de kinderen van Jozef: van den stam der kinderen van Manasse, de overste Hanniel, zoon van Efod;
24. En van den stam der kinderen van Efraim, de overste Kemuel, zoon van Siftan;
25. En van den stam der kinderen van Zebulon, de overste Elizafan, zoon van Parnach;
26. En van den stam der kinderen van Issaschar, de overste Paltiel, zoon van Azzan;
27. En van den stam der kinderen van Aser, de overste Achihud, zoon van Selomi;
28. En van den stam der kinderen van Nafthali, de overste Pedaël, zoon van Ammihud.
29. Dit zijn ze, dien de HEERE geboden heeft, *Of, gesteld, verordineerd heeft, om* enz.; vergelijk 2 Sam. 6:21, en 2 Sam. 7:11, enz. den kinderen Israels de erfenissen uit te delen, in het land Kanaan.

Numeri 35

1. En de HEERE sprak tot Mozes, in de vlakke velden der Moabieten, aan de Jordaan van Jericho, zeggende:
2. Gebied den kinderen Israels, dat zij van de erfenis hunner bezitting Alhoewel God den Levieten geen erfenis, als aan de andere stammen, in Kanaän heeft toegelegd, zo heeft Hij nochtans gewild dat zij alom in het land hun woonsteden zouden hebben, om het volk te bekwamer met Gods woord te bedienen, en op de bewaring van den reinen godsdienst acht en toezicht te nemen. **aan de Levieten steden zullen**

geven om te bewonen; daartoe zult gijlieden aan de Levieten voorsteden **geven**, Hierdoor worden verstaan de naast omliggende landen of velden, die den Levieten zouden dienen, niet alleen tot schuren en stalling voor koren en beesten, enz., maar ook, naar sommiger gevoelen, tot bouwland en weiland. Zie Jer. 32:7. **aan de steden rondom dezelve.**

3. En die steden zullen zij hebben om te bewonen; maar hun voorsteden zullen zijn voor hun beesten, en voor hun have, en voor al hun gedierte,
4. En de voorsteden der steden, die gij aan de Levieten zult geven, zullen van den stadsmuur af, en naar buiten, van duizend ellen zijn rondom.
5. En gij zult meten van buiten de stad, aan den hoek tegen het oosten, **twee duizend ellen**, Boven de duizend ellen, die in Num. 35:4 vermeld zijn, nog een duizend, of, zoals anderen menen, nog twee andere duizend ellen, dienende tot weiden en akkerbouw, naar sommiger gevoelen. Anderen verstaan dat in Num. 35:5 verklaard wordt de manier van de voorzegde duizend ellen rondom de stad te meten van het ene kwartier tot het andere, zo rechtuit als in het rond; of, dat hier nu gemene burgerlijke ellen verstaan worden, welke twee duizend maar een duizend heilige ellen maakten, gelijk de sikkil des heiligdoms dubbel zoveel deed als de gemene of burgerlijke sikkil; waarvan het oordeel den verstandigen lezer bevolen wordt. **en aan den hoek van het zuiden, twee duizend ellen**, Boven de duizend ellen, die in Num. 35:4 vermeld zijn, nog een duizend, of, zoals anderen menen, nog twee andere duizend ellen, dienende tot weiden en akkerbouw, naar sommiger gevoelen. Anderen verstaan dat in Num. 35:5 verklaard wordt de manier van de voorzegde duizend ellen rondom de stad te meten van het ene kwartier tot het andere, zo rechtuit als in het rond; of, dat hier nu gemene burgerlijke ellen verstaan worden, welke twee duizend maar een duizend heilige ellen

maakten, gelijk de sikkel des heiligdoms dubbel zoveel deed als de gemene of burgerlijke sikkel; waarvan het oordeel den verstandigen lezer bevolen wordt. en aan den hoek van het westen, Hebreeuws, *van de zee*. twee duizend ellen, Boven de duizend ellen, die in Num. 35:4 vermeld zijn, nog een duizend, of, zoals anderen menen, nog twee andere duizend ellen, dienende tot weiden en akkerbouw, naar sommiger gevoelen. Anderen verstaan dat in Num. 35:5 verklaard wordt de manier van de voorzegde duizend ellen rondom de stad te meten van het ene kwartier tot het andere, zo rechtuit als in het rond; of, dat hier nu gemene burgerlijke ellen verstaan worden, welke twee duizend maar een duizend heilige ellen maakten, gelijk de sikkel des heiligdoms dubbel zoveel deed als de gemene of burgerlijke sikkel; waarvan het oordeel den verstandigen lezer bevolen wordt. en aan den hoek van het noorden, twee duizend ellen; dat de stad in het midden zij. Dit zullen zij hebben tot voorsteden van de steden.

6. De steden nu, die gij aan de Levieten zult geven, zullen zijn zes vrijsteden, Of, *steden van toevlucht, toeloop*. Zie Joz. 20:2. die gij geven zult, opdat de doodslager daarheen vliede; Versta, die onwetend en onwillens een doodslag gedaan heeft, gelijk onder, Num. 35:11,15,22,23. en boven dezelve zult gij *hun* twee en veertig steden geven.
7. Al de steden, die gij aan de Levieten geven zult, zullen zijn acht en veertig steden, deze met haar voorsteden.
8. De steden, die gij van de bezitting der kinderen Israels geven zult, zult gij van dien, die vele heeft, Vergelijk boven, Num. 33:54, en zie Joz. 21:9,16. vele nemen, Hebreeuws, *vermenigvuldigen*; dat is, vele steden nemen, of den Levieten geven. en van dien, die weinig heeft, weinige nemen; een ieder zal naar

zijn erfenis, die zij zullen erven, van zijn steden aan de Levieten geven.

9. Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
10. Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer gij over de Jordaan gaat Of, *als gij over de Jordaan zult gekomen zijn*, enz. naar het land Kanaan.
11. Zo zult gij maken, Hebreeuws, *gij zult u steden doen ontmoeten*, of, *maken te bejegenen*; dat is, de vrijsteden alzo ordineren dat zij bij de hand en niet ver af gelegen zijn, opdat de onschuldige doodslager op het spoedigst daarheen moge vlieden, en niet vervalle in de hand des bloedwrekers. Vergelijk Deut. 19:3, en aantekeningen aldaar. dat u steden tegemoet liggen, *die u tot vrijsteden zullen zijn*; opdat de doodslager daarheen vliede, die een ziel Dat is, een mens doodgeslagen heeft. onwetend geslagen heeft. Hebreeuws, *door dwaling*; dat is, onwetend, gelijk Deut. 19:4,5; alzo onder, Num. 35:15,22,23.
12. En deze steden zullen u tot een toevlucht zijn voor den *bloed wreker*; opdat de doodslager niet sterve, Van de hand des bloedwrekers. Zie Deut. 16:6. totdat hij voor de vergadering aan het gericht gestaan hebbe.
13. En deze steden, die gij geven zult, zullen zes vrijsteden voor u zijn.
14. Drie dezer vrijsteden zult gij geven op deze zijde van de Jordaan, en drie dezer steden zult gij geven in het land Kanaan; Over de Jordaan. Vergelijk Deut. 19:8,9,10. vrijsteden zullen het zijn.
15. Die zes steden zullen voor de kinderen Israels, en voor den vreemdeling, en den bijwoner in het midden van hen, tot een toevlucht zijn; opdat daarheen vliede, wie een ziel onvoorziens slaat.

16. Maar indien hij hem met een ijzeren instrument geslagen heeft, Versta, niet onvoorziens of onwetend, maar wetens en willens. dat hij gestorven zij, een doodslager is hij; deze doodslager zal zekerlijk *Hebreeuws, zal stervende, of, met den dood gedood worden;* en alzo Num. 35:17,18,21. gedood worden. Ofschoon hij in een vrijstad mocht gevluht zijn. Zie Deut. 19:11,12.
17. Of indien hij hem met een handsteen, *Hebreeuws, steen der hand;* dat is, met de hand geworpen. waarvan met zoude kunnen sterven, geslagen heeft, dat hij gestorven zij, een doodslager is hij; deze doodslager zal zekerlijk gedood worden.
18. Of indien hij hem met een houten handinstrument, waarvan men zoude kunnen sterven, geslagen heeft, dat hij gestorven zij, een doodslager is hij; deze doodslager zal zekerlijk gedood worden.
19. De wreker des bloeds, die zal den doodslager doden; Vergelijk Deut. 19:12, en boven, Num. 35:12, en onder, Num. 35:30. als hij hem ontmoet, zal hij hem doden.
20. Indien hij hem ook door haat zal gestoten hebben, of met opzet op hem geworpen heeft, dat hij gestorven zij;
21. Of hem door vijandschap met zijn hand geslagen heeft, dat hij gestorven zij; de slager zal zekerlijk gedood worden, een doodslager is hij; de bloedwreker zal dezen doodslager doden, *Anders, mogen doden.* als hij hem ontmoet.
22. Maar indien hij hem met der haast, zonder vijandschap gestoten heeft, of enig instrument zonder opzet op hem geworpen heeft;
23. Of onvoorziens met enigen steen, *Hebreeuws, zonder te zien. Anders, zonder hem te zien.* waarvan men zoude kunnen sterven, en hij dien op hem heeft doen vallen, dat hij gestorven zij, zo hij hem toch geen vijand was, noch zijn kwaad zoekende; Dat is, ongeluk, schade, kwetsing, veelmin zijn dood.
24. Zo zal de vergadering richten tussen den slager, en tussen den bloedwreker, naar deze zelve rechten.
25. En de vergadering zal den doodslager redden *Versta, die onwillens en onwetend zijnen naaste geslagen heeft, gelijk Num. 35:23.* uit den hand des bloedwrekers, en de vergadering zal hem doen wederkeren tot zijn vrijstad, waarheen hij gevloeden was; en hij zal daarin blijven tot den dood des hogepriesters, *Of, het sterven, en zo in het volgende.* dien men met de heilige olie gezalfd heeft. Zijnde alzo een voorbeeld van den *Messias*, van onzen Hogepriester en Zaligmaker *Jezus Christus*, die door zijn dood het handschrift onzer zonden uitgewist en ons met God verzoend heeft. Zie ook Lev. 21:10, en vergelijk Ps. 45:8; Ef. 2:16,17; Col. 2:14; Hebr. 1:9.
26. Doch indien de doodslager enigzins zal gaan uit de palen zijner vrijstad, waarheen hij gevloeden was,
27. En de bloedwreker hem zal vinden buiten de palen zijner vrijstad; zo de bloedwreker den doodslager zal doden, het zal hem geen bloedschuld zijn. *Hebreeuws, bloed;* dat is, bloedschuld, of, doodslag zijn. De zin is: het zal hem bij de rechters voor geen doodslag toegerekend worden. Zie Gen. 37:26.
28. Want hij zou in zijn vrijstad gebleven zijn tot den dood des hogepriesters; maar na de dood des hogepriesters zal de doodslager wederkeren *Dat is, mogen wederkeren tot zijn vorige eigen woonplaats.* tot het land zijner bezitting.

29. En deze dingen zullen ulieden zijn tot een inzetting van recht, bij uw geslachten, in al uw woningen.
30. Al wie de ziel slaat, Dat is, een mens of persoon het leven beneemt; hetwelk sommigen hier verstaan van het straffen des doodslagers. naar den mond der getuige zal men den doodslager doden, Dit ziet op den rechter, of bloedwreker, die een doodslager niet mocht doden zonder voorafgaande wettelijke overtuiging. maar een enig getuige zal niet getuigen tegen een ziel, dat zij sterve. Hebreeuws, *om te sterven*; dat is, men zal niemand doden op eens menssen getuigenis alleen.
31. En gij zult geen verzoening nemen Dat is, geen verzoengeld, of enig geschenk, om het leven des doodslagers te verschonen, of hem *gelijk men zegt* pardon geven. voor de ziel des doodslagers, die schuldig is te sterven; Wie bevonden wordt den dood verdiend te hebben. Het Hebreeuwse woord betekent een *ongerechtigte*, of een, die *onrecht* en *schuld heeft*; en wordt tegengesteld aan de *gerechtigte*, rechtvaardige of *onschuldige* in zaken van gericht. Vergelijk Deut. 25:1. Anderszins wordt het ook in het algemeen genomen voor een *goddeloze, ongoddelijke, boze, onvrome*, die geduriglijk onrustig en woelende is in het kwade, gelijk Jes. 57:20 geschreven staat. Vergelijk Job 9:20. want hij zal zekerlijk gedood worden.
32. Ook zult gij geen verzoening nemen voor dien, Anders, voor het vlieden; om hem te vergunnen, dat hij niet behoefde te vlieden naar een vrijstad, of dat hij, daarin gevloeden zijnde, vandaar vrijelijk tot zijn woonplaats zou mogen wederkeren, vóór den dood des hogepriesters. die gevlucht is naar zijn vrijstad, dat hij zou wederkeren, om te wonen in het land, Zijn bezitting, gelijk boven, Num. 35:28; dat is, zijn vorige eigen woonplaats. tot den dood des *hoge* priesters.
33. Zo zult gij niet ontheiligen het land, waarin gij zijt; want het bloed

ontheiligt het land; en voor het land zal geen verzoening gedaan worden over het bloed, dat daarin vergoten is, dan door het bloed desgenen, die dat vergoten heeft.

34. Verontreinigt dan het land niet, waarin gij gaat wonen, in welks midden Ik wonen zal; want Ik ben de HEERE, Of, *Ik, de HEERE, ben wonende*, enz. wonende in het midden der kinderen Israels.

Numeri 36

1. En de hoofden der vaderen Wien het toekwam te letten op de zaken, die de algemene welvaart van den gansen stam waren aangaande. van het geslacht de kinderen van Gilead, den zoon van Machir, den zoon van Manasse, uit de geslachten der kinderen van Jozef, traden toe, en spraken voor het aangezicht van Mozes, en voor het aangezicht der oversten, hoofden van de vaderen Van de instelling dezer vergadering, zie boven, Num. 11. der kinderen Israels.
2. En zeiden: De HEERE heeft mijn heer Dat is, u Mozes. geboden, Zie boven, Num. 27:7. Zij willen zeggen dat het voorgaande gebod, van de erfenissen bij loting uit te delen, hiermede niet wel zou accorderen indien de dochters door het huwelijk de erfenissen aan andere stammen zouden overbrengen, gelijk in het volgende blijkt. Zie boven, Num. 26:55,56, en Num. 33:54. dat land door het lot aan de kinderen Israels in erfenis te geven; en mijn heer Dat is, u Mozes. is door den HEERE geboden, Zie boven, Num. 27:7. Zij willen zeggen dat het voorgaande gebod, van de erfenissen bij loting uit te delen, hiermede niet wel zou accorderen indien de dochters door het huwelijk de erfenissen aan andere stammen zouden overbrengen, gelijk in het volgende blijkt. Zie boven, Num. 26:55,56, en Num. 33:54. de erfenis van onzen broeder Dat is, bloedverwant, zijnde van

onzen stam. Zelafead te geven Hebreeuws, *Tselophchad*. aan zijn dochteren.

3. Wanneer zij een van de zonen der *andere* stammen van de kinderen Israels tot vrouwen zouden worden, Dat is, trouwen; also in het volgende. zo zou haar erfenis van de erfenis onzer vadersen afgetrokken worden, en toegedaan zijn tot de erfenis van dien stam, aan welken zij geworden zouden; also zou van het lot onzer erfenis worden afgetrokken.
4. Als ook de kinderen Israels een jubeljaar zullen hebben, Waarin een ieder wederkeerde tot zijne bezitting. Zie Lev. 25:13, welke wet door zulke huwelijken zou teniet gedaan worden. zo zou haar erfenis toegedaan zijn tot de erfenis van dien stam, aan welken zij zouden geworden zijn; also zou haar erfenis van de erfenis van den stam onzer vadersen afgetrokken worden.
5. Toen gebod Mozes den kinderen Israels, naar des HEEREN mond, Dat is, bevel; waarmede te kennen wordt gegeven dat Mozes den HEERE hierover eerst raad heeft gevraagd. zeggende: De stam der kinderen van Jozef spreekt recht.
6. Dit is het woord, dat de HEERE van de dochteren van Zelafead geboden heeft, zeggende: Laat zij dien tot vrouwen worden, die in haar ogen goed zal zijn; Dat is, die haar zal mogen bevallen; aan welken het haar zal goeddunken. alleenlijk, dat zij aan het geslacht van haars vaders stam tot vrouwen worden.
7. Zo zal de erfenis van de kinderen Israels niet omgewend worden van stam tot stam; want de kinderen Israels zullen aanhangen, een ieder aan de erfenis van den stam zijner vadersen.
8. Voorts zal elke dochter, Dit is nu een generale wet, die het God geliefd heeft bij

deze occasie te geven voor den staat van Israël, aangaande de dochters, die bij gebreke van mannelijke erven zouden komen te erven in haar vaderlijk huis. die een erfenis erft, van de stammen der kinderen Israels, ter vrouw worden aan een van het geslacht van den stam haars vaders; opdat de kinderen Israels erfelijk bezitten, een ieder de erfenis zijner vadersen.

9. Zo zal de erfenis niet omgewend worden van den enen stam tot den anderen; want de stammen der kinderen Israels zullen aanhangen, een ieder aan zijn erfenis.
10. Gelijk als de HEERE Mozes geboden had, also deden de dochteren van Zelafead;
11. Want Machla, Thirza, en Hogla, en Milka, en Noa, dochteren van Zelafead, zijn den zonen harer ooms tot vrouwen geworden.
12. Onder de geslachten van de kinderen van Manasse, den zoon van Jozef, zijn zij tot vrouwen geworden; also bleef haar erfenis Hebreeuws, *was, of is geweest*. Zie Ps. 37:18. aan den stam van het geslacht haars vaders.
13. Dat zijn de geboden en de rechten, die de HEERE door de dienst van Mozes Hebreeuws, *hand*. aan de kinderen Israels geboden heeft, in de vlakke velden der Moabieten, aan de Jordaan van Jericho.